Drechtsteden

Jaarstukken 2017

Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

CONCEPT

Versie 13 april 2018

VOORWOORD

Goed leven in de Drechtsteden

Voor u liggen de jaarstukken 2017 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Met dit document kunt u zich een beeld vormen over de wijze waarop het Drechtstedenbestuur invulling heeft gegeven aan de kaders en uitgangspunten zoals deze door de Drechtraad zijn vastgelegd in de begroting. Deze spiegel op de begroting stelt de Drechtraad bovendien in staat om invulling te geven aan haar controlerende rol.

Het afgelopen jaar heeft binnen de Drechtsteden voor een groot deel in het teken gestaan van focus op de bestuurlijke ambities. Focus op het Regionaal Meerjarenprogramma 2014-2018 heeft geleid tot de Groeiagenda 2030, waarmee we in de aankomende jaren gerichter werken aan het verwezenlijken van de potentie van onze waterrijke regio. De Groeiagenda is het resultaat van en kompas voor onze versterkte samenwerking met bedrijven en maatschappelijke instellingen en inwoners.

Daarnaast stond het jaar in het teken van reflectie op de samenwerking en de verhoudingen tussen stad en regio. Dit vanuit de overtuiging dat onze energie naar buiten moet worden gericht om deze regio met onze partners te versterken. Intern gerichte energie moet worden voorkomen en dit vraagt mogelijk om op een andere wijze met elkaar tot het goede gesprek en het echte contact te komen. Het afgelopen jaar zijn er stappen gezet om tot meer focus te komen en ook is het gedachtenproces om tot een efficiëntere en effectievere samenwerking te komen gestart. Beide bewegingen zullen in de aankomende jaren nadrukkelijk een vervolg krijgen.

Relevant voor de komende jaren is dat de veranderende samenleving, met schaalvergroting, technologische ontwikkelingen en verwevenheid hiervan maakt dat overheden, bedrijven, maatschappelijke en kennisinstelling voor het realiseren van opgaven steeds afhankelijker zijn van samenwerking. De regio's worden met oog hierop steeds meer erkend als het kompas van het kabinet. De erkenning voor het belang van de regio blijkt ook uit het Regeerakkoord waarin een fors budget ter beschikking is gesteld voor regionale opgaven.

Het toegenomen bewustzijn bij het kabinet biedt kansen voor onze regio. Het kabinet roept op om de komende jaren samen op te trekken als overheden, en daarbij ook verbindingen te maken met bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Onze Groeiagenda en de intensieve samenwerking met de provincie Zuid-Holland, bedrijven en instellingen sluit aan bij deze oproep en zullen wij in de komende periode doorzetten. Zo zijn wij effectiever in het oppakken van onze maatschappelijke opgaven en het realiseren van onze ambities.

Zo zetten we ons samen in voor goed leven in de Drechtsteden!

CONCEPT

Inhoud

VOORWOORD **1**

JAARVERSLAG **3**

1. SAMENVATTING 3
1.1. Algemeen *3*
1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting *3*
1.3. Financiële samenvatting *8*
1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma *12*
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING 14
2.1. Beleid, bestuur en Regiogriffie *14*
2.1.1. Beleid 14
2.1.2. Bestuur 20
2.1.3. Regiogriffie 22
2.2. Sociale Dienst Drechtsteden *26*
2.2.1. Werk & Inkomen 26
2.2.2. Minimabeleid 35
2.2.3. Wmo 38
2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling 47
2.2.5. Apparaatskosten 49
2.3. Bedrijfsvoering *50*
2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden 50
2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden 52
2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden 56
2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden 57
2.3.5. Bureau Drechtsteden (CIO office) 59
2.4. Algemene dekkingsmiddelen *61*
2.5. Bedrag heffing vennootschapsbelasting *62*
3. VERPLICHTE PARAGRAFEN 63
3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing *63*
3.2. Bedrijfsvoering *67*
3.2.1. Algemeen 67
3.2.2. Dienstverlening 68
3.2.3. Informatievoorziening buitenlandse reizen DSB 72
3.3. Onderhoud kapitaalgoederen *73*
3.4. Financiering *74*
3.5. Verbonden partijen *76*
3.6. Rechtmatigheid *79*

JAARREKENING **81**

4.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting *81*
4.2. Wet normering topinkomens *84*
4.3. Balans en toelichting *87*
4.3.1. Balans 87
4.3.2. Waarderingsgrondslagen 89
4.3.3. Toelichting op de balans 91
4.3.4. Niet uit de balans blijkende verplichtingen 100
4.4. SiSa *101*
5. **CONTROLEVERKLARING** 104
6. **VASTSTELLING** 104
BIJLAGEN 105

CONCEPT

JAARVERSLAG

In deze versie van de concept-jaarstukken is het jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) nog niet opgenomen. Wel wordt een indicatie van de uitkomsten gegeven met toelichting, zie paragraaf 2.2.3. Evenals bij de jaarrekening 2016 komt een aantal gegevens over 2017 van externe partijen pas later beschikbaar. Dit betreft gegevens over de eigen bijdragen van het CAK (Centraal Administratie Kantoor), over de besteding van de persoonsgebonden budgetten (PGB) van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en over de kosten van geleverde zorg in natura van zorgaanbieders. Met genoemde partijen zijn afspraken gemaakt over tijdstip, vorm en inhoud van de aanlevering van de gegevens. Met de accountant is afgesproken wanneer en hoe de controle op getrouwheid en rechtmatigheid vervolgens plaatsvindt. De verwachting is dat de definitieve Wmo-resultaten over 2017 per 14 mei 2018 bekend zijn. Daarnaast is het (tijd)pad afgestemd met de gemeenten binnen de Drechtsteden en geïncorporeerd in het proces van behandeling van de gemeentelijke jaarrekeningen in de respectievelijke gemeenteraden.

1. Samenvatting

1.1. Algemeen

De jaarstukken 2017 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoerde beleid en het financiële resultaat per programmaonderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden verklaard.

Het resultaat dat ter bestemming wordt voorgelegd is € 2.879.000 (excl. Wmo). Op de resultaat-bepalende onderdelen van de SDD is een resultaat van € 1.083.000 behaald (excl. Wmo). Doordat hier met gemeenten op basis van voor- en nacalculatie wordt afgerekend, maakt dit geen onderdeel uit van het resultaat van de GRD waarover resultaatsbestemming plaatsvindt. Het totale netto-effect van de 2e bestuursrapportage 2017 GRD voor de gemeenten was reeds € 3,6 miljoen positief.

Hieronder wordt per programmaonderdeel eerst een inhoudelijke samenvatting gegeven. Vervolgens wordt per programmaonderdeel kort het financieel resultaat toegelicht. Tot slot is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting

Bureau Drechtsteden
Reeds eerder in deze bestuursperiode werd door de heer Jansen in zijn analyse 'Zichtbaar Samen Maritiem' geconstateerd dat het vigerende regionaal MeerjarenProgramma (rMJP) focus miste, maar ook dat de regio te weinig profilering kende. Ook uit het proeftraject 'Maak verschil' van het ministerie van BZK kwamen (naast andere) dergelijke aanbevelingen voort. Door de werkzaamheden voor de woonvisie, maar ook naar aanleiding van de gesprekken met de provincie over het bestuursakkoord en het daarbij mogelijk in te richten arrangement met betrekking tot de doorontwikkeling van onze regio werd duidelijk dat we als gebied een steviger en resultaatgerichter beeld nodig hebben waar wij als regio naar toe zouden moeten.

Dit alles heeft geresulteerd in de opstelling van de 'Groeiagenda 2030'. In juli 2017 is deze 'Groeiagenda 2030: Goed Leven in de Drechtsteden' aangeboden aan de provincie Zuid-Holland en gedeeld met de Drechtraad. Uitvoering en verdere invulling van het bijbehorende investerings-programma gebeurt nu in nauwe samenwerking met de Drechtstedengemeenten en de provincie, maar ook samen met andere publieke en private partners. Merkbaar is dat dit proces leidt tot andere manieren van samenwerking intern en extern, maar tevens leidt tot andere invulling van omgang tussen colleges, Drechtstedenbestuur en Drechtraad: van overleg naar gesprek. Dit zal in opmaat naar de volgende bestuursperiode nadere invulling krijgen.

CONCEPT

We merken dat de Groeiagenda een goed handvat is om de opgaven die spelen in ons gebied goed voor het voetlicht te brengen. Op belangrijke pijlers uit de Groeiagenda zien we resultaten ontstaan, waarbij de afspraken rondom de A15 niet onvermeld mogen blijven. Wel zien we dat het veel inzet vraagt om alle activiteiten op de verschillende schaalniveaus en in verschillende soorten samenwerkingen goed uit te kunnen voeren. Nu ook bij gemeenten de ruimtelijk-economische activiteiten weer toenemen door het achter de rug zijn van de crisis, is merkbaar dat de ambtelijke organisatie van de regio (gemeenten en GRD) kwetsbaar is om op alle fronten tegelijk inzet te kunnen bieden.

Regiogriffie
De Regiogriffie geeft ondersteuning aan de Drechtraad in brede zin van het woord en op politiek-neutrale basis, zonder aanziens des persoons en met een kleine, maar professionele griffie. In 2017 bestonden de werkzaamheden voor de Drechtraad onder andere uit de organisatie van tien Drechtstedendinsdagen en de vergaderingen van commissies van de Drechtraad, inclusief alle voorbereidende en administratieve werkzaamheden.

Het jaar 2017 was een bijzonder jaar door de viering van het 12,5 jarig bestaan van de Drechtraad op 6 juni 2017 met een Jubileumcarrousel. Er waren veel oud-Drechtraads- en DSB-leden, maar ook vele andere gasten.

Ook bijzonder was de voorbereiding van de toetreding van Hardinxveld-Giessendam, waartoe een aantal Drechtraadsleden en de regiogriffier een aantal avonden informatie hebben overgedragen aan de leden van de gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam.

Sociale Dienst Drechtsteden
2017 was het jaar waarin de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) haar dienstverlening op vele gebieden heeft verbeterd: door digitalisering, een nieuwe ontvangstruimte en regionaal vervoer door mobiliteitscentrale Stroomlijn. Het was ook het jaar waarin voor het eerst het aantal mensen in de bijstand daalde. Ondanks de vestiging van statushouders daalde het bijstandsbestand in de Drechtsteden harder dan in de meeste andere gemeenten. Met name door de daling van de bijstand en lagere apparaatskosten ontstond een financiële meevaller van € 2,5 miljoen (excl. Wmo), die aan de gemeenten wordt teruggeven. De SDD maakt zich zorgen over de, op termijn, houdbaarheid van de Wmo-maatwerkvoorziening en het tekort op de budgetten voor minimabeleid en bijstand.

Steeds meer regionale samenwerking binnen sociaal domein
In 2017 heeft de sociale dienst zich verder ontwikkeld als samenwerkingspartner door te opereren in een regionaal netwerk met maatschappelijke organisaties, onderwijs en werkgevers. Dat doen we zowel lokaal, regionaal als landelijk. Met stevige samenwerking zijn we beter in staat om doelen voor onze inwoners te realiseren op het gebied van werk, voorkomen en aanpak van schulden, bestrijden van armoede en langer zelfstandig thuis wonen. Onze dienstverlening heeft bij inwoners thuis en op lokaal en regionaal niveau een impuls gekregen door onze dialogen met klanten en het afschaffen van de traditionele balies. We ontwikkelen ons naar een kennispartner in het sociale domein. Zo is in het najaar een kennisatelier over armoede, schulden en gezondheid georganiseerd in samenwerking met DG&J en het OCD.

Het bijstandsbestand daalt!
Het aantal mensen in de bijstand is lager dan eind 2016. In het laatste half jaar van 2017 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering gestaag gedaald. Op 31 december 2017 hadden 6.537 mensen in de Drechtsteden een bijstandsuitkering. Een daling van 2%. Daarmee behoort de regio Drechtsteden tot de grootste dalers in Nederland. Gemiddeld is het aantal mensen in de bijstand landelijk gedaald met 0,76%, in de grote gemeenten was dat een daling van 1,6%. De arbeidsmarkt trekt fors aan en dit merken we aan de vraag van bedrijven. De uitstroom naar werk verloopt boven verwachting en we plaatsen relatief veel inwoners met verminderd arbeidsvermogen.

De daling van het aantal bijstandsgerechtigden vertaalt zich ook naar een financieel voordeel. Waar we in de primaire begroting nog uitgingen van een berekend tekort op de bijstand van € 13,8 miljoen en de 1e bestuursrapportage 2017 nog van een tekort van € 13,5 miljoen, we eindigen op een tekort

CONCEPT

van € 9,7 miljoen. Het tekort op de bijstand (het verschil tussen wat we betalen en wat we van het Rijk als vergoeding krijgen) daalt dus met 4,0 miljoen.

Het budget dat het Rijk landelijk beschikbaar stelt voor alle gemeenten gezamenlijk, het zogenaamde macrobudget, is onvoldoende om alle uitkeringen te kunnen betalen. Met behulp van een verdeelmodel verdeelt het Rijk dit geld over alle gemeenten. Door tekortkomingen en onduidelijkheden in dit model worden sommige gemeenten benadeeld. Ook in de Drechtsteden ontvangen we te weinig geld om de uitkeringen te kunnen betalen. De tekorten die hierdoor ontstaan moeten de gemeenten zelf compenseren uit eigen middelen.

We hebben in 2017 diverse acties richting het Rijk opgezet. In april stuurden we een brandbrief waarin het demissionaire kabinet opriepen de aangekondigde bezuinigingen op de bijstandsuitkeringen, sociale werkvoorziening en onderwijsachterstandenbeleid terug te draaien, de forse verliezen op gemeentelijke begrotingen te compenseren en met structurele oplossingen te komen voor het nieuwe kabinet. In juni heeft de ledenvergadering van de VNG een motie (op initiatief van de Drechtsteden, Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven) aangenomen waarin het Rijk werd opgeroepen de dreigende tekorten op de bijstandsuitkeringen terug te draaien. Daarnaast is namens de gemeente Dordrecht een bezwaarschrift ingediend bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de negatieve uitkomsten van het verdeelmodel voor 2018.

Werk
We slaagden erin om veel inwoners met een uitkering via Baanbrekend Drechtsteden naar werk te bemiddelen, maar ook het aantal inwoners dat een bijstandsaanvraag deed daalde sterk. De instroom is significant lager dan in 2016. We investeren steeds meer in preventie door inwoners met een WW- of Wajong-uitkering naar de arbeidsmarkt te begeleiden en door goede samenwerking met praktijkscholen te zoeken. Ook het project Matchmaker, gericht op voortijdig schoolverlaters, draagt hieraan bij. De sociale dienst is hierin een van de partners.

Statushouders
In 2017 zijn er 491 statushouders gehuisvest in de Drechtsteden. Dit heeft geleid tot 291 nieuwe uitkeringen. Met een intensief programma bieden we hen, samen met de lokale partners, vanaf de eerste week de mogelijkheid aan om zich te oriënteren op de Nederlandse taal, samenleving en werk. In 2017 zijn er 87 statushouders uitgestroomd uit de uitkering. Daarnaast zijn 21 statushouders parttime aan het werk gegaan. We hebben als Drechtsteden de nieuwe minister laten weten dat we graag zouden zien dat de gemeenten weer verantwoordelijk worden voor de inburgering van statushouders.

Minimabeleid
Op 4 juli 2017 heeft de Drechtraad besloten om met ingang van 1 januari 2018 de inkomensgrens om in aanmerking te komen voor het SMS kinderfonds te verhogen van 120% naar 140% van het sociaal minimum. Verder wordt het PMB verlaagd van 40% naar 35% van de bijstand en wordt de termijn dat iemand moet rondkomen van een langdurig laag inkomen alvorens in aanmerking te komen voor een PMB, verlengd van drie maanden naar één jaar. Gezien de ingangsdatum van het besluit heeft dit geen financiële consequenties voor deze jaarrekening. De stijging van het aantal bewindvoeringen blijft echter doorzetten waardoor er nog steeds een verwacht tekort ontstaat. Deze stijging is een landelijke trend. Gemeenten hebben maar beperkt grip op de groei, de toegang loopt immers via de rechtbank. Om meer grip te krijgen op de kosten en kwaliteit zal de sociale dienst in 2018 bewindvoering deels in eigen beheer gaan uitvoeren.

Wmo
De voor de Wmo gestelde doelen zijn in 2017 behaald. De taken en ambities zijn binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Het gebruik van voorzieningen neemt toe en de eigen bijdragen zijn in 2017 nog steeds relatief laag in de Drechtsteden. Hieruit kunnen we concluderen dat de voorzieningen toegankelijk en betaalbaar zijn. Uit het klantervaringsonderzoek 2017 blijkt dat klanten de ondersteuning over het algemeen positief waarderen. Opvallend hierbij is de sterk groeiende klanttevredenheid over het doelgroepenvervoer. De introductie van Stroomlijn als regievoerder van het vervoer, is succesvol verlopen en heeft zijn vruchten afgeworpen.

Het beroep op individuele begeleiding, dagbesteding en doelgroepenvervoer blijf doorgroeien. Voor huishoudelijke ondersteuning is sprake van een trendbreuk en zien we in het laatste kwartaal van

CONCEPT

2017 weer een groei ontstaan. Met name de groei van het gebruik van individuele begeleiding en de ontwikkelingen rond de cao VVT die de prijs van huishoudelijke ondersteuning naar verwachting zal opstuwen, maken dat in 2018 de budgettaire kaders voor de Wmo te krap dreigen te worden.

Schuldhulpverlening
Conform landelijk beeld blijft het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening dalen. Inwoners met financiële problemen melden zich niet of te laat aan. Dat is een van de oorzaken van de grote groei van beschermingsbewind. In 2018 zet de sociale dienst verder in op intensievere samenwerking met de wijkteams en een integrale aanpak rond wanbetalers bij de zorgverzekering. We richten er alles op om waar mogelijk te voorkomen dat mensen verder in de schulden komen. De kwaliteitsdoelstellingen werden in 2017 ruim behaald. Er is een stijging te zien in het gebruik van preventief budgetbeheer. Dit komt omdat dit product actief aangeboden wordt als positief alternatief voor beschermingsbewind. Ook is in 2017 gestart met de pilot 'opkopen schulden bij jongeren'.

Invlechting Hardinxveld-Giessendam
De voorbereidingen voor het overnemen van de dienstverlening aan inwoners van Hardinxveld-Giessendam zijn succesvol verlopen. In het laatste kwartaal zijn de inwoners van Hardinxveld-Giessendam goed geïnformeerd over de nieuwe dienstverlening en de mogelijke wijzigingen in hun persoonlijke situatie. De toetreding van Hardinxveld-Giessendam in de Drechtsteden op 1 januari 2018 is volgens planning en binnen budget verlopen.

Dienstverlening
De Sociale Dienst Drechtsteden heeft in 2017 belangrijke stappen gezet in de verdere verbetering van de dienstverlening aan haar klanten. Klanten zijn actief benaderd voor input en feedback. Dit heeft in 2017 onder andere geresulteerd in een vernieuwde website en digitale vormen van dienstverlening, zoals de aanvraag van een bijstandsuitkering. Belangrijkste stap in de verbeterde dienstverlening aan kanten is de in december 2017 in gebruik genomen nieuwe ontvangstruimte waar klanten worden welkom geheten en geholpen volgens een nieuw dienstverleningsconcept. Tevens zijn de eerste stappen gezet in het beter ontsluiten voor de lokale gemeenten van de binnen de Sociale Dienst Drechtsteden beschikbare kennis. Deze willen we graag delen zodat het lokale en regionale beleid beter op elkaar aan kunnen sluiten. Ook op andere gebieden waren er verbeteringen. De resultaatgerichte indicering en financiering in de Wmo trekt landelijk veel belangstelling. 2017 was ook het eerste jaar van Stroomlijn, dat een 8 kreeg van haar klanten voor haar dienstverlening. In totaal steeg de klanttevredenheid over de dienstverlening van de sociale dienst van een 7.2 naar een 7.5.

Ingenieursbureau Drechtsteden
In 2017 stond de verdere ontwikkeling van het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) op het programma in het teken van onze centrale visie: 'Het IBD is de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en private marktpartijen'. Dit uitte zich door het inzetten van kennis en kwaliteiten van het IBD om de publieke opdrachtgeversrol in te vullen. Er is invulling gegeven aan de samenwerkingsovereenkomst die eind 2016 is gesloten met de gemeente Hardinxveld-Giessendam vooruitlopend op het toetreden van de gemeente bij de Drechtsteden.

Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om oplossingen op projectbasis, maar daarnaast zoeken wij de verbinding in de gezamenlijke opgaven in de regio. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt. Samenwerking met de markt maakt het mogelijk te schakelen tussen traditionele bestekgerichte oplossingen en overige contractvormen. Het IBD heeft met vijf ingenieursbureaus een samenwerkingsovereenkomst getekend. Hiermee kunnen we samen aan projecten werken en elkaars kennis delen.

Servicecentrum Drechtsteden
Naast de 'going concern' taken richtte de focus van het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) in 2017 op de strategische opgaven voor de Bedrijfsvoeringsagenda 2017-2020. In samenwerking met de klantorganisaties van het SCD zijn gezamenlijke ambities en opgaven bepaald:

a. W*erken aan betrouwbare en passende bedrijfsvoering*
Waar het SCD nu standaarddienstverlening biedt, gaat het SCD over naar meer flexibele dienstverlening die aansluit bij de omgevingscontext van gemeenten, zonder de shared-

CONCEPT

servicegedachte uit het oog te verliezen. De SCD-organisatie ontwikkelt zich om aan deze vraag van de klanten te kunnen voldoen. Vanuit twee leidende principes 'uitmuntende operatie' en 'klantnabijheid' werkt het SCD concrete ideeën en projecten verder uit. Het SCD is aan de slag en kijkt wat werkt.

b. Goed werkgeverschap geïnspireerd op waarden van de participatiemaatschappij
In nauwe samenwerking met het netwerk is de visie vertaald naar een agenda met vier thema's:
1. Inspirerend en persoonlijk leiderschap;
2. Duurzame inzet op talent en drijfveren;
3. Inspirerende werkplek en ICT;
4. Digitale en wendbare HR systemen.

Uitgangspunt is niet een generiek programma, maar een programma dat past bij de behoefte en fase van de organisaties.

c. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst
Het SCD heeft samen met CIO office en in opdracht van het DSB een informatievisie opgesteld. Deze geeft richting aan de strategie om de ICT doelstelling te realiseren. Het SCD werkt aan de uitwerking van deze strategie in een Transitieplan 'ICT Sourcing en Regie'. Daar is in 2017 een start mee gemaakt en zal klaar zijn voor besluitvorming in het tweede kwartaal 2018.

Lopende belangrijke projecten:
1. In 2017 zijn voorbereidingen voor de uitrol van het project KZA gedaan. Inmiddels spelen er twee grote ontwikkelingen die de stuurgroep KZA hebben doen besluiten om de uitrol van het KZA tijdelijk te parkeren;
2. Er is in 2017 veel aandacht besteed aan privacywetgeving en de impact voor de organisaties. De implementatie van diverse verplichtingen staat voor 2018 op de agenda;
3. De dienstverlening door afdeling Vastgoedbeheer & Onderhoud is in 2017 verankerd in het SCD.

De invlechting van de bedrijfsvoering van Hardinxveld-Giessendam in de SCD-organisatie is afgerond. In paragraaf 2.3.2. 'Programmaverantwoording SCD' staat een uitgebreidere toelichting.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) heeft dit jaar de voorbereiding van haar activiteiten voor de inrichting en het beheren van een SmartDataCenter afgerond. De vastgestelde strategische visie GBD (DR 2 februari 2016) gaf de GBD verder leidraad waarlangs dit moest geschieden. Ook de overige ontwikkelpunten die in de strategische visie GBD te vinden zijn, zijn gestart. Het betreft hier de integrale doorlichting van processen, de digitalisering van de dienstverlening, samenwerking met andere belastingorganisaties en het uitvoeren van een actieplan duurzame inzetbaarheid medewerkers.

De samenwerkingsafspraken over de geo-voorzieningen die de GBD voor de gemeente Dordrecht onderhoudt, zijn afgerond. Hiermee is in 2017 ook voor deze gemeente een start gemaakt voor een zakelijke en resultaatgerichte uitvoering van taken op het gebied van de ruimtelijke informatievoorziening.

Voor het belastingjaar 2017 is € 112 miljoen aan reguliere belastingopbrengsten geïnd. De verantwoordingen hierover zijn onderdeel van de jaarrekeningen van de deelnemende gemeenten.

Onderzoekcentrum Drechtsteden
De organisatorische nabijheid van de GBD heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) extra kansen gegeven om een actief netwerkpartner te worden van het SmartDataCenter. De centrale gegevens die nodig zijn voor de belastingheffing en de ruimtelijke informatievoorziening zijn voor analyse en onderzoek direct beschikbaar. De ondersteuning die het OCD ook binnen deze context het Drechtstedennetwerk kan bieden aan de beleidsvorming en kennisontwikkeling zal in de komende jaren vorm krijgen.

CONCEPT

Om tot de besparingen te komen waartoe het Drechtstedenbestuur op 16 juni 2016[1] heeft besloten, zijn forse maatregelen nodig. Wij noemen hier de afbouw van de formatie, de verhuizing naar Sliedrecht, besparingen op de dienstverleningskosten van het SCD en het BDS en het onderbrengen bij het management van de GBD per 1 juli 2017. Een groot deel van deze maatregelen zijn gerealiseerd. De afbouw van de formatie zal eerst in 2018 kunnen plaatsvinden.

1.3. Financiële samenvatting

Bureau Drechtsteden
Bureau Drechtsteden heeft drie begrotingsonderdelen, (1) het onderdeel Beleid waarin de regionale beleidsprogrammering is onder gebracht, (2) het onderdeel Bestuur waarin Bestuursondersteuning en Staftaken zijn ondergebracht en (3) het onderdeel CIO office. Op alle drie zit een positief saldo. In totaal is dit € 686.000. Het positieve resultaat op het onderdeel Beleid bedraagt € 399.000. Dit komt grotendeels door lagere uitgaven op het werkprogramma 2017. Dit wordt veroorzaakt doordat activiteiten goedkoper zijn uitgevallen en doordat een aantal activiteiten uit 2017 naar 2018 doorloopt. Via het onderdeel Beleid loopt ook de besteding van de diverse subsidies, zoals het Regionaal Platform Verkeersveiligheid en de afronding van de ISV-middelen.

Het positieve resultaat op het onderdeel Bestuur ter grootte van € 200.000 wordt nagenoeg geheel veroorzaakt doordat de invlechting van Hardinxveld-Giessendam goedkoper is uitgevallen. Dit levert een vrijval op van € 185.000.

Het positieve resultaat op het onderdeel CIO office ter grootte van € 87.000 wordt veroorzaakt door vacatureruimte. Inmiddels is deze vacatureruimte ingevuld.

Regiogriffie
De Regiogriffie heeft de haar toegekende budgetten vrijwel geheel benut. Het voorstel is om het restant-budget ter grootte van € 12.000 terug te geven aan de gemeenten.

Sociale Dienst Drechtsteden

(bedragen x € 1.000)

Programma		Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking			Mutatie reserve	Effect Gemeenten
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
Werk & Inkomen		**147.624**	**147.624**	**-**	**146.722**	**147.535**	**813**	**902-**	**89-**	**813**	**-**	**813**
	Inkomensondersteuning	100.970	100.970	-	102.265	102.069	196-	1.295	1.099	196-	-	196-
	Participatie	15.920	15.920	-	14.248	14.728	480	1.672-	1.192-	480	-	480
	Wsw	29.511	29.511	-	29.575	29.515	60-	64	4	60-	-	60-
	Impuls statushouders	1.223	1.223	-	634	1.223	589	589-	-	589	-	589
Minimabeleid		**10.013**	**10.013**	**-**	**9.802**	**10.063**	**261**	**211-**	**50**	**261**	**-**	**261**
	Kinderopvang	50	50	-	44	50	6	6-	-	6	-	6
	Minimabeleid	8.280	8.280	-	8.143	8.330	187	137-	50	187	-	187
	Maatwerkvoorz. Inkomenssteun CZG	1.683	1.683	-	1.615	1.683	68	68-	-	68	-	68
Wmo		**46.199**	**46.199**	**-**	**43.924**	**45.302**	**1.378**	**2.275-**	**897-**	**1.378**	**1.051**	**-**
	Huishoudelijke ondersteuning	15.100	15.100	-	14.274	14.429	155	826-	671-	155	-	p.m.
	Huidhoudelijke Hulp Toelage	1.681	1.681	-	630	1.681	1.051	1.051-	-	1.051	1.051	p.m.
	Hulpmiddelen	9.150	9.150	-	9.151	9.171	20	1	21	20	-	p.m.
	Begeleiding en kortdurend verblijf	19.969	19.969	-	19.817	19.969	152	152-	-	152	-	p.m.
	Innovatiereserve Leertuinen	299	299	-	52	52	-	247-	247-	-	-	
Budgetadvies en schuldbemiddeling		**50**	**50**	**-**	**41**	**50**	**9**	**9-**	**-**	**9**	**-**	**9**
	Budgetadv. & schuldbem.	50	50	-	41	50	9	9-	-	9		9
Apparaatskosten		**34.891**	**34.891**	**-**	**33.838**	**35.276**	**1.438**	**1.053-**	**385**	**1.438**	**-**	**1.438**
	Apparaatskosten	34.420	34.420	-	33.576	35.014	1.438	844-	594	1.438	-	1.438
	Exploitatie reserve SDD	250	250	-	250	250	-	-	-			
	Innovatiereserve	221	221	-	12	12	-	209-	209-			
Totaal		**238.777**	**238.777**	**-**	**234.327**	**238.226**	**3.899**	**4.450-**	**551-**	**3.899**	**1.051**	**2.521**

Het jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo is nog niet bekend. Daarom zijn bovenstaande cijfers voorlopige cijfers. Bij de definitieve jaarrekening 2017 zal er een analyse van het resultaat op de Wmo worden gemaakt. In paragraaf 2.2.3. Wmo wordt een indicatie van de uitkomst van de Wmo gegeven.

[1] Zie ook Raadsinformatiebrief 'Ontwikkelvisie OCD' d.d. 16 juni 2016.

Hieronder worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen per programma toegelicht.

Werk & Inkomen
Inkomensondersteuning
De feitelijke uitgaven aan bijstandsuitkeringen in 2017 hebben geleid tot een tekort van € 9,7 miljoen. In de 2e bestuursrapportage 2017 was een tekort geprognosticeerd van € 9,5 miljoen. Het feitelijke tekort is € 196.000 hoger.

Participatie
Het positieve resultaat op Participatie is € 480.000. Het resultaat komt, conform de financierings-afspraken, ten gunste van de gemeenten.

Wsw
De lasten en baten zijn als gevolg van meer geplaatsten bij Drechtwerk naar boven bijgesteld. Het effect gemeenten, ad € 60.000 negatief, betreft meer personeel bij Drechtwerk (Sw'ers) dat in onze regio is komen wonen.

Impuls statushouders
Het positieve resultaat op het project Impuls statushouders is € 589.000. Het resultaat komt, conform de financieringsafspraken, ten gunste van de gemeenten.

Voor het jaar 2019 is geen geld beschikbaar voor het project Impuls statushouders. De financiering is voor de jaren 2017 en 2018. Echter, dit betekent niet dat de inzet voor deze doelgroep niet meer nodig is. Ook in 2019 zal de focus op statushouders nodig zijn om uitstroom naar werk te bevorderen. Vanuit dit perspectief wordt de gemeenten in overweging gegeven om middelen te reserveren om deze kosten af te dekken. Daarnaast is er op het moment van schrijven van deze jaarrekening, een landelijke discussie om ook voor het jaar 2019 een en ander te financieren. Zodra hier meer over bekend is, zullen wij daarover informeren.

Minimabeleid
Kinderopvang
Er is een prijsvoordeel op kinderopvang van € 6.000.

Minimabeleid
Het positieve resultaat op het minimabeleid bedraagt € 187.000 en bestaat uit:
1. Hogere lasten bewindvoering. De groei van de bewindvoering bedraagt ten opzichte van 2016 40%. De groei wijkt niet af van het landelijk beeld en is nauwelijks te beïnvloeden;
2. Lagere lasten individuele uitgaven als gevolg van lagere uitgaven periodieke bijzondere bijstand;
3. Niet volledig benutten van het budget preventief budgetbeheer in 2017. Pas eind 2017 is de laatste vacature opgevuld.

Het voordelige resultaat van € 187.000 wordt, conform de gewijzigde financieringsafspraken bij de 2e bestuursrapportage 2017, als resultaatbepaling met de gemeenten verrekend.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
Het voordelige resultaat op maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten ter grootte van € 68.000 wordt op basis van solidariteit naar rato van de inleg met de gemeenten afgerekend.

Budgetadvies en schuldbemiddeling
De kosten van budgetadvies en schuldbemiddeling zijn begroot op € 50.000. In 2017 is er circa € 41.000 uitgegeven op het beschikbare budget. De gemaakte kosten hebben met name betrekking op het genereren van bekendheid en de doorontwikkeling van schuldhulpverlening in de Drechtsteden (communicatie, onderzoek, externe audits en kennisuitwisseling).

Apparaatskosten
Op de apparaatskosten is een voordelig resultaat behaald van ongeveer € 1,4 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt omdat er minder ingehuurd hoefde te worden (€ 0,5 miljoen) dan vooraf voorzien. Er was vooral minder inhuur ('flexibele schil') nodig om de groei van de bijstand op te vangen. In de primaire begroting werd nog uitgegaan van een groei naar 7.000 bijstandsgerechtigden. Deze groei is

CONCEPT

echter omgebogen naar een lichte daling van het bijstandsbestand. De gerelateerde extra capaciteit is achteraf gezien maar beperkt noodzakelijk geweest.

Verder is binnen de apparaatskosten sprake van een vrijval binnen de voorziening frictiekosten (€ 0,2 miljoen), vertraagde uitvoering van innovatieprojecten (€ 0,2 miljoen) en diverse kleine andere apparaatskosten (€ 0,4 miljoen) die lager zijn uitgevallen zoals vrijval van salariskosten door moeilijk invulbare vacatures.

Ingenieursbureau Drechtsteden
In 2017 heeft het IBD, in lijn met de vastgestelde begroting, een klein positief financieel resultaat behaald ter grootte van € 2.000. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecturen wordt omzet gerealiseerd. Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2017 Dordrecht en Zwijndrecht) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden. Gezien de omvangrijke productie in 2017 kon totaal € 715.000 korting terugvloeien naar de eigenaren.

Eind 2016 is de voorziening frictiekosten van het IBD geharmoniseerd met de bestaande voorzieningen van andere GRD-dochters. Dit leidde destijds tot een forse dotatie aan deze voorziening. Deze dotatie is gefinancierd uit een gevormde negatieve frictiereserve IBD. Het IBD heeft beleid gemaakt om deze reserve in maximaal 3 jaar aan te zuiveren. In 2017 is naast de begrote aanzuivering een extra aanzuivering mogelijk gebleken als gevolg van een vrijval uit de voorziening (de totale aanzuivering in 2017 bedraagt € 500.000). Op deze wijze realiseert het IBD sneller dan gepland de verplichting. De reserve heeft ultimo 2017 een negatieve stand ter grootte van € 366.000.

Servicecentrum Drechtsteden
Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting 2017[2], heeft het SCD het jaar afgesloten met een hoger financieel resultaat. Het resultaat van het SCD over heel 2017 bedraagt € 798.000. Het resultaat 2017 heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door:

1. Exploitatieresultaat 2017
Het SCD sluit 2017 af met een positief exploitatieresultaat van € 704.000. Dit operationele of exploitatieresultaat kent een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door:

a. Incidentele lagere uitgaven € 192.000. Per saldo lagere materiële lasten (€ 504.000) en hogere personele lasten (€ 312.000);
b. Incidentele hogere inkomsten € 512.000 wegens extra dienstverlening aan eigenaren en overige klanten.

2. Vrijval vanuit de voorzieningen frictiekosten
De hoogte van de voorzieningen frictiekosten wordt bij elke jaarrekening opnieuw vastgesteld. Over 2017 is er een vrijval vanuit de frictievoorzieningen van € 94.000. Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden vrijvallende bedragen uitgekeerd aan de gemeenten.

In paragraaf 2.3.2. 'Programmaverantwoording SCD' wordt uitgebreider ingegaan op het behaalde resultaat.

[2] 2e bestuursrapportage 2017 GR Drechtsteden.

CONCEPT

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden
De GBD sluit het jaar af met een positief resultaat van € 5.000. Voor de financiering van de uitvoering van de strategische visie GBD is door de Drechtraad op 2 februari 2016 besloten de meeropbrengsten uit invorderingsactiviteiten (aanmaningen en dwangbevelen) 2015/ 2016 in te zetten. De totale investering is bepaald op € 190.000. Deze investering is reeds bij de behandeling van de 2e bestuursrapportage 2017 in de begroting verwerkt (DR 12 december 2017). De GBD heeft tevens de voorbereidingen van het SmartDataCenter mede vanuit de eenmalige extra bijdrage ter grootte van € 80.000 kunnen afronden. Vanaf 1 januari 2018 is het SmartDataCenter onderdeel van het Onderzoekcentrum Drechtsteden.

Onderzoekcentrum Drechtsteden
Het OCD laat een negatief resultaat zien van € 220.000. Anders dan aanvankelijk bij de 2e bestuursrapportage 2017 werd geraamd, is de gehele taakstelling 2017 nog niet gehaald. Ten eerste zijn de geraamde baten uit het detachement van de voormalig directeur niet gerealiseerd. Het detachement loopt 31 juli 2018 af. Ten tweede is het OCD genoodzaakt geweest de formatiereductie uit te stellen vanwege nog lopende verplichtingen richting gemeenten. Hierdoor is het saldo van de te verwerven inkomsten (baten) voor de plusprojecten negatief. Omdat het detachement medio 2018 afloopt en inmiddels maatregelen zijn getroffen om de personeelsreductie te realiseren, zien wij 2017 als overgangsjaar. Dat betekent dat het nadelig saldo een incidenteel karakter heeft en er geen effect is op de begroting 2018. Tevens zijn er in 2017 incidenteel extra kosten gemaakt voor de voorbereiding van het starten van het Smart Data Center per 1 januari 2018.

CONCEPT

1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma

Het te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2017 bedraagt € 2.879.000 (excl. Wmo). Zoals vermeld op pagina 3 is het jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo nog niet opgenomen. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het te bestemmen resultaat is; of het voorstel een mutatie in een reserve met zich mee brengt of dat wordt voorgesteld om het resultaat met gemeenten af te rekenen. Tenzij anders vermeld, worden hier de volgende gemeenten mee bedoeld: Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.

(bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma	Saldo	Reserves		Afrekenen met gemeenten
		Toevoegen	Onttrekken	
Beleid en Bestuur				
Beleid en bestuur - beleid	399	97	-	302
Beleid en bestuur - bestuur	200	93	-	107
Regiogriffie	12	-	-	12
Sociale Dienst Drechtsteden				
Wmo/ Huishoudelijke Hulp Toelage	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Apparaatskosten	1.437	-	-	1.437
Bedrijfsvoering				
Ingenieursbureau Drechtsteden	2	-	-	2
Servicecentrum Drechtsteden	798	-	-	798
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	5	-	-	5
Onderzoekcentrum Drechtsteden	-220	-	-	-220
Bureau Drechtsteden – CIO office	87	-	-	87
Algemene dekkingsmiddelen	159	-	-	159
Totaal	**2.879**	**190**	**-**	**2.689**

Toelichting:

Voor het onderdeel beleid wordt als resultaatbestemming 2017 voorgesteld om het vrijvallende deel van het werkprogramma 2017 voor een bedrag van in totaal € 96.500 mee te nemen naar 2018. Dit zal worden ingezet voor activiteiten uit 2017, die doorlopen in 2018. Voorgesteld wordt om het overige positieve saldo ter grootte van € 302.000 uit te keren aan de gemeenten.

Het resultaat van het onderdeel bestuur over 2017 bedraagt € 200.000. Het positieve saldo op het budget van de invlechting Hardinxveld-Giessendam bedraagt € 185.000. Van dit resultaat komt 50% toe aan de huidige eigenaren (exclusief Hardinxveld-Giessendam) en 50% aan Hardinxveld-Giessendam[3]. Voorgesteld wordt om € 92.500 uit te keren aan de zes Drechtstedengemeenten. Op basis van artikel 9 lid 3 onder b van de overeenkomst 'invlechting Hardinxveld-Giessendam' wordt voorgesteld om het 50% aandeel van Hardinxveld-Giessendam ter grootte van € 92.500 toe te voegen aan de algemene reserve. Voorgesteld wordt om het overige positieve saldo ter grootte van € 15.000 uit te keren aan de gemeenten.

De dekking voor de budgetten van de Regiogriffie is opgehaald bij de zes Drechtstedengemeenten. Aan het einde van 2017 is er een voordelig resultaat ontstaan op de budgetten van de Regiogriffie van € 12.000. Het voorstel is om genoemd bedrag terug te betalen aan de gemeenten.

[3] Zie ook Raadsinformatiebrief 'Toetreding Hardinxveld-Giessendam' d.d. 18 januari 2018.

CONCEPT

Het resultaat van het onderdeel apparaatskosten van de SDD bedraagt € 1.437.000. Voorgesteld wordt om dit uit te keren aan de gemeenten.

Het resultaat van het IBD kwam, in lijn met de 2e bestuursrapportage 2017, uit op € 2.000. Voorgesteld wordt dit resultaat uit te keren aan de belanghebbende gemeenten (in 2017 Dordrecht en Zwijndrecht).

Het resultaat van het SCD over 2017 bedraagt incidenteel € 798.000. Voorgesteld wordt dit resultaat uit te keren aan de gemeenten.

Het resultaat van het CIO office over 2017 bedraagt € 87.000. Voorgesteld wordt dit resultaat uit te keren aan de gemeenten.

Voorgesteld wordt om het resultaat op de algemene dekkingsmiddelen € 159.000 uit te keren aan de gemeenten.

In onderstaande tabel zijn de af te rekenen bedragen per gemeente opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Te verdelen	Alblasserdam	Dordrecht	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Sleutel
Beleid en bestuur								
Beleid en bestuur - beleid	302	22	133	33	36	28	50	Inwoners
Beleid en bestuur - bestuur	107	8	47	11	13	10	18	Inwoners
Regiogriffie	12	1	5	2	2	1	2	Inwoners
Sociale Dienst Drechtsteden								
Wmo/ Huishoudelijke Hulp Toelage	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	Klanten
Apparaatskosten	1.437	62	941	58	100	87	189	Klanten
Bedrijfsvoering								
Ingenieursbureau Drechtsteden	2	-	1	-	-	-	1	Omzet
Servicecentrum Drechtsteden	798	41	435	50	92	60	120	Verrekensys.
Gemeentebelastingen en basisinformatie Drechtsteden	5	-	4	1	-	-	-	Aanslagregels
Onderzoekcentrum Drechtsteden	-220	-17	-97	-24	-26	-20	-36	Inwoners
Bureau Drechtsteden – CIO office	87	6	39	9	10	8	15	Inwoners
Algemene dekkingsmiddelen	159	12	70	17	19	15	26	Inwoners
Totaal	**2.689**	**135**	**1.578**	**157**	**246**	**189**	**385**	

CONCEPT

2. Programmaverantwoording

2.1. Beleid, bestuur en Regiogriffie

Voor de programmaverantwoording dient het bij de begroting vastgestelde beleid als uitgangspunt. Per programma wordt ingegaan op de drie 'w-vragen':

- Wat hebben wij bereikt?
- Wat hebben wij daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

2.1.1. Beleid

Fysiek

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
In 2017 hebben we onze OV- en spooragenda vastgesteld en samenwerking op uitvoering met partners (Rijk, provincie, MRDH en andere regio's) voorbereid. Zo hebben we de aanbesteding van de nieuwe DAV-concessie (bus en Merwedelingelijn) samen met de provincie voorbereid. We hebben hiervoor (als eerste regio in Zuid-Holland) samen met de provincie een intensief traject doorlopen met onze partners, waaronder de Drechtraad. We krijgen beter en schoner openbaar vervoer met snellere en frequentere verbindingen. Op de sterkste lijnen wordt dit gerealiseerd via RNET-kwaliteit. Kortom, er wordt stevig geïnvesteerd in beter openbaar vervoer.

In het kader van versterking van het Waterbusnetwerk is geëxperimenteerd met een dienstregeling in de avonduren. Helaas was het gebruik daarvan te beperkt om dit experiment door te zetten. Wel worden resultaten meegenomen in de voorbereiding van de aanbesteding van de waterbus per 2022.

Voor de doorontwikkeling van de Drechtring zijn beleidskaders vastgesteld. Met provincie en Rijkswaterstaat hebben wij (als eerste regio in Nederland) een samenwerkingsagenda opgesteld. De Drechtring is daarnaast concreet in uitvoering. De N3 wordt opgeknapt en met onze hulp is het Rijkswaterstaat gelukt om bijna drie keer zoveel budget beschikbaar te krijgen om de hele N3 echt grondig op te pakken. We hadden al afspraken gemaakt over de realisatie van extra rijstroken tussen Papendrecht-N3 en Sliedrecht-Oost. Deze worden nu snel opgepakt. In 2017 is het ons samen met de provincie gelukt de minister te doen besluiten de A15 eind 2017 op te pakken als MIRT-verkenning, inclusief verkenning van het traject Papendrecht-Gorinchem (te starten in 2018). We hebben met RWS de uitvoering voorbereid (in plaats van 2 spitsstroken komt er definitief een extra rijstrook). Er is door het Rijk € 300 miljoen beschikbaar gesteld. We hebben daarnaast, met partners (bedrijfsleven, provincie en RWS), plannen uitgewerkt over de aanpak voor een innovatieve A15. In het kader hiervan heeft de provincie € 30 miljoen beschikbaar gesteld. Kortom, de files op de A15 worden aangepakt.

We hebben het mobiliteitsmanagement met bedrijfsleven verder uitgebreid, inclusief de samenwerking binnen het Platform Samen Bereikbaar. We zijn begonnen met het opstellen van een mobiliteitsagenda.

In aanvulling op het RMJP is in 2017 gezorgd voor een Energiestrategie om de energietransitie te kunnen realiseren. Overheden hebben een belangrijke rol maar tegelijk geven vooral partners invulling aan de energietransitie. We zijn inmiddels één van de koploperregio's in Nederland en geven de transitie samen met partners vorm. We kunnen daardoor effectief schakelen op actualiteiten zoals energieneutraal wonen.

De woningmarkt is inmiddels flink aangetrokken. Wonen is een essentieel onderdeel van de Groeiagenda. In 2017 zijn de kaders voor de ontwikkeling van het wonen in onze regio neergelegd in de met onze partners opgestelde Woonvisie. Deze Woonvisie heeft (in samenhang met de Groeiagenda) tot doel om de sociaaleconomische kracht van onze regio te versterken. Met de provincie hebben wij in 2017 het gesprek gevoerd en bezien waar ruimte ligt voor groei in kwaliteit en kwantiteit. De woonvisie bevat integraal samenhangende beslispunten en beoogt bestaande woonwijken sterk te maken en te houden en nieuwe locaties te ontwikkelen voor essentiële doelgroepen als hoger opgeleiden. Daarnaast heeft de woonvisie tot doel om het inspelen op nieuwe

CONCEPT

ontwikkelingen rondom zorg, vergrijzing, sociale ontwikkelingen en energie mogelijk te maken. De gemeenten hebben zich aan deze doelen gecommitteerd en gaan aan de slag met de uitvoering en zorgen samen voor een gevarieerder en aantrekkelijker woningaanbod.

Economie- en MKB stimulering

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
In 2017 is op het onderdeel economie gewerkt vanuit het model van vier herkenbare lijnen, waarbij vooral de nadruk is gelegd op uitvoering van de instrumenten en structuren waarover in de eerste jaren van deze meerjarenbeleidsperiode besluiten zijn genomen. Het gaat om (1) campusontwikkeling en startup stimulering, (2) innovatiefinanciering, (3) acquisitie en promotie en (4) stimuleren netwerkvorming tussen bedrijven onderling en publieke partners. Onderscheidend in onze werkwijze is dat we daarin vooral samen optrekken met bedrijven in het netwerk en veel minder werken vanuit een klassieke overheidsrol als regisseur of plantoetser.

De inzet en resultaten van het afgelopen jaar op de vier pijlers zijn door de verantwoordelijk portefeuillehouder Van Eekelen samen met een aantal deelnemende bedrijven voor het voetlicht gebracht tijdens de 'Wrap up economie' van 7 december jl. voor de Drechtraad. Een aantal concrete resultaten zijn:

Campusontwikkeling & start up milieus
Er zijn in 2017 flinke stappen gezet in de realisatie van een startup/ incubator faciliteit tegenover de Duurzaamheidsfabriek, de zogenaamde Maakfabriek. De ontwikkeling is als spotlightproject één van de belangrijke projecten om de ambitie uit de Groeiagenda te realiseren. Vanuit de regio is opdracht gegeven tot een nadere uitwerking van de businesscase van dit open innovatiecentrum dat gaat functioneren als modaal punt in het netwerk van bedrijfsinnovatie en startups in de regio. Bedrijven in de startup en scale-up sfeer zoals Edorado, Virtek/ 10XL kunnen hierin aansluiting op de faciliteiten van de Duurzaamheidsfabriek en in samenhang met de beschikbare fondsfinanciering, hun innovatieve producten en technieken samen met onderwijs verder vorm geven. Het project gaat nu de fase van planvorming in. De ontwikkeling wordt gedragen door velerlei partijen, waaronder de Economic Development Board en de provincie Zuid-Holland. Om startups alvast een plek te kunnen bieden en vast te houden hebben de regio en de gemeente Dordrecht een bijdrage beschikbaar gesteld voor de realisatie van een tweede tijdelijke maakhal.

Economic Development Board
Begin 2017 is de Economic Development Board opgericht (EDB). De EDB is in het leven geroepen om op regioniveau het bedrijfsleven, het onderwijs en het regiobestuur strategisch met elkaar te laten samenwerken op economische dossiers en de investeringskracht van de regio publiek/ privaat te bundelen en op te schalen. De Board bestaat uit 10 personen, verdeeld naar vertegenwoordiging uit het onderwijsveld, bedrijfsleven en overheid. De board heeft afgelopen jaar een aantal werkstromen benoemd, waar ze samen met Werkgevers Drechtsteden en andere maatschappelijke-economische partijen in de regio de schouders onderzetten: de Campusontwikkeling, Joint Academy (jong talent uit grote bedrijven samenbrengen), stimulering HBO-onderwijs, iconen in de regio en het binnenvaart centre of excellence. Het secretariaat is belegd bij de Stichting DEAL!.
De Board heeft zich eveneens verbonden aan de doelstellingen geformuleerd in de Groeiagenda en het koppelen van de publiek/ private investeringsagenda, ook op het niveau van Zuid-Holland. In dat verband ondersteunt de Board de lobby agenda van het Drechtstedenbestuur met bijvoorbeeld het gezamenlijk bezoek aan Nieuwspoort voor Kamerleden. Het laat zien dat de Groeiagenda niet alleen een publieke agenda is, maar ook breed wordt ondersteund door onze partners in de regio.

Promotie- en acquisitie
Hoewel Deal! geen formele rechtstreekse relatie heeft met het Drechtstedenbestuur, wordt hier vanuit de samenhang binnen het programma 'Werken' toch een stand van zaken gegeven. In 2017 heeft DEAL! zich verder doorontwikkeld en versterkt als dé regio promotie- en acquisitieorganisatie. DEAL! onderscheidt zich in haar activiteiten in het promoten van het nationaal en internationaal onderscheidende maritieme cluster van de Drechtsteden, onder de herkenbare noemer Drechtcities Maritime Delta. Dit gebeurt via deelname aan beurzen (zoals de haven/ maritieme beurs Europort Rotterdam), het organiseren van exposure, het doen van fact finding trips, het organiseren en faciliteren inkomende en uitgaande handelsmissies (naar Italië en Varna), etc. Als het gaat om uitgaande missies doen we dit op basis van een vastgestelde beslisladder. In samenspel met

CONCEPT

gemeenten, de ROM-D en InnovationQuarter werkt DEAL! aan de toeleiding van nieuwe bedrijven en investeringen naar de Drechtsteden, ook in de stuwende sectoren buiten de maritieme sector om. Naar aanleiding van de internationale propositie Rotterdam Maritime Capital of Rotterdam en de oprichting van de Maritime Board Rotterdam, waar eveneens CEO's uit de maritieme maakindustrie vanuit onze regio in vertegenwoordigd zijn, zijn in 2017 door ons de eerste stappen gezet om samen met Rotterdam op internationale schaal het complete maritiem cluster te promoten.

Innovatiefinanciering
In 2016 is het MKB-Katalysatorfonds door de Drechtsteden ingesteld. Het fonds voorziet in de behoefte bij MKB-bedrijven actief in de Smart Industry in de Drechtsteden en ondersteunt middels kleinschalige financiering de startfase van product- en innovatieontwikkeling. Inmiddels zijn 15 aanvragen gehonoreerd en is, volgens schema, meer dan de helft van de oorspronkelijke € 500.000 in het fonds toegekend aan kansrijke innovatieve ontwikkeling bij ons regionaal bedrijfsleven dat actief is in de maakindustrie. Elke euro vanuit het fonds levert daarbij een directe multiplier van € 3 op, geïnvesteerd door de bedrijven zelf. Naast het verder brengen van innovaties, met een duurzaamheidscomponent, heeft het MKB fonds een sterke functie in het onderling verbinden van het netwerk van kansrijke en innovatieve bedrijven in de Drechtsteden. Voor komend jaar ligt de uitdaging om ook de verbinding te maken met andere fondsen, zoals UNIIQ en ENERGIIQ, om onze bedrijven met innovatie- en financieringsbehoefte nog beter te bedienen en zo de gehele financieringsketen te verbinden. Gesprekken met lokale financiers en InnovationQuarter zijn in 2017 gestart en de plannen worden in 2018 verder uitgewerkt.

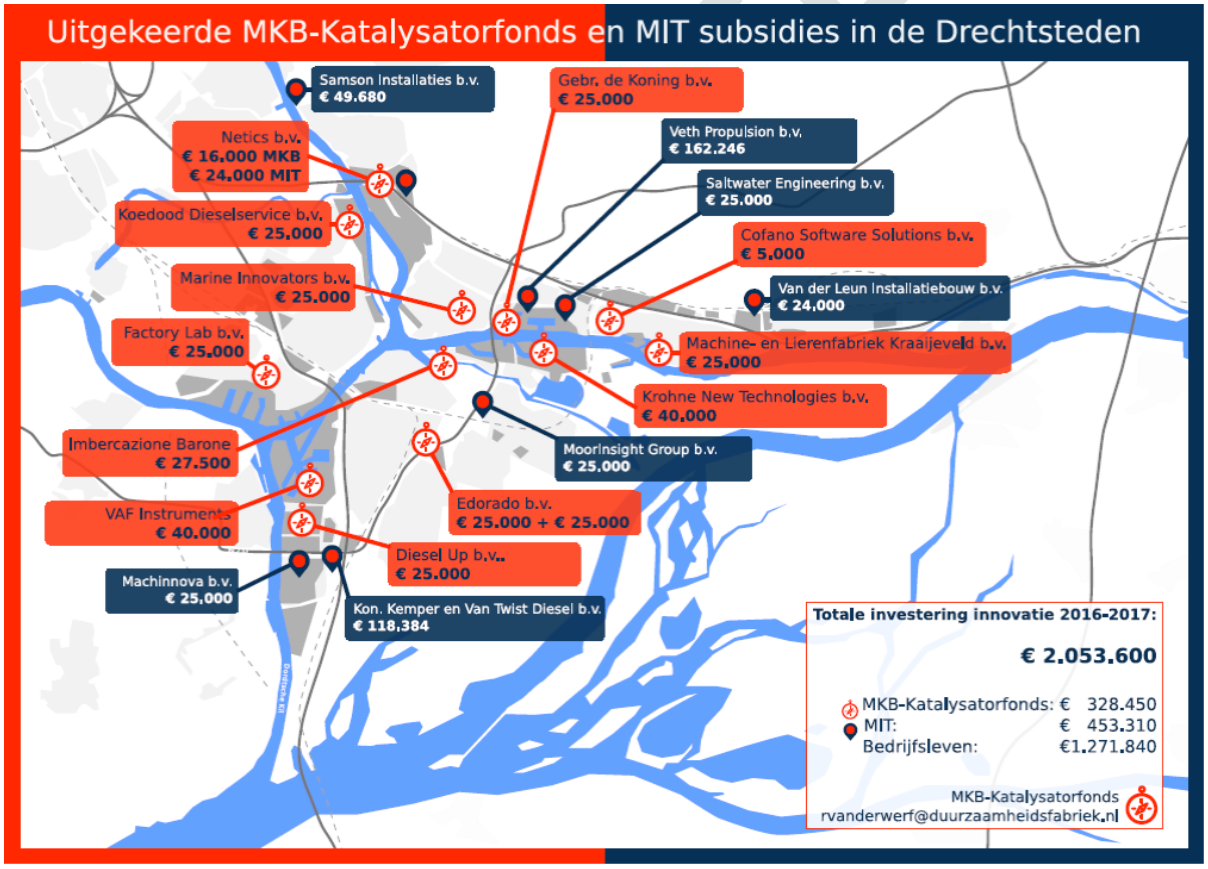

Netwerkvorming
Drechtsteden en InnovationQuarter hebben in 2017 wederom een editie van Dare2Cross georganiseerd. Dit jaar met het thema ‘Create value with big data’. Deze editie is Dare2Cross van een evenement doorontwikkeld naar een aanpak om bedrijven en organisaties aan elkaar te verbinden om nieuwe business kansen en samenwerkingen te verkennen, te stimuleren en te monitoren. Voorts werken de Drechtsteden in kader van de Maritime Delta (het gebied tussen Werkendam en de Maasvlakte) op structurele basis aan het onderling versterken van het maritiem cluster. Hiervoor worden vanuit programma samen met InnovationQuarter en in het netwerk deelnemende organisaties diverse activiteiten voor het bedrijfsleven georganiseerd, variërend van ideecafés tot de ondersteuning

van innovaties van consortia van bedrijven (MKB en groot bedrijfsleven). We werken daarnaast samen met de Werkgevers Drechtsteden (WD). De WD denkt en werkt actief met ons mee aan de ontwikkeling van de regio. Daarnaast werken we samen met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (RMDH) en de Economic Board Zuid-Holland (EBZ) om de ruimtelijk economische investeringen in de zuidelijke Randstad te versterken.

Programmering werklocaties
Om bedrijvigheid te kunnen faciliteren moet er voldoende aanbod aan werklocaties beschikbaar schijn. Tegelijkertijd legt de provincie druk op om overcapaciteit te voorkomen. Daarom is in 2017 hard gewerkt om voor bedrijventerreinen een balans van vraag en aanbod in de komende jaren te waarborgen. De Drechtstedengemeenten hebben hiernaar gezamenlijk kwalitatief onderzoek gedaan om de ontwikkeling van bedrijventerreinen te kunnen garanderen en het provinciaal beleid van de juiste input te voorzien.

Arbeidsmarktprogramma Drechtsteden

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
Door het aantrekken van de economie in 2017 en de groei van werkgelegenheid is voor het Arbeidsmarktprogramma Drechtsteden de nadruk nog meer komen te liggen op de vraagkant van de arbeidsmarkt. Met de huidige groeicijfers zal naar verwachting in 2030 de werkgelegenheid met 30.000 banen extra toenemen in de Drechtsteden. Met name voor bedrijven in de sectoren Transport & Logistiek, Dienstverlening & ICT, Bouw, Metaal & Installatie en Zorg & Welzijn wordt het steeds moeilijker om over voldoende geschoold personeel te beschikken. In 2017 is door het arbeidsmarktprogramma ingezet op vier pijlers: (1) versterken hoger onderwijs met daarin een koppeling met de Duurzaamheidsfabriek en de campusontwikkeling op het leerpark, (2) MBO banenmotor te verzilveren in groeisectoren, (3) doorontwikkelen techniekpromotie en (4) bevorderen van innovatie. Tijdens de 'Thematafel Arbeidsmarkt' van Drechtstedendinsdag op 5 september is commitment voor deze pijlers opgehaald bij vertegenwoordigers van de sectoren zorg, bouw, onderwijs, transport & logistiek, SDD en UWV en Da Vinci College.

Arbeidsmarkt & Onderwijs
Hoger Onderwijs
De vraag naar hoger opgeleiden stijgt en zal de komende jaren nog meer toenemen met 10.000 extra banen in 2030. In 2017 is daarom stevig ingezet om de vraag vanuit de regionale werkgevers (-verenigingen) te koppelen aan het aanbod (op maat) van diverse hoger onderwijsinstellingen. In dit verband is ook afgestemd met de Economic Development Board.

De behoefte aan hoger onderwijs is bij werkgevers opgehaald en er is meer bewustwording gecreëerd over de urgentie van het behouden en aantrekken van hoger opgeleiden in onze regio. Zo is door HBO Drechtsteden actief ingezet op het starten van vraaggerichte 2-jarige associate degree opleidingen op gebied van ICT en Instrumentation and Control Engineering gefaciliteerd. In voorbereiding is een master Bekkenbodemfysiotherapie van Avans Plus.
Daarnaast is een Taskforce door de Christelijke Hogeschool Ede ingesteld , die zich richt op het ophalen van de vraag naar HBO-Verpleegkunde, -Social Work en een lerarenopleiding. Tot slot is er in de regio onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van maritiem onderwijs en naar een bouw-opleiding. Dit alles heeft de banden met diverse werkgeversorganisaties verstevigd en is er meer inzicht in initiatieven in de regio op het gebied hoger onderwijs.

Op verzoek van het schoolbesturen van het primair onderwijs zijn vanwege de dreigende tekorten aan docenten in het primair onderwijs, door het programma Arbeidsmarkt relevante partijen bij elkaar gebracht. In samenwerking met de Pabo van Inholland en Da Vinci College is een actieplan (vervangingspool, imago verbeteren, loopbaanperspectief) in voorbereiding.

We hebben de urgentie van meer HBO onder de aandacht gebracht en behoefte aan HBO opleidingen bij bedrijven en instellingen opgehaald. Vervolgens is deze vraag gebundeld en zijn er contacten gelegd met hogere onderwijsinstellingen. Vanuit de bedoeling dat er een match zou kunnen worden gemaakt. Tevens is het netwerk in de triple helix versterkt en wordt samengewerkt met Economic Development Board.
Wat betreft de (dreigende) tekorten aan docenten in het primair onderwijs, hebben we de schoolbesturen procesmatig ondersteund om tot een gezamenlijke agenda en actieplan te komen. Zij

hebben het voornemen hiertoe een intentie overeenkomst met elkaar aan te gaan. Waarbij ook Pabo Inholland zich aansluit. En de Drechtsteden (in verband met de procesmatige en financiële ondersteuning).

Innovatie & Werkgelegenheid
Inzet reshoringtool
In nauwe samenwerking met de Metropool Rotterdam Den Haag (MRDH) is de reshoringstool, die door de Universiteit van Tilburg is ontwikkeld, in het dienstverleningspakket dat door de regiogemeenten wordt aangeboden, opgenomen. Deze tool stelt bedrijven in staat een strategische keuze te onderbouwen voor het wel of niet verplaatsen van hun productie naar het buitenland. Gebruik van tool is kosteloos en bedrijfscontactfunctionarissen, medewerkers I.Q. en Deal zijn getraind om bedrijven te begeleiden.

Er is meer bewustwording bij bedrijven over de kansen van reshoring gecreëerd, praktijkvoorbeelden uit de regio zijn in beeld gebracht en ervaringen worden gedeeld. Verder is reshoring onder de aandacht gebracht in andere netwerken, zoals '99 van de Drechtsteden', Innovation Quarter (SMITZH), MKB-katalysatorfonds, SDD/ BBD, KvK, werkgevers Drechtsteden, Duurzaamheidsfabriek en The Reshoring Connection.

De Drechtsteden hebben door het ondertekenen van een licentieovereenkomst met de Universiteit van Tilburg zich aangesloten bij regio's die deze tool al aanbieden aan bedrijven. Daarmee is de tool met vanaf november 2017 beschikbaar. Tevens zijn trainingen gegeven aan bedrijfscontactfunctionarissen, medewerkers Deal en I.Q. en is bekendheid gegeven aan bedrijven over de tool.

Interreg Biobased
In 2017 is in het kader van het Interreg Vlaanderen Nederland project Grenzeloos Biobased Onderwijs een marktconsultatie uitgevoerd onder 150 bedrijven in de Vlaams-Nederlandse grensregio waaronder ook in de Drechtsteden. Mede op basis van deze consultatie is door het Da Vinci College een verkenning gestart naar kansen en mogelijkheden van het gebruik van Biobased Bouwmaterialen door bouwbedrijven in de Drechtsteden en de toepassing van Biodiesel in de maritieme sector. In 2018 zal een vertaling worden gemaakt naar een onderwijsaanbod waarmee innovaties van bedrijven in de Drechtsteden wordt ondersteund.

Het projectmanagement van het Interregproject Grenzeloos Biobased Onderwijs wordt uitgevoerd vanuit het programma Arbeidsmarkt.

Sociaal innovatief aanbesteden
Door toekenning van subsidie door de Provincie Zuid-Holland is de werk-opleidingspool Infra Talent ingebed in de structuur van de Economic Development Board. De werkwijze van Infra Talent is overgenomen door de sector Zorg en Welzijn. De Sociale Dienst Drechtsteden start een proef met het creëren van Werk-opleidingsplekken in samenwerking met de Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn Zuid-Holland Zuid.

Door het regionaal programma arbeidsmarkt is Infra Talent in samenwerking met de Economic Board Zuid-Holland opgeschaald naar arbeidsmarkt regio's in heel Zuid-Holland en is de eigenaar van Infra Talent het SPG ondersteund bij de subsidieaanvraag bij de Provincie Zuid-Holland.

Doorontwikkelen techniekpromotie
Er is 10% meer in- en uitstroom mbo techniek gerealiseerd en 10.000 jongeren hebben kennis gemaakt met techniek. Ook zijn leerkrachten geschoold in het geven van techniekklessen aan de 2-4 jarigen. Daarnaast is een betere aansluiting VMBO-MBO gerealiseerd en is commitment opgehaald bij onderwijs en ondernemers voor de doorontwikkeling en verduurzaming van techniekpromotie.

De aanpak voor techniekpromotie is geactualiseerd met de 3O's en het proces om te komen tot een vernieuwde agenda is gefaciliteerd. Tevens zijn techniekpromotieactiviteiten ondersteund : zoals techniekdock, techniekweek, Techpeuters- en Kleuters.

CONCEPT

MBO aanpak, verzilveren 14.000 banen in 2030
In samenwerking met OTIB, Nederland ICT, Sectorinstituut Transport en Logistiek, Koninklijke Metaalunie, Metechnica, Bouwend Nederland, Bouwmensen, WGV Zorg + Welzijn Zuid-Holland Zuid, SDD, UWV, Leerwerkloket Drechtsteden en Da Vinci College is in 2017 is een start gemaakt met een aanpak om 14.000 extra banen te verzilveren richting 2030. Genoemde partijen delen de urgentie om de komende jaren het vestigingsklimaat in de Drechtsteden te versterken door samen te werken aan een flexibele Human Capital agenda.

We hebben de urgentie voor het verzilveren van 14.000 extra banen samen met genoemde partijen geagendeerd en hebben de regie genomen op een gezamenlijke aanpak.

Rijksbeleid/ co-financiering
Werkpluservaring (voormalig Stichting 50+)
De activiteiten van Werkpluservaring is versterkt, de positie van doelgroep 50+ is gemonitord.

We nemen deel aan de Stuurgroep Werkpluservaring en hebben de jubileumconferentie Werkpluservaring gefaciliteerd. Er is financiële ondersteuning georganiseerd en bemiddeling bij de realisatie van een eigen ruimte voor Werkpluservaring waar activiteiten kunnen plaatsvinden en deelnemers elkaar ontmoeten. (Realisatie van de eigen ruimte vindt plaats in 2018, waardoor de kosten ook op 2018 rusten).

ESF Actieve inclusie 2014-2020 en regionaal actieplan jeugdwerkloosheid
De regionale arbeidsmarkt is met behulp van de ESF-subsidie versterk door verminderen jeugdwerkloosheid en het bieden van kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Drechtsteden is landelijk op de kaart gezet als 'good practice'. Met behulp van ESF is het project matchmaker doorontwikkeld. Met het actieplan Jeugdwerkloosheid zijn extra kansen gecreëerd voor jongeren op de arbeidsmarkt. De resultaten van het actieplan zijn geborgd binnen de bestaande regionale structuur.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	6.744	6.062	-682	6.163	5.880	-283	581	-182	399
Mutaties reserve	110	792	682	110	792	682	-	-	-
Resultaat	6.854	6.854	-	6.273	6.672	399	581	-182	399

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Werkprogramma 2017 rMJP	I	311	-	311	Alle zes
B.	MKB-Katalysatorfonds	I	234	-	234	n.v.t.
C.	Middelen derden	I	111	-	111	n.v.t.
D.	Overig	I	88	-	88	Alle zes
	Subtotaal		*744*	-	*744*	
	Baten					
B.	MKB-Katalysatorfonds	I	-	234	-234	n.v.t.
C.	Middelen derden	I	-	111	-111	n.v.t.
	Subtotaal		-	*345*	*-345*	
	Saldo van baten en lasten		**744**	**345**	**399**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**744**	**345**	**399**	

CONCEPT

Toelichting:

A. Werkprogramma 2017 rMJP
Er zit een onderbesteding op het werkprogramma van ruim € 300.000. De grootste vrijval zit op het onderdeel Arbeidsmarktbeleid. Door flink lagere personeelsinzet en een scherpe focus op de projecten en activiteiten is er een resultaat ontstaan van € 188.000. Voor de overige onderdelen van het werkprogramma geldt dat een beperkt aantal activiteiten in 2018 doorloopt en afgerond wordt. Bij de resultaatbestemming 2017 is voorgesteld om een deel van de vrijval van het budget mee te nemen naar 2018. In het onderdeel 'wat hebben we bereikt en gedaan' is een inhoudelijke toelichting opgenomen van het totale werkprogramma.

B. MKB-Katalysatorfonds
In het werkprogramma 2016 was € 500.000 opgenomen voor het MKB-Katalysatorfonds. In 2016 is circa 25% (€ 123.000) uitbetaald aan subsidies en in 2017 was dit circa 29% (€ 143.000). Het onbenutte deel van het budget wordt gereserveerd voor 2018 en verder om de subsidieregeling voort te zetten. Deze regeling duurt tot en met 2019.

C. Middelen derden
Bureau Drechtsteden ontvangt subsidies en middelen van de provincie Zuid-Holland. Te denken valt aan subsidies voor verkeersveiligheid in de Drechtsteden, BDU-gelden, ISV-gelden en middelen voor het programma Luchtkwaliteit. In 2017 is minder uitgegeven aan deze onderdelen dan begroot.

D. Overig
Op een aantal budgetten, zoals het budget bedrijfsvoering is minder uitgegeven. Tevens zijn er wat oude verplichtingen vrij gevallen. Dit zijn incidentele meevallers.

2.1.2. Bestuur

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
Bestuur
In 2017 is de toetreding en invlechting van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden verder voorbereid en afgerond. De gemeente is officieel toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling op 1 januari 2018.

In het eerste kwartaal van 2017 zijn tijdens een landelijke eindconferentie alle proeftrajecten, waaronder die van de Drechtsteden, in het kader van ‘Maak verschil’ gepresenteerd. Het traject zocht naar handreikingen om de rol van de regio's in Nederland als sleutel voor de economie verder te versterken. Dit traject heeft geleid tot specifieke aanbevelingen voor de regio en het rijk, vermeld in het rapport 'Handrem eraf, Katalysator erop!' Deelname was voor de Drechtsteden dé kans om de integrale inhoudelijke agenda te laden en te verankeren, en vanuit de gevonden oplossingsrichtingen nog betere randvoorwaarden te creëren voor de ambities. Door nauwe samenwerking met BZK en transparante informatie-uitwisseling wordt verder uitvoering gegeven aan deze aanbevelingen.

In het verlengde van het Regionaal Meerjarenprogramma 2014-2018 rMJP heeft het 'Maak verschil'-traject in 2017 geleid tot de formulering van de Groeiagenda als regionale inhoudelijke opgave. Veel aanbevelingen uit het maak verschiltraject zijn verweven met de Groeiagenda.

Met de Groeiagenda werd de noodzaak tot een eenduidig en werkbaar sturingskader voor de gezamenlijke opgaven van de gemeenten urgent. De Groeiagenda is slechts het document/ instrument dat focus brengt in de gezamenlijke opgaven voor het gebied, lokaal en regionaal. Duidelijk is dat sturing op de regionale thema's niet vanuit een juridisch-bestuurlijk startpunt moet worden beschouwd, maar juist vanuit de inhoud. Waarmee zijn de inhoudelijke opgaven en de samenwerking het beste gediend in resultaten, efficiëntie en efficiency. Hiervoor is in het vierde kwartaal van 2017 een onderzoek gestart. Dit onderzoek moet leiden tot een analyse van de werking op het ruimtelijk-economische domein, en tot aanbevelingen ter verduidelijking en borging van de bevoegdheden van gemeenten en de Drechtsteden. Beoogd wordt de aanbevelingen mee te geven aan de Drechtraad bij de overdracht naar de nieuwe raadsperiode.

CONCEPT

Het overdrachtsdossier voor de nieuwe raadsperiode 2018-2022 is voorbereid in het tweede halfjaar van 2017. Het document zal in het eerste kwartaal van 2018 aan de Drechtraad worden aangeboden en beoogt primair de urgentie van uitvoering van de Groeiagenda te benadrukken om de regio leefbaar te kunnen houden.

De maatschappelijke opgaven voor het gebied vragen om intensieve en multidisciplinaire samenwerking met partners: bedrijven, kennisinstellingen, medeoverheden. De resultaten in 2017 bewijzen het belang hiervan om de innovatieve en economische kracht van het regionale netwerk te bevorderen.

In 2017 zijn stappen genomen om de bestuurlijke drukte te verminderen door het aantal vergaderingen en de vergadertijden te korten bij het Drechtstedenbestuur en ook op de middagen van de Drechtstedendinsdagen. Deze inspanningen zullen worden voortgezet in 2018.
Het kabinet heeft in het regeerakkoord 2017 aangegeven in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te willen verbeteren. In het Maak verschil-traject was een van de aanbevelingen aan het Rijk de Wgr duidelijker te maken en daarin intergemeentelijke samenwerking en regio als belangrijke onderdelen van het openbaar bestuur te erkennen.

Public Affairs
Begin 2017 hebben Dordrecht en Bureau Drechtsteden organisatorische samenwerking gezocht om Public Affairs verder te professionaliseren. Vanuit de samenwerking is het Public Affairs kernteam geformuleerd waarin vanuit beide organisaties personeel om niet beschikbaar is gesteld.

Begin maart 2017 is door DSB besloten om structuur te geven aan Public Affairs en om de verwachtingen in balans te brengen met de beschikbare capaciteit en middelen. Er is een beweging gestart, waarin is vastgesteld welke 'organiserende principes' gaan gelden en er is inzage gegeven welke activiteiten we beogen om enerzijds de Drechtsteden en zijn kwaliteiten (nog nadrukkelijker) voor het voetlicht te brengen en anderzijds om de PA-basis op orde te krijgen waardoor we doelmatiger en efficiënter kunnen opereren. Dit is vertaald in drietal overzichten, te weten:

1. Inrichting en Organisatie;
2. Activiteiten;
3. Lobbyprioritering.

De drie overzichten tezamen vormden het jaarplan 2017 van Public Affairs.

Ten aanzien van de *inrichting en organisatie* hebben wij op diverse terreinen ingezet door onder andere professionalsering en verankering in de Drechtsteden te begeleiden door een extern bureau waarbij bestuurders actief betrokken zijn. Op de DDD in juni 2017 zijn de resultaten gepresenteerd en in het DSB vastgesteld. Als advies is naar voren gekomen dat Public Affairs in Drechtsteden meer slagkracht krijgt door:

1. DSB als opdrachtgever (meer) in positie te brengen;
2. Dossierteams samen te stellen als uitwerking van de groeiagenda;
3. Per dossier mét gecommitteerde bestuurders en mét bondgenoten een strategie te formuleren;
4. Daarbij de kracht van Dordrecht te benutten.

Ten aanzien van adviespunt 1. en 3. is actief een strategie en uitvoering geformuleerd om bestuurlijk meer zichtbaar te zijn in relevante netwerken waaronder in Den Haag. In het DSB van 6 juli 2017 is de wens geformuleerd om op basis van de groeiagenda een bijeenkomst met Kamerleden te initiëren en in een later stadium met DG-leden. Op 5 oktober 2017 is de eerste bijeenkomst met Kamerleden en DSB georganiseerd.

Gelet op adviespunt 2. zien wij dat in de groeiagenda reeds voorzien is van dossierteams (opgaveteams). Deze worden nog gevormd in de praktijk. Public Affairs zal in deze opgaveteams worden aangehaakt.

CONCEPT

De genoemde *activiteiten* vanuit het jaarplan hebben plaatsgevonden, met soms een accent of tijdsverschuiving. De belangrijkste resultaten betreffen:

- Nieuwspoort lidmaatschap voor DSB, zodat de bestuurders meer zichtbaar zijn in Den Haag
- Screening Tweede Kamerleden en advisering kabinetsformatie;
- Periodieke scanning van kameragenda door Political Navigator;
- Internationale handelsbetrekking Italië georganiseerd en tevens een meetlat vastgesteld voor beoordeling overige handsbetrekkingen;
- Diverse werkbezoeken actief voorbereid en georganiseerd (bv Belgische Ambassadeur, de heer Kamp, van Kempen (DG), Nieuwspoort, Lapperre (DG);
- Viertal PA Podiums georganiseerd;
- Netwerkmanagement opgezet (actuele gegevens (mede) overheden). Momenteel wordt gekeken om dit digitaal verder te brengen in een systeem voor de Drechtsteden;
- Cofinanciering: vind subsidiedatabase uitgerold binnen de Drechtsteden.

Ten aanzien van *de lobbydossiers* hebben wij o.a. ingezet op het BUIG-dossier (samen met de SDD) en op bereikbaarheidsdossiers (A15) en de adaptatie topklimaat.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	2.976	2.089	-887	3.011	2.324	-687	-35	235	200
Mutaties reserve	-	887	887	-	887	887	-	-	-
Resultaat	2.976	2.976	-	3.011	3.211	200	-35	235	200

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Invlechting Hardinxveld-Giessendam	I	185	-	185	Alle zes én Hardinxveld-Giessendam
B.	Overig	I	15	-	15	Alle zes
	Subtotaal		*200*	-	*200*	
	Baten					
	Subtotaal		-	-	-	
	Saldo van baten en lasten		**200**	**-**	**200**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**200**	**-**	**200**	

Toelichting:

A. Invlechting Hardinxveld-Giessendam
Zoals in de Raadsinformatiebrief van 18 januari 2018 is opgenomen, zijn de invlechtingskosten lager uitgekomen. Dit positieve resultaat wordt via resultaatbestemming verrekend met de gemeenten.

B. Overig
Er zit wat vrijval op zowel de personele als de materiële budgetten.

2.1.3. Regiogriffie

Wat hebben wij bereikt?
In 2017 was de bezetting van de Regiogriffie tot 1 december 2017 2,7 fte, terwijl de vastgestelde formatie 2,9 fte bedraagt exclusief de ondersteuning door de zes raadsgriffiers voor de Drechtstedendinsdag (0,6 fte). Er heeft in 2017 een personeelswisseling plaatsgevonden. De raadsadviseur is met ingang van 1 december 2017 uit dienst gegaan en vanaf 8 december 2017 wordt

CONCEPT

een deel van de werkzaamheden uitgevoerd door een nieuwe medewerker op detacheringsbasis. Tevens zijn ook in 2017 extra communicatie-uren ingehuurd bij het SCD. Met deze uren is gewerkt aan de externe communicatie ten behoeve van de Drechtraad.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Product/ activiteit/ project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Structureel		
Voorbereiding, uitvoering en afhandeling van besluiten van tien Drechtstedendinsdagen.	Een uit logistiek en organisatorisch oogpunt adequaat verloop van de vergaderingen, inclusief de bekendmaking vooraf en korte impressie in de Notendop achteraf.	In de aanloop naar 2018 is in kaart gebracht welke vergaderlocaties er mogelijk zijn met een grotere Drechtraad na 1-1-2018. De Drechtraad heeft daar in december 2017 een besluit over genomen. De werkzaamheden voor de Regiogriffie zijn in 2017 uitgebreid met externe communicatie, met name het zelf opstellen van de bekendmaking aan de HAH-bladen en het verzorgen van de inhoud van de Notendop.
Voorbereiding, uitvoering en nazorg van alle vergaderingen van de commissies en werkgroepen die zijn ingesteld door de Drechtraad.	Een goede, soepele uitvoering en verzorging van de vergadering en het geven van noodzakelijke faciliteiten en ondersteuning.	Werkzaamheden worden continu geëvalueerd en zo mogelijk worden verbeterpunten ingebracht. Het aantal vergaderingen varieert per jaar.
Voorbereiding en uitvoering van het jaarlijkse werkbezoek van de Drechtraad.	Kennisverbreding en netwerkuitbreiding voor Drechtraadsleden en raads- en collegeleden door middel van een werkbezoek elders.	Op 22 september 2017 is een bezoek gebracht aan de gemeente Eindhoven, waar de deelnemers geïnformeerd zijn over Brainport Eindhoven, arbeidsmarktbeleid en de High Tech Campus.
Opstellen van jaarplannen en -verslagen.	Drechtraad krijgt inzicht in de wijze en kwaliteit van uitvoering van reguliere werkzaamheden en bijzondere opdrachten.	In 2017 is het jaarplan 2017 uitgevoerd. In het vierde kwartaal van 2017 is het jaarplan voor 2018 opgesteld.
Incidenteel		
Jubileumcarrousel 12,5 jaar Drechtraad.	Doel is een feestelijke viering van het feit dat de Drechtraad in juni 2017 12,5 jaar bestaat.	Op 6 juni 2017 is tijdens de Drechtstedendinsdag in Landvast te Alblasserdam een Jubileumcarrousel gehouden. Voor deze bijeenkomst waren alle raads- en collegeleden van de Drechtsteden en alle oud-Drechtraadsleden en oud-DSB-leden uitgenodigd. Tijdens de bijeenkomst gingen minister Ronald Plasterk (BZK) en hoogleraar Marcel Boogers onder leiding van Gerard Schouw in debat met de aanwezigen over de samenwerking nu en in de toekomst.
Voorbereiding toetreding Hardinxveld-Giessendam.	Verzorgen van een goede voorbereiding van de raadsleden van Hardinxveld-Giessendam op de toetreding door het geven van voorlichtingsbijeenkomsten en het aansluiten van hen op de applicatie iBabs.	In 2017 zijn drie avonden verzorgd in Hardinxveld-Giessendam waarin informatie is gegeven over Drechtsteden door Drechtraadsleden en regiogriffier. Tevens is in maart 2017 een werkbezoek van raads- en collegeleden uit de overige Drechtsteden aan de gemeente Hardinxveld-Giessendam georganiseerd.
Externe communicatie.	Bekendheid geven aan het werk in de Drechtsteden door een maandelijkse uitzending 'Rechtstreeks uit de Drechtraad'.	Bij wijze van pilot zijn in 2017 vier uitzendingen gemaakt.

CONCEPT

Hoe hebben wij gemeten?
Bij de Regiogriffie staat de dienstverlening aan de Drechtraad als bestuursorgaan en aan individuele Drechtraadsleden centraal. Hieronder zijn de werkzaamheden van de Regiogriffie in 2017 benoemd en wordt cijfermatig inzicht gegeven in de vergaderingen van Drechtraad en zijn commissies.

Aantal vergaderingen

Drechtstedendinsdag	Aantal bijeenkomsten
Drechtstedendinsdagen	9
Themabijeenkomsten	8
Begroting Drechtraad	1
Carrousels Sociaal	9
Carrousels Fysiek	7
Carrousels Bestuur & Middelen	6
Carrousels Integraal	8
Thematafel tijdens Carrousel	10

Vaste commissies	Aantal bijeenkomsten
Presidium	3
Agendacommissie	11 (waarvan 2 schriftelijk)
Auditcommissie	3
Werkgeverscommissie	2

Ad hoc-commissies	Aantal bijeenkomsten
Regeling GRD	0
Voorbereiding Toetsing Transities	0
rMJP	0

Initiatieven vanuit de Drechtraad

Moties	Aantal
Aangenomen	1
Verworpen	3
Ingetrokken	1

Amendementen	Aantal
Aangenomen	1
Verworpen	4
Ingetrokken	1

Initiatiefvoorstellen	Aantal
Aangenomen	0
Verworpen	0
Ingetrokken	0

Raadsvoorstellen	Aantal
Van Drechtstedenbestuur	19
Van Drechtraadscommissies en -voorzitter	9

Raadsinformatiebrieven	Aantal
Van Drechtstedenbestuur	40

Insprekers	Aantal
In Carrousels	1

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Saldo van baten en lasten	391	381	-10	379	381	2	12	-	12
Mutaties reserve	-	10	10	-	10	10	-	-	-
Resultaat	391	391	-	379	391	12	12	-	12

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Personele lasten Regiogriffie	I	2	-	2	Alle zes
B.	Bedrijfsvoering Regiogriffie - overige	I	8	-	8	Alle zes
C.	Materiaalkosten Drechtraad	I	1	-	1	Alle zes
D.	Drechtstedendinsdag	I	1	-	1	Alle zes
	Saldo van baten en lasten		**12**	**-**	**12**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**12**	**-**	**12**	

Toelichting:

Net als in de afgelopen drie jaar is er over het totale budget een batig saldo te zien. Over 2017 was dit ruim € 12.000. Onder meer door terughoudend om te gaan met de budgetten én door vacatureruimte in december is 2017 uiteindelijk met een positief resultaat afgesloten.

A. Personele lasten Regiogriffie
Met ingang van 1 januari 2017 zijn alle drie de functies binnen de Regiogriffie bijna het gehele jaar bezet geweest. Alleen in december was de functie van raadsadviseur niet ingevuld en is een deel van de werkzaamheden uitgevoerd door een nieuwe medewerker op detacheringsbasis.

B. Bedrijfsvoering Regiogriffie – overige
Door een strakke sturing op de kosten is er een batig saldo ontstaan op de kosten van bedrijfsvoering. Dit ter compensatie van de halverwege het jaar verwachte hogere uitgaven op het budget voor de Drechtstedendinsdag.

C. Materiaalkosten Drechtraad
De uitgaven op materiaalkosten zijn lager dan begroot, onder meer door geen diner aan te bieden ter afsluiting van het werkbezoek aan Eindhoven en doordat in 2017 geen cursusavond voor de voorzitterspool van de Carrousels is georganiseerd.

D. Drechtstedendinsdag
Het verwachte tekort op het budget voor Drechtstedendinsdag is afgewend door onder meer gebruik te maken van een deel van de reserve voor de Jubileumcarrousel van 6 juni 2017 en door strakke sturing.

CONCEPT

2.2. Sociale Dienst Drechtsteden

2.2.1. Werk & Inkomen

Wat hebben wij bereikt?

	Doelstelling 2017	Stand 31/12
• Bestand naar maximaal 6.600	6.600	6.537
• Beperken van de instroom (preventietarget)	60%	71%
• Plaatsingen Baanbrekend Drechtsteden	1.475 (1.000 SDD, 475 UWV)	1.503
• Ingevulde Participatieplekken	600	527

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Bestandsontwikkeling

Het bestand van de Sociale Dienst Drechtsteden is het afgelopen jaar met 2% gedaald. Eind 2016 had de sociale dienst nog 6.670 uitkeringsgerechtigden. Eind 2017 bedraagt dit aantal 6.537. Tot april 2017 steeg het aantal uitkeringsgerechtigden nog. Sinds april is zelfs een daling van 3% gerealiseerd. Daarmee was de Sociale Dienst Drechtsteden de eerste in Nederland met een dalend bestand. Er wordt geprofiteerd van het aantrekken van de arbeidsmarkt in combinatie met een goede benadering en verbinding met werkgevers binnen de Drechtsteden. De daling in de Drechtsteden gaat gestaag door. In de 2e bestuursrapportage 2017 is het verwachte klantenaantal op 31 december 2017 naar beneden bijgesteld op 6.600. Het jaar is uiteindelijk nog daaronder afgesloten met een klantenaantal van 6.537.

Beperken van instroom lukt goed

In 2017 hebben 3.280 inwoners zich gemeld voor een uitkering. 1.768 daarvan hebben uiteindelijk een uitkering gekregen, waarvan 291 statushouders. Het preventiepercentage aan de poort bedraagt 71%. Met name het laatste kwartaal is de vestiging van het aantal statushouders omlaag gegaan. De stijging die er is, betreft voornamelijk gezinshereniging.

De sociale dienst beperkt de instroom door:

- Instroompreventie aan de poort: bemiddeling direct naar werk of voorlichting voorliggende voorziening;
- Samenwerking met het UWV binnen Baanbrekend door aanpak op max WW, waarbij vroegtijdig mensen met een WW-uitkering worden bemiddeld om zo te voorkomen dat zij uiteindelijk een bijstandsuitkering aanvragen;
- Actieve benadering van leerlingen uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree;
- Actieve benadering door de matchmaker van voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie in samenwerking met Bureau leerplicht en voortijdig schoolverlaten.

Instroompreventie aan de poort

Het is van belang inwoners zo snel mogelijk te ondersteunen bij hun ondersteuningsvraag. Al bij aanmelding aan de Poort wordt intensief ingezet op de begeleiding naar werk door Baanbrekend Drechtsteden. Zo wordt voorkomen dat inwoners onnodig instromen in de bijstand en sneller zonder financiële ondersteuning hun leven kunnen voortzetten. Afgelopen jaar is ook het digitale aanvraagproces ingevoerd. Dit houdt in dat een klant na invoering van gegevens binnen een werkdag wordt uitgenodigd voor een gesprek met een medewerker van de Sociale Dienst Drechtsteden. De aanvragen zijn sneller en eenvoudiger geworden. Veel gegevens zijn door het digitale proces al beschikbaar bij de intake. Daardoor is er tijdens het gesprek meer ruimte voor persoonlijke aandacht voor de klant. Een aanvrager hoeft nu niet langer dan 14 dagen te wachten op een besluit over het toekennen van de aanvraag levensonderhoud. Dit is veel korter dan de wettelijke looptijd van 8 weken. Het proces verloopt dus sneller en klantgerichter.

CONCEPT

Naast de betrokkenheid van Baanbrekend aan de poort wordt ook samengewerkt met handhaving.

Intensieve samenwerking met het UWV
Er wordt intensief samengewerkt met het UWV. Sinds november 2016 werken het UWV en de sociale dienst samen in één unit van Baanbrekend Drechtsteden. 475 UWV klanten hebben via Baanbrekend werk gevonden. Dit jaar is de inzet van participatiewetinstrumenten (baanbonus en loonkostensubsidie) uitgebreid naar de doelgroep WW'ers die dreigt in te stromen in de bijstand. Dit zijn inwoners waarbij de WW-uitkering binnen drie maanden afloopt en welke daarna waarschijnlijk afhankelijk worden van de participatiewet. Inmiddels zijn door deze unit in 2017 129 max WW'ers bemiddeld naar een baan. De taakstelling voor deze doelgroep bedroeg 75. De beleidsaanpassingen en intensivering op deze doelgroep hebben dus goed uitgepakt. Hiermee wordt instroom voorkomen.

Actieve benadering leerlingen praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree (PRO/ VSO/ Entree)
In het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree worden jongeren met een beperking of achterstand actief benaderd door medewerkers van de sociale dienst om te ondersteunen bij het vinden van werk.
In 2017 zijn 76 jongeren ondersteund. In totaal 40 van deze jongeren heeft inmiddels werk, 1 jongere heeft gekozen voor vervolgonderwijs, 7 jongeren blijven nog op school, 8 jongeren hebben een participatieplek of vrijwilligerswerk gevonden, 1 jongere ontvangt nu dagbesteding en de andere jongeren bevinden zich nog in een begeleidingstraject. Voor 11 van deze PRO/ VSO/ Entree jongeren is een beschut werk advies afgegeven door het UWV. Het grootste deel hiervan volgt op dit moment nog een opleiding of is nog niet toe aan werk. En 4 jongeren hebben inmiddels een beschutte werkplek.

Het netwerk van scholen is inmiddels ook uitgebreid met scholen buiten de Drechtsteden zoals de Mythylschool Rotterdam, het Maxima college Rotterdam en de Regenboog Rotterdam. Leerlingen van deze scholen worden door de SDD begeleid. Door deze actieve benadering wordt ervoor gezorgd dat een kwetsbare groep een goede kans krijgt op de arbeidsmarkt.

Actieve benadering door de matchmaker van voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie
Het is opvallend dat 30% van de instroom jonger is dan 27 jaar en vaak geen opleiding genoten heeft. Daarom is in 2016 besloten om samen met het bureau leerplicht en voortijdig schoolverlaten van de Dienst Gezondheid en Jeugd actief in te zetten op deze doelgroep. Door middel van de matchmaker-aanpak worden oud-voortijdig-schoolverlaters die niet werkzaam zijn en geen uitkering hebben opgespoord. Met 165 jongeren heeft een intakegesprek plaatsgevonden. Inmiddels is een groot deel hiervan uitgestroomd. Het grootste deel (59) heeft werk en 54 jongeren zijn uitgestroomd richting school of combinatie school-werk. Anderen zijn nog in begeleiding of hebben zorg nodig.

De instroomcijfers
Onderstaand staat de instroom naar loonwaarde en de belangrijkste reden van instroom in een uitkering. Bij de poort wordt een indeling gemaakt naar verwachte loonwaarde. Het grootste deel van de groep heeft een loonwaarde van 80% en hoger. Het komt wel regelmatig voor dat deze inwoners niet beschikbaar zijn voor werk. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen door tijdelijke problemen die eerst opgelost moeten worden alvorens deze persoon wel beschikbaar komt voor werk. Voorbeelden hiervan zijn dreigende huisuitzetting, schulden, psychische problematiek etc. De belangrijkste reden van instroom zijn: einde (tijdelijk) werk, verhuizing vanuit een andere gemeente en einde WW.

Instroom naar loonwaarde	**In % van totaal**
80-100%	40%
50- 80%	22%
30-50%	18%
<30%	7%
overig (= nog niet ingedeeld)	13%

CONCEPT

Bevorderen van de uitstroom
In totaal zijn in 2017 1.985 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd. Daarmee is de uitstroom nagenoeg gelijk aan de uitstroom in 2016 (2.036). De uitstroom wordt grotendeels gerealiseerd doordat inwoners een baan vinden (55%), maar ook door exogene factoren zoals verhuizing (23%) en handhaving (22%). De uitstroom naar werk is in 2017 aanzienlijk gestegen (met 5 procentpunten).

Plaatsingen op de arbeidsmarkt
In totaal 1.097 klanten van de Sociale Dienst Drechtsteden zijn het afgelopen jaar uitgestroomd naar werk. Deze uitstroom wordt gerealiseerd door de inzet van Baanbrekend Drechtsteden in samenwerking met de regisseurs en klanten die zelfstandig en met behulp van een regisseur werk vinden. Baanbrekend Drechtsteden werkt aan een eenduidige dienstverlening aan werkgevers en heeft als taak uitkeringsgerechtigden naar werk te bemiddelen en werkgevers te ontzorgen in hun zoektocht naar personeel.

Doelstelling was om in 2017 1.475 uitkeringsgerechtigden van de Sociale Dienst Drechtsteden en UWV via Baanbrekend Drechtsteden een werkplek te bieden: 1.000 uitkeringsgerechtigden vanuit de Sociale Dienst Drechtsteden en 475 uitkeringsgerechtigden vanuit het UWV. Baanbrekend heeft in 2017 aan 1.503 plaatsingen uitgevoerd.

Bij de inwoners die werk vinden kan het ook gaan om inwoners die parttime een uitkering blijven behouden en inwoners bij wie door plaatsing is voorkomen dat ze afhankelijk worden van een uitkering. Bij deze prestatie heeft de aantrekkende arbeidsmarkt een belangrijke rol gespeeld, net als de verbeterde samenwerking tussen de regisseurs-werk en Baanbrekend en de jarenlange investering vanuit Baanbrekend in werkgeverscontacten binnen de Drechtsteden. Daarnaast telt een snellere afwikkeling van werkaanvaarding en een intensivering van onze doelgroepenaanpak.

Onderstaand staan de plaatsingen verder gedifferentieerd;

	Taakstelling per doelgroep 2017	**Gerealiseerd per doelgroep 2017**
80-100	700	605
<80	300	382
Totaal SDD	*1.000*	*987*
Totaal UWV	*475*	*516*

Uitstroom naar loonwaarde	**In % van totaal**
80-100%	45%
50- 80%	30%
30-50%	17%
<30%	8%

Het aandeel in de uitstroom van de mensen met een loonwaarde tussen de 50 en de 80 procent is ongeveer 30 procent. Dat resultaat is bereikt door te investeren in deze doelgroep (loonkostensubsidie en begeleiding) en het formeren van een multidisciplinair team waarbij samenwerking tussen regisseurs en adviseurs van Baanbrekend worden vergroot. De kandidaten kunnen daardoor beter worden bediend. Samen met de inzet van het instrument (forfaitaire) loonkostensubsidie en detachering wordt zo maximaal geprofiteerd van de aantrekkende arbeidsmarkt. De doelgroep met een loonwaarde lager dan 30% zijn voornamelijk jongeren van het PRO/ VSO.

Detacheringen
In 2017 is het aantal detacheringen afgenomen. Vooraf was begroot dat 300 uitkeringsgerechtigden konden worden gedetacheerd. In de werkelijkheid zijn 118 uitkeringsgerechtigden gedetacheerd. De reden van dit lagere aantal is dat het instrument detacheren binnen de sociale dienst veel problemen heeft gekend, waardoor het resultaat minder goed is dan verwacht. Afgelopen jaar is de sociale dienst dus terughoudender geweest met detacheren.

CONCEPT

Uit onderzoek van Berenschot is gebleken dat detacheren in de Drechtsteden in 63% van de gevallen leidt tot uitstroom. Het is dan ook wenselijk deze activiteit voort te zetten op een rechtmatige wijze. Om die reden is een voorstel voorbereid om de organisatie van detacheren te verbeteren. De Drechtraad besluit hierover in maart 2018. In 2017 is een pilot gestart met de detachering van de doelgroep met een loonwaarde tussen de 80-100. Hierdoor zijn 41 extra kandidaten gedetacheerd via diverse uitzendbureaus.

Jongerenaanpak
Sinds 2016 is bij de Sociale Dienst Drechtsteden extra aandacht om uitkeringsgerechtigde jongeren van 27 jaar en jonger te laten uitstromen naar school of werk. Mede door de extra focus vanuit het jongerenteam is er sprake van dat het aandeel jongeren met een loonwaarde 50% of hoger is gedaald van 420 (begin 2016) naar 195. In 2017 zijn 120 jongeren uitgestroomd.

In 2017 is daarnaast gestart met een pilot 'schuldenaanpak jongeren'. Alle disciplines binnen de Sociale Dienst (Wmo, participatiewet, schuldhulpverlening) werken samen aan een pilot om 23 jongeren met schulden toekomstperspectief te bieden. De uitkomsten van de pilot worden in april 2018 verwacht.

Voor het ondersteunen van jongeren is de sociale dienst actief betrokken bij een aantal jongeren-netwerken. De samenwerking met jeugdteams en andere lokale netwerken is versterkt zodat inwoners die behoefte houden aan ondersteuning direct worden geïnformeerd. Hierdoor weten jeugdprofessionals de SDD sneller te bereiken. Dit netwerk behoeft nog wel nadere verbetering. Hierover wordt in de loop van 2018 nader gerapporteerd.

Niet werken werkt niet
In september 2016 startte de sociale dienst het project ‘Niet werken werkt niet’. Doel was om een groep van 50 uitkeringsgerechtigden die stelselmatig een afstand tot de arbeidsmarkt creëerden een stevige stok achter de deur te geven. De 50 'niet-willers' zijn een jaar lang intensief begeleid door een medewerker van de sociale dienst.

Niet werken werkt niet:	
Fase 1 (afgerond)	*50 kandidaten*
Uitgestroomd naar werk	38
Uitkering opgeschort of beëindigd	12
Fase 2 (gestart in najaar):	*77 kandidaten*
Uitgestroomd naar werk	25
Werkervaringstraject	7
In bemiddeling	28
Uitkering opgeschort of beëindigd	17

Begeleiding van doelgroep met loonwaarde lager dan 80% en Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
De sociale dienst begeleidt inwoners met een lagere loonwaarde en Sw'ers bij reguliere werkgevers bij hun baan. Deze doelgroep heeft deze begeleiding nodig om zich in te werken in het werkzame leven en om een baan te behouden.

Aandacht voor inwoners met een lagere loonwaarde dan 50%
Ook is dit jaar extra aandacht om de doelgroep met een loonwaarde van 50% en lager werk te bieden. Voor leerlingen van praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree is een actieve benadering op school van toepassing (zie toelichting bij instroom).

De pilot 'Werk als beste zorg' richt zich op kandidaten met een GGZ-probleem. Ook dit kunnen cliënten zijn die tot de doelgroep met een loonwaarde van 50% of minder behoren. 'Werk als beste zorg' is een project om, samen met zorgaanbieders geestelijke gezondheid, mensen met psychische problematiek naar werk te begeleiden als alternatief voor dure begeleiding en zorg. De sociale dienst en Yulius hebben voor het invullen van deze vorm van werk gezamenlijk een subsidieaanvraag gedaan. Na de zomer is de aanvraag gehonoreerd en is het project versterkt. Sinds de versterking

CONCEPT

eind oktober zijn 17 kandidaten in begeleiding. Hiervan zijn inmiddels 6 kandidaten bemiddeld naar een baan en 6 kandidaten worden momenteel bemiddeld.

Per 1 januari zijn gemeenten verplicht om inwoners met een positief advies 'beschut werk' van het UWV een werkplek te bieden. Beschut werk kent hoge begeleidingskosten die nu, maar zeker in de toekomst, belangrijk drukken op het participatiebudget. Inmiddels hebben zich 14 kandidaten gemeld met een positief advies beschut werk. Hiervan zijn 4 personen geplaatst bij een werkgever, 5 personen lopen stage en worden mogelijk na stage gekoppeld aan een werkgever, voor 2 personen wordt naar passend werk gezocht en 2 personen zijn (nog) niet toe aan werk. Voor de laatste groep is een andere passende oplossing gezocht in de vorm van een participatieplek of dagbesteding.

Volgens de taakstelling zouden de Drechtsteden voor 48 inwoners een beschutte werkplek moeten vinden. Deze taakstelling geldt alleen wanneer zich werkelijk meer dan 48 inwoners melden met een positief advies beschut werk van het UWV. Dit is echter niet het geval. De oorzaak hiervan kan liggen in het feit dat jongeren van PRO/ VSO/ MBO Entree actief benaderd en ondersteund worden bij het vinden van werk. Hierdoor vervalt de behoefte om een 'beschut werk' advies bij het UWV te halen. Gezien de hoge financiële risico's is het beleid er niet op gericht om kandidaten actief te benaderen, maar door middel van preventie zoals de hierboven genoemde VSO/ PRO aanpak.

Dienstverleningsconcept participatie
Voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (loonwaarde lager dan 50%) ligt werk vaak niet binnen het bereik. De Sociale Dienst Drechtsteden zet voor deze doelgroep in op zoveel mogelijk meedoen in de samenleving. Meedoen dient dan te worden opgevat in de meest brede zin van het woord. Denk aan vrijwilligerswerk, een taalcursus of het participeren op een participatieplek.

In het voorjaar van 2016 is een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) uitgevoerd naar de Participatieplekken in de Drechtsteden. Hieruit kwam, bij de toenmalige stand van zaken, een negatief maatschappelijk rendement naar voren van ruim € 3.000 per participatieplek. Er waren weliswaar maatschappelijke baten waaronder verhoging van de kwaliteit van leven, maar de totale kosten per participatieplek waren € 3.000 hoger dan de totale in geld uitgedrukte baten. De bevindingen in deze MKBA waren aanleiding voor doorontwikkeling van het dienstverleningsconcept van de Sociale Dienst Drechtsteden. Uitgangspunt van dit dienstverleningsconcept is dat in gesprekken met inwoners uit deze doelgroep wordt gefocust op het welzijn binnen verschillende levensdomeinen. Zo wordt de complete ondersteuningsbehoefte van de inwoner in kaart gebracht, zodat de dienstverlening vanuit de sociale dienst zo goed mogelijk kan worden afgestemd. Waar nodig worden verbindingen gelegd met andere onderdelen van de organisatie, of wordt de samenwerking gezocht met externe partijen, zodat inwoners zo goed mogelijk geholpen worden. Problemen worden gesignaleerd en in eerste instantie wordt ingezet op het bieden van perspectief op een stabiele levenssituatie van de inwoner, pas daarna wordt een volgende stap naar meedoen in de samenleving gemaakt. Sinds juni 2017 zijn 1.236 stabilisatiegesprekken gevoerd volgens het nieuwe dienstverleningsconcept. Zowel regisseurs als inwoners geven aan de nieuwe manier van werken te waarderen. Eind 2017 is opnieuw een MKBA uitgevoerd. Deze bevestigt dat het nieuwe dienstverleningsconcept tot verbetering heeft geleid. Hieruit blijkt dat door de aanpassingen in de dienstverlening een positief resultaat van € 1.500 is bereikt. Een belangrijke reden is dat het verloop op de participatieplekken fors is afgenomen.

Als inwoners een te grote afstand hebben om betaald werk te kunnen verrichten, begeleidde de sociale dienst inwoners samen met gemeenten naar participatieplekken zodat zij zinvol kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving. De doelstelling voor 2017 was om 600 inwoners op deze participatieplekken te plaatsen. Per 31 december zijn er 527 participanten actief op een participatieplek. Medio 2017 is om budgettaire redenen een tijdelijke stop ingesteld op de instroom van participanten op participatieplekken. In de praktijk heeft deze stop niet geleid tot wachtlijsten. De reden hiervan is dat het verloop in de participatieplekken fors is afgenomen. In de tweede helft van het jaar zien we minder instroom in participatieplekken en daalt het aantal participatieplekken van ongeveer 575 naar 520. Daar is een duidelijke reden voor. De sociale dienst is de belangrijkste doorverwijzer van inwoners naar leerwerkbedrijven. Alle inwoners aan de onderkant van de arbeidsmarkt zijn tot en met juni gesproken door de sociale dienst. Met deze inwoners is de mogelijkheid besproken voor doorverwijzing naar participatieplekken.

Na juni is dit alleen gebeurt met nieuwe instroom van inwoners met een lage loonwaarde. De overige instroom vanaf juni komt van de lokale gemeenten. We zien dat in sommige gemeenten het aantal

participanten nog stijgt, zoals Zwijndrecht, waar ingezet wordt op lokale doorverwijzing van inwoners naar een participatieplek. In andere gemeenten daalt het aantal participatieplekken omdat daar de doorverwijzing van wijkteams minder goed werkt. In onderstaande tabel is de eindstand per 31 december 2017 weergegeven. Deze stand is een momentopname.

Realisatie participatieplekken per matchingsunit (MU) tot en met december 2017

	MU MEE	MU Hendrik-Ido-Ambacht	MU Alblasserdam	MU Zwijndrecht	Totaal 2017
Ingevulde Participatieplekken	373*	21	31	102	527

**Op basis van de data, is geen uitsplitsing naar gemeenten te maken.*

Vrijwilligers- en participatiebonussen
Inwoners die niet werken, maar wel participeren of vrijwilligerswerk doen komen in aanmerking voor een bonus. Hieronder staat het aantal verstrekte bonussen in 2017.

Aantal verstrekte bonussen in 2017	Stand 31 december 2017
Vrijwilligersbonussen	305
Participatiebonussen	451

Sterke werkgeversnetwerken
Voor goede dienstverlening aan werkgevers is het van belang om te investeren in de werkgevers-netwerken.

Regionaal netwerkplatform
In 2015 is met het regionaal netwerkplatform gestart. Hierin werken onderwijs, overheid, werknemers en sociale partners samen in een regionaal werkbedrijf. Daarnaast is in 2017 het initiatief 'de Normaalste Zaak' gestart. De Normaalste zaak is een netwerkstichting, opgericht door AWVN, VNO NCW en MKB Nederland. Werkgevers Drechtsteden is aanjager van deze beweging in de Drechtsteden en er zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd om ambassadeurs te werven om inwoners met een beperking plaats te bieden op de arbeidsmarkt. Hiermee wordt invulling gegeven aan de banenafspraak. Werkgevers delen hun kennis en ervaring in het netwerk met als doel elkaars knelpunten op te lossen.

Activiteiten Baanbrekend
In 2017 heeft Baanbrekend Drechtsteden de Social Impact Award georganiseerd waarbij prijzen uitgereikt zijn aan 20 ondernemers die inclusief ondernemen, oftewel inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben. Het evenement was goed bezocht. Subway heeft de award gewonnen voor beste inclusieve ondernemer. Daarnaast heeft Baanbrekend zich ingezet via deelname aan banenmarkten om inwoners die begin 2017 ontslagen werden in de maritieme sector weer naar werk te begeleiden.
Er zijn nieuwe werkgevers binnengehaald als partner van Baanbrekend. Twintig mensen met een arbeidsbeperking zijn bijvoorbeeld aan de slag gegaan bij HVC.

Daarnaast is Baanbrekend aangesloten bij de Dag van de Duizend Voorbeelden, een landelijk initiatief van VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland. Verschillende ondernemers zijn in het zonnetje gezet, waaronder FC Dordrecht en Electroplast.

Baanbrekend heeft in 2017 voor 546 inwoners met een bijstandsuitkering een werkplek gevonden via Social Return. Totaal zijn via SROI 3.720 plaatsingen gerealiseerd (hiertoe behoren ook plaatsingen zoals leerwerktrajecten en participatieplekken). Daarmee wordt de mismatch op de arbeidsmarkt verkleind. In totaal is er voor meer dan € 10 miljoen aan Social Returngelden verzilverd.

CONCEPT

Mismatch op de arbeidsmarkt blijft bestaan
Hoewel de arbeidsmarkt aantrekt, is nog steeds een (toenemende) mismatch merkbaar tussen de behoefte van werkgevers en beschikbare werknemers. Er ontstaat een fors tekort aan personeel op de arbeidsmarkt met een opleidingsniveau van MBO3 en hoger. Steeds vaker matcht dat niet met het opleidingsprofiel van inwoners met een uitkering die veelal lager zijn opgeleid of ongeschoold zijn. Om nu en in de toekomst te voldoen aan de behoefte op de arbeidsmarkt is intensievere samenwerking en 'buiten gebaande paden denken' met opleiders, zorginstellingen en werkgevers noodzakelijk.

Het regionaal uitvoeringsprogramma is onderdeel van het Regionaal Meerjarenprogramma (RMJP) Drechtsteden. De missie van het programma is een bijdrage te leveren aan het inspelen op de vraag van het bedrijfsleven om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen in de Drechtsteden aan de slag zijn. De sociale dienst werkt mee aan het regionaal uitvoeringsprogramma. In 2017 is gestart met de oriëntatie op een sectorale aanpak voor werk, waarbij op projectbasis wordt onderzocht of de sociale dienst en UWV sectoraal, met ondersteuning van onderwijs, uitkeringsgerechtigden naar werk kunnen begeleiden. De sociale dienst en UWV zijn met alle sectoren in de Drechtsteden een traject gestart om toeleiding naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken.

Handhaving en boete
De uitstroom als gevolg van handhaving bedraagt 22% van de totale uitstroom. Er zijn in 2017 als gevolg van handhaving 431 uitkeringen beëindigd van inwoners. Hiervan komen 175 beëindigingen door een (intensief) onderzoek van het team Handhaving. Deze onderzoeken zijn gestart naar aanleiding van interne of externe tips en bestandsvergelijkingen. In de gevallen dat de uitkering gewijzigd is of beëindigd, was de aanleiding schending van de inlichtingenplicht. Onrechtmatig verstrekte uitkeringen worden teruggevorderd en er wordt onderzocht of er een boete moet worden opgelegd. Als gevolg van 745 boete-onderzoeken zijn in 2017 299 boetes opgelegd en 288 waarschuwingen gegeven.

Uit de Divosa benchmark blijkt dat in de Drechtsteden relatief veel mensen uitstromen door handhaving. Reden hiervan kan onder meer zijn dat in deze regio wordt samengewerkt met ketenpartners zoals de gemeente Dordrecht, politie, jeugdzorg en woningstichtingen. Deze samenwerking komt de effectiviteit van de handhaving ten goede. Er wordt samengewerkt aan het beperken van de overlast en het bestrijden van criminaliteit (waaronder uitkeringsfraude). De samenwerking heeft binnen de sociale dienst geleid tot de oprichting van het Team overlast en ondermijning (TOOM).

Statushouders en inburgering
Per 31 december 2017 telde het bijstandsbestand 752 uitkeringsdossiers van statushouders. Het overgrote deel hiervan is inburgeringsplichtig. Voor statushouders geldt een specifieke aanpak waarbij klantregisseurs en jobhunters samenwerken om statushouders kort na huisvesting in de Drechtsteden te plaatsen op de startmodule en taalwerkstage. Daarnaast worden maatwerkcursussen en -trainingen ingezet, welke de statushouder meer kans bieden op het vinden van werk. In 2017 heeft deze aanpak geleid tot de volgende resultaten:

Resultaten Impuls statushouders *(Aantallen)*	**Doelstelling 2017**	**Realisatie 31 december 2017**
Taalwerkstage	175	176
Inzet menukaart	350	411
Startmodule/ welkomstprogramma	350	247
Vrijwilligerswerk + P-plek (i.s.m. team P)	n.v.t.	61
Uitstroom: parttime werk	n.v.t.	21
Uitstroom: scholing	n.v.t.	25
Uitstroom: werk	n.v.t.	33
Uitstroom: exogeen + handhaving*	n.v.t.	29
Uitstroom totaal (scholing/ werk/ exogeen hh)	*n.v.t.*	*87*

CONCEPT

De doelstellingen voor het aantal taal-werkstages en de inzet van maatwerk via de menukaart zijn behaald. De doelstelling voor het aantal te plaatsen startmodules is niet behaald als direct gevolg van het feit dat er in 2017 minder statushouders in de Drechtsteden zijn komen wonen dan op voorhand gedacht. Zij die zich in 2017 nieuw hebben gevestigd, zijn wel op startmodule geplaatst. Totaal zijn er in 2017 87 uitkeringen beëindigd als gevolg van uitstroom door scholing, uitstroom naar werk of vanwege exogene factoren of handhaving.

Behalve de genoemde resultaten heeft de aanpak ook geleid tot beter inzicht in de doelgroep statushouders. Met de opgedane inzichten wordt samen met de lokale gemeenten structureel gewerkt aan een nog betere inzet. De op statushouders gerichte aanpak in de Drechtsteden krijgt geregeld interesse vanuit Divosa en op landelijke congressen. Ook participeert de regio in het G32 overleg waarin input wordt verzameld voor de uitwerking van de plannen omtrent integratie in het regeerakkoord.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Werk & Inkomen									
Inkomensondersteuning	100.970	100.970	-	102.265	102.069	-196	1.295	1.099	-196
Participatie	15.920	15.920	-	14.248	14.728	480	-1.672	-1.192	480
Wsw	29.511	29.511	-	29.575	29.515	-60	64	4	-60
Impuls statushouders	1.223	1.223	-	634	1.223	589	-589	-	589
	147.624	**147.624**	**-**	**146.722**	**147.535**	**813**	**-902**	**-89**	**813**

Inkomensondersteuning
Per saldo stijgen de lasten ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2017 met € 1,3 miljoen. Onderliggend is met name sprake van hogere verstrekkingen loonkostensubsidies (€ 1,1 miljoen) die voor een deel worden opgevangen door hogere rijksbudgetten (€ 0,8 miljoen).

In de 2e bestuursrapportage 2017 was geprognosticeerd dat we een tekort van € 9,5 miljoen zouden laten zien. Het jaar 2017 laat een tekort zien van € 9,7 miljoen. Het feitelijke tekort is € 0,2 miljoen hoger.

Onderstaande tabel laat het verloop zien van het tekort ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2017.

(bedragen x € 1)

Actuele begroting 2e bestuursrapportage 2017	**-9,5 miljoen**	**tekort**
Lager klantenaantal	0,2 miljoen	
Stijging uitkeringslasten IIB (IOAW, IOAZ, BBZ)	-0,4 miljoen	
Meer loonkosten subsidies	-1,1 miljoen	
Hogere rijksbudgetten	0,8 miljoen	
Actualisering debiteuren saldo	0,3 miljoen	
Jaarrekening 2017	**-9,7 miljoen**	**tekort**

Onzekerheid verdeelmodel
De financiële effecten van het nieuwe verdeelmodel kunnen een extra tekort doen ontstaan ten opzichte van het tekort wat uit deze jaarrekening doorwerkt naar de jaren 2018 en verder.

De Drechtstedengemeenten hebben, door een gerichte lobby, contacten met de VNG en met een aantal andere gemeenten (nadeelgemeenten en referentiegemeenten) onderdeel uitgemaakt van een onderzoek naar verklaringen voor uitschieters van het nieuwe verdeelmodel. Er is geconstateerd dat de uitwerking van het verdeelmodel tot ontoelaatbare gevolgen heeft geleid. Bij gemeente Dordrecht

CONCEPT

is dit het meest zichtbaar door de aanzienlijke daling van het budget. Er was hoop dat het ontstane tekort zou worden gecorrigeerd door het herziene verdeelmodel. Dit is niet het geval. Het college van Dordrecht heeft op voorstel van de SDD een bezwaarschrift tegen de beschikking van het voorlopige BUIG-budget 2018 ingediend. De uitspraak zal naar verwachting in het 2e kwartaal 2018 volgen.

De bezwaargronden zijn op hoofdlijnen als volgt:
- Het macrobudget is structureel te laag;
- De vangnetuitkeringen mogen niet uit het macrobudget worden genomen;
- De gemeente wordt door het verdeelmodel onevenredig getroffen:
    - Hetzelfde beleid als de overige Drechtsteden, maar een veel groter tekort;
    - De gemeente is een centrumgemeente en de reeds eerder geconstateerde problemen voor centrumgemeente zijn niet of onvoldoende opgelost.

Natuurlijk zal op de geëigende momenten aan het college van Dordrecht en uw raad worden gerapporteerd over de ontwikkelingen.

Gebundeld Participatiebudget

Binnen de integratie-uitkering Sociaal Domein zijn specifieke uitkeringen genoemd om het re-integratie instrumentarium en de Wsw te kunnen bekostigen. Dit is vastgelegd in de bijdrageverordening, vastgesteld door de Drechtraad op 7 april 2015.

In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke bedragen inzichtelijk gemaakt.

(bedragen x € 1.000)

Gebundeld Participatiebudget		**Actuele begroting 2e burap 2017**		**Jaarrekening 2017**		**Totaal mutatie**	
		Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
A.	Participatie	11.545	9.736	10.232	9.736	-1.313	-
B.	Impuls statushouders (ten laste van part.budget)	450	-	450	-	-	-
C.	Opbrengsten uit individuele detacheringen	-	1.920	-	1.191	-	-729
D.	Individuele studietoeslag	10	349	3	349	-7	-
E.	Begeleid werken (doelgroep Sw)	1.733	1.588	1.381	1.588	-352	-
F.	Opbrengsten uit detacheringen Sw	-	2.327	-	1.864	-	-463
G.	Dekkingsbijdrage Drechtwerk	2.182	-	2.182	-	-	-
	Afrekening gemeenten	**-**	**-**	**-**	**-480**	**-**	**-480**
	Totaal Participatie	**15.920**	**15.920**	**14.248**	**14.248**	**-1.672**	**-1.672**
	Totaal Wsw	**29.511**	**29.511**	**29.575**	**29.575**	**64**	**64**
	Totaal Gebundeld Participatiebudget	**45.431**	**45.431**	**43.823**	**43.823**	**-1.608**	**-1.608**

Toelichting:

A. Participatie

De uitgaven voor Participatie vallen € 1,3 miljoen lager uit dan begroot.

In de begroting was rekening gehouden € 1,77 miljoen ten behoeve van de invulling van maximaal 600 participatieplekken. Er is uiteindelijk 1,83 miljoen aan uitgegeven (€ 30.000 meer lasten participatieplekken en € 30.000 meer lasten Matching Units).

B. Impuls Statushouders

Een deel van de kosten van het project Impuls Statushouders € 0,45 miljoen wordt gedekt uit het participatiebudget. Conform afspraken is eerst dit budget opgemaakt alvorens de bijdrage van de gemeenten is ingezet.

CONCEPT

C. Opbrengsten uit individuele detacheringen
De inleenvergoedingen op detacheringen werden begroot op € 1,92 miljoen. Hiervan is € 1,19 gerealiseerd. Daar staat tegenover dat de lasten op detacheringen ook lager zijn.

D. Individuele studietoeslag
Deze toeslag is voor studenten met een beperking die een beroep kunnen doen op de gemeenten voor een studietoeslag omdat zij door hun beperking niet of moeilijk een bijbaan kunnen hebben naast hun studie. Er wordt nagenoeg geen gebruik gemaakt van deze regeling. Waardoor dit budget niet wordt ingezet.

E. Begeleid werken (doelgroep Sw)
Er is minder gebruik gemaakt van de mogelijkheid om loondispensatie aan te vragen dan aanvankelijk begroot.

F. Opbrengsten uit detacheringen Sw
De opbrengsten uit Detachering Sw zijn € 0,46 miljoen lager dan begroot.

G. Dekkingsbijdrage Drechtwerk
De realisatie van de financiën zijn in lijn met begroting.

Afrekening gemeenten
Het positieve saldo van € 0,48 miljoen komt, conform financieringsafspraken, ten gunste van de gemeenten. Het saldo bestaat uit minder baten (1,19 miljoen) en minder lasten (€ 1,67 miljoen) detacheringen Participatie en Sw.

Wsw
Resultaat op de Wsw (structureel)
Feitelijk betreft het hier het doorgeven van Rijksmiddelen aan Drechtwerk, waardoor de gerealiseerde lasten en baten Wsw altijd aan elkaar gelijk zijn. De lasten en baten zijn als gevolg meer personeel bij Drechtwerk naar boven bijgesteld.

Impuls statushouders
Conform 1e bestuursrapportage 2017 is er voor 2018 € 1,67 miljoen benodigd ten behoeve van Impuls Statushouders. Hiervan is € 1,22 miljoen opgehaald bij de gemeenten en € 0,45 miljoen wordt gefinancierd uit het participatiebudget.

Er is € 0,59 miljoen minder uitgegeven aan het project Impuls statushouders dan begroot. De voornaamste reden is dat de startmodule goedkoper is uitgevoerd door deze zelf te organiseren en er minder startmodules in te kopen. Daarnaast is op de menukaart minder uitgegeven per persoon dan begroot. Ondanks deze lagere kosten is de doelstelling op de menukaarten ruim behaald. De trajecten zijn aanzienlijk goedkoper uitgevallen dan vooraf geprognosticeerd. De lagere kosten voor het project worden met de gemeenten afgerekend.

2.2.2. Minimabeleid

Wat hebben wij bereikt?

Doelstelling: Een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau garanderen zodat de weg naar werk of participatie niet belemmerd wordt.

Werk is in de visie van de Drechtsteden de beste remedie tegen armoede. Het minimabeleid heeft als doel een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau te garanderen, dat de weg naar werk of participatie niet belemmert. Daarom is het minimabeleid activerend ingericht met de focus op werk voor wie dat kan. Het ondersteunt de zelfstandigheid van de burger. Aanvragen van minimaregelingen is zo laagdrempelig mogelijk om het bereik te vergroten. Zolang werk niet aan de orde is wordt (maatschappelijk) actief zijn beloond. Het voorkomen van sociale uitsluiting is belangrijk, met name voor kinderen die in armoede opgroeien.

CONCEPT

	Doelstelling 2017		Stand 31/12	
• SMS Kinderfonds: aantal kinderen	5.115		5.114	
• Collectieve zorgverzekering voor minima: aantal betalende verzekerden (excl. meeverzekerden)	8.557		9.032	
• Persoonlijk Minima Budget (PMB): aantal verstrekkingen	3.784		3.955	
• Stichting Urgente Noden: aantal aanvragen en giftenbudget	250/ 315	€ 125.000	131	€ 75.880

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ontwikkelingen
In 2016 is het minimabeleid geëvalueerd, heroverwogen en aangepast. Het Rijk heeft echter vanaf 1 januari 2017 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor kinderen in armoede. Daarop heeft de Drechtraad op 4 juli besloten om de inkomensgrens om in aanmerking te komen voor het SMS kinderfonds te verhogen van 120 % naar 140 % van het sociaal minimum. Verder wordt het PMB verlaagd van 40% naar 35 % van de bijstandsnorm en wordt de termijn dat iemand moet rondkomen van een langdurig laag inkomen alvorens in aanmerking te komen verlengd van drie maanden naar één jaar. Om inwoners van de Drechtsteden meer individuele hulp te kunnen bieden bij de aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen worden twee financieel specialisten aangesteld. Deze maatregelen gaan in op 1 januari 2018.

SMS Kinderfonds
De doelstelling was om dit jaar 5.115 kinderen te bereiken. Aan het eind van het jaar staat de stand op 5.114 kinderen. Daarmee is de doelstelling nagenoeg gehaald. De kinderaantallen zijn zelfs iets hoger dan vooraf ingeschat, maar aangezien de gemiddelde besteding per kind iets lager ligt dan vooraf begroot was, zijn de uitgaven binnen de begroting gebleven.

Stichting Urgente Noden Drechtsteden (SUN)
De Stichting Urgente Noden is vorig jaar begonnen met de uitvoering van haar taken. In 2017, het tweede jaar van haar bestaan, was de doelstelling om 250/ 315 aanvragen toe te kennen en voor een bedrag van € 125.000 aan private fondsen te verstrekken. Op 31december waren er 181 aanvragen ingediend en 131 toegekend voor een totaalbedrag van € 75.880. De doelstellingen voor 2017 zijn daarmee niet gehaald. Zoals in de 2e bestuursrapportage 2017 is aangegeven, is hierover gesproken met het bestuur van de stichting en worden er in onderling overleg indicatoren benoemd die meer in lijn zijn met de gewenste resultaten.

Persoonlijk Minima Budget (PMB)
In de 1e bestuursrapportage 2017 is als gevolg van een hoger dan verwacht aantal verstrekkingen in 2017 (3.784 in plaats van 2.800) de begroting opgehoogd. Het aantal verstrekkingen was ook in de tweede verslagperiode boven verwachting. Tot en met 31 december zijn er 3.955 PMB's verstrekt.

Bewindvoering
In de eerste verslagperiode werd aan 1.237 personen periodiek bijzondere bijstand verstrekt voor kosten van bewindvoering. Eind augustus waren dat 1.276 personen. Eind 2017 maakten er 1.412 personen gebruik van. Dit leidt tot een tekort van € 126.000.
De groei van beschermingsbewind en bijbehorende kosten laat zich nauwelijks beïnvloeden. Gemeenten hebben geen invloed op de in- en uitstroom. De rechtbank bepaalt de noodzaak en de hoogte van de vergoedingen is door het Rijk vastgesteld[4]. Een landelijke lobby om de wetgeving aan te passen vindt tot nu toe nauwelijks gehoor. Op regionaal niveau zijn wel acties ondernomen. Er zijn afspraken gemaakt met de rechtbank met als doel de instroom te beperken, de uitstroom de bevorderen en de kwaliteit te bewaken. Daarnaast zijn belangrijke 'doorverwijzers' (vaak zorgaanbieders) geïnformeerd over de alternatieven voor beschermingsbewind die de Sociale Dienst Drechtsteden biedt. Het product budgetbeheer kan een passend alternatief zijn. Dit heeft zich inmiddels vertaald naar een toename van zowel regulier als preventief budgetbeheer (zie ook schuldhulpverlening; paragraaf 2.4).

4 Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren; http://wetten.overheid.nl/BWBR0035730/2016-10-01.

CONCEPT

Om een meer integraal en efficiënter schuldhulpverleningsaanbod te kunnen realiseren is eind 2017 door het Drechtstedenbestuur besloten om op beperkte schaal beschermingsbewind in eigen beheer uit te gaan voeren.

Inrichtingskosten
De uitgaven voor inrichtingskosten zijn lager dan begroot omdat er minder (her)huisvestingen in het kader van 'eerste vestiging' of gezinshereniging van statushouders hebben plaatsgevonden dan verwacht. Tot en met december werden 517 aanvragen bijzondere bijstand voor inrichtingskosten toegekend in de vorm van een lening of bijstand "om niet". Door een verruiming van het beleid wordt een gedeelte van deze kosten (stoffering) niet langer als een lening maar "om niet" verstrekt.

Collectieve zorgverzekering voor minima
In 2017 werd voor 9.032 polissen een premiebijdrage betaald (waarvan 4.062 uit het Wtcg/ CER budget). Hiermee is ten opzichte van 2016 een stijging gerealiseerd van circa 8,6 % in het gebruik van deze regeling. De forse stijging van het aantal verzekerden heeft gezorgd voor een overschrijding van de begroting. Middels de 1e bestuursrapportage 2017 is de begroting met dit geprognosticeerde tekort aangepast. Gedurende het jaar zijn de realisaties nagenoeg op hetzelfde niveau gebleven omdat men door het jaar heen niet kan wisselen van verzekeraar; dat kan alleen tijdens de eindejaarscampagne in december. Echter personen die voor het eerst een verzekering moeten afsluiten, zoals statushouders die zich voor het eerst vestigen, kunnen wel gedurende het jaar instromen.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
Ter compensatie van de afschaffing van de landelijke Wtcg/ CER middelen, komen chronisch zieken en gehandicapten in aanmerking voor bijzondere bijstand voor indirecte onverzekerde medische kosten. Per ultimo december zijn hier 314 verstrekkingen voor geboekt. Dit is min of meer gelijk aan dezelfde verslagperiode vorig jaar. Hiermee blijven de jaarrealisaties binnen de begroting. Zoals bij de collectieve zorgverzekering vermeld worden er 4.062 polissen betaald uit het Wtcg/ CER budget.

Kinderopvang en kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie (SMI).
De regionale vergoedingsregeling voor kinderopvang zorgt dat de door ouders te betalen eigen bijdrage minimaal is. Echter blijkt landelijk dat de huishoudens met een lager inkomen beperkt gebruik maken van de formele kinderopvang. In lijn hiermee zien we dat in de Drechtsteden een beperkt beroep wordt gedaan op de vergoedingsregeling voor de eigen bijdrage. Per ultimo december zijn 53 aanvragen toegekend. Het aantal toegekende Sociaal medische indicaties kinderopvang bedraagt tot nu toe 8. Zoals in de 1e bestuursrapportage 2017 vermeld, wordt de huidige regeling op dit moment geoptimaliseerd om het beleid aan te laten sluiten op de decentralisaties.

Wet op de Lijkbezorging (WLB)
In de WLB is vastgelegd dat als niemand maatregelen neemt om de begrafenis van een persoon te realiseren, de burgemeester daarvoor verantwoordelijk is en dat de daaraan verbonden kosten voor rekening van de gemeente komen. Deze taak is door de Drechtstedengemeenten gemandateerd aan de Sociale Dienst Drechtsteden. In 2017 is er 13 keer een opdracht gegeven voor een begrafenis in het kader van de WLB.

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

Programma	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Minimabeleid									
Kinderopvang	50	50	0	44	50	6	-6	0	6
Minimabeleid	8.280	8.280	0	8.143	8.330	187	-137	50	187
Maatw. voorz. ink.steun	1.683	1.683	0	1.615	1.683	68	-68	0	68
Totaal	**10.013**	**10.013**	**0**	**9.802**	**10.063**	**261**	**-211**	**50**	**261**

Kinderopvang
Het voordelige resultaat kinderopvang ad € 6.000 wordt op basis van voor- en nacalculatie met de gemeenten afgerekend.

Minimabeleid
Het positieve resultaat op het minimabeleid is € 187.000 en bestaat voornamelijk uit:

- Hogere lasten bewindvoering. De groei bewindvoering bedraagt ten opzichte van 2016 40%. De groei wijkt niet af van het landelijk beeld en is nauwelijks te beïnvloeden;
- Lagere lasten individuele uitgaven als gevolg van lagere uitgaven periodieke bijzondere bijstand;
- Niet volledig benutten van het budget preventief budgetbeheer in 2017. Pas eind 2017 is de laatste vacature opgevuld.

Het voordelige resultaat van €187.000 op het minimabeleid wordt conform de gewijzigde financieringsafspraken (2e bestuursrapportage 2017) betrokken in de resultaatbepaling.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
Het voordelige resultaat maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten ad € 68.000 wordt op basis van solidariteit naar rato van de inleg met de gemeenten afgerekend.

2.2.3. Wmo

Wat hebben wij bereikt?

De inwoners van de Drechtsteden hebben toegang tot betaalbare, houdbare, oplossingsgerichte en toegankelijke ondersteuning.
We helpen inwoners met een ondersteuningsvraag zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, waarbij zij zoveel mogelijk de eigen regie houden.
Inwoners die gebruik maken van maatwerkvoorzieningen beoordelen deze positief.
Taken en ambities worden uitgevoerd binnen het beschikbare Wmo-budget.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Om bovenstaande doelen te bereiken is in de Drechtsteden voor de Wmo in 2017 ingezet op de volgende prioriteiten:

- Het bieden van passende ondersteuning en maatwerk;
- Het vergroten van de integraliteit van de dienstverlening;
- Het bevorderen van de kwaliteit van de ondersteuning;
- Versterking van de positie van cliënten;
- Het bevorderen van een inclusieve samenleving.

CONCEPT

Het bieden van passende ondersteuning en maatwerk
Voor alle cliënten die zich melden met een ondersteuningsvraag wordt gezocht naar de meest passende vorm van ondersteuning. Dit kan ook inhouden dat de oplossing gevonden wordt in het eigen netwerk van de cliënt of middels de inzet van een algemene voorziening. Hieronder volgt per type maatwerkvoorziening een korte beschrijving van de ontwikkelingen in 2017. Voor alle voorzieningen geldt dat in de Verordening is vastgelegd welke systematiek wordt gehanteerd bij de bepaling van de hoogte van de PGB's. Tevens zijn de uitgangspunten van de dit jaar uitgebrachte AMvB 'reële kostprijs Wmo' in de Verordening opgenomen.

Huishoudelijke ondersteuning
Huishoudelijke ondersteuning is ongewijzigd voortgezet. Wel is, in antwoord op recente jurisprudentie, het uitvoeringsbeleid ten aanzien van huishoudelijke ondersteuning aangescherpt, zodat nu in het ondersteuningsplan voor de klant duidelijk wordt welke activiteiten worden ondernomen om te komen tot een schoon en leefbaar huis.
Daarnaast stijgt het aantal klanten sinds jaren weer. Landelijk stijgt het aantal klanten met huishoudelijke ondersteuning al sinds halverwege 2016. Het voornemen van het kabinet om één abonnementstarief voor de Wmo in te voeren in 2019 zal deze stijging naar verwachting versterken, aangezien het voor midden- en hoge inkomens aantrekkelijker wordt huishoudelijke hulp via de Wmo te ontvangen dan deze zelf te regelen. Ook hierover vindt nog overleg plaats tussen de VNG en het ministerie van VWS.
De sociale partners bereikten in juli overeenstemming over de cao VVT 2016-2018, dit heeft gevolgen voor gemeenten omdat onder de cao een afspraak over een hogere loonschaal voor huishoudelijke hulpen valt. De afspraak impliceert dat – wanneer de cao algemeen verbindend wordt verklaard en in werking treedt (vermoedelijk april 2018) – de kosten voor huishoudelijke ondersteuning sterk zullen stijgen. Conform de huidige contracten stijgen de uurtarieven van huishoudelijke ondersteuning aankomend jaar met slechts 2,68%. De VNG en het ministerie van VWS zijn nog over dit onderwerp in gesprek.

Bovenstaande leidt er toe dat er in 2018 gesproken gaat worden met de aanbieders over de mogelijke consequenties van deze ontwikkelingen. Tevens zal in 2018 ingezet worden op een toekomstbestendige doorontwikkeling van de voorziening.

Huishoudelijke hulp toelage/ dienstencheques
De Drechtsteden hebben de huishoudelijke hulp toelage vormgegeven als dienstencheques, waarmee (aanvullende) huishoudelijke ondersteuning kan worden ingekocht. De huishoudelijke hulp toelage is in de Drechtsteden een tijdelijke maatregel en wordt gefinancierd op basis van de (eenmalige) subsidie die het rijk in 2015 ter beschikking heeft gesteld. In 2017 bedroeg de afname van de dienstencheques ongeveer 43.500 stuks. Hoewel dit ten opzichte van de afname in 2016 (26.533 dienstencheques) een forse toename betekent en een werkgelegenheid van zo'n 29 fte wordt behouden, blijft het gebruik ver achter op het beoogde aantal van 102.000 dienstencheques op jaarbasis. Daarmee lopen de Drechtsteden echter niet uit de pas met het landelijke beeld.

Bij de 2e bestuursrapportage 2017 heeft de Drechtraad besloten per 1 juli 2018 te stoppen met de voorziening Huishoudelijke Hulp Toelage. Het besluit is genomen omdat het een additionele voorziening betreft, waarvan het primaire doel (zoveel mogelijk werkgelegenheid) beperkt gehaald wordt. Daarnaast is het destijds door de staatssecretaris bedoeld als tijdelijk regeling. Tot slot wordt door de onzekerheden op het Wmo budget, bijvoorbeeld door de nieuwe cao VVT en toename op de begeleidingsproducten, de structurele financiering van een additionele voorziening met gering succes niet realistisch geacht.

Hulpmiddelen
Bij één van de leveranciers, Welzorg (roerende woonvoorzieningen, rolstoelen, schootmobielen en tilliften), spelen al langere tijd problemen voor wat betreft de kwaliteit van de geleverde dienstverlening. Eerder gemaakte afspraken over verbetertrajecten hebben helaas uiteindelijk niet tot het gewenste resultaat geleid. Om deze reden is besloten om geen gebruik te maken van de optie om het contract te verlengen, waarmee het contract met Welzorg per 1 januari 2018 afloopt. Klanten bij Welzorg zullen vanaf deze datum worden ondergebracht bij de twee resterende leveranciers waarvan de contracten wel worden verlengd. Deze leveranciers hebben de hulmiddelen verdeeld en overgenomen, waarmee de effecten voor de Wmo-cliënten beperkt zullen zijn. Uiteraard zijn alle cliënten schriftelijk geïnformeerd.

CONCEPT

De gunning voor trapliften heeft in het vierde kwartaal plaatsgevonden. Voor plafondliften geldt dat een reguliere aanbesteding niet passend is vanwege het feit dat deze weinig worden aangevraagd en het hierbij vaak gaat om producten die dermate op maat moeten worden geleverd dat er geen algemene eisen gesteld kunnen worden. Het eerste kwartaal 2018 zal worden gebruikt om de procedure voor het inkopen van plafondliften verder uit te werken.

Doelgroepenvervoer
Het Drechthopper-vervoer wordt per 1 februari 2017 aangestuurd door het eigen mobiliteitsplatform van de Drechtsteden: Stroomlijn. Voor 12.642 klanten met een actieve indicatie voor de Drechthopper (Wmo geïndiceerd en 75+) wordt vervoer georganiseerd.
Als onderdeel van de regievoering stuurt Stroomlijn ook op de kwaliteit van het Drechthopper-vervoer. Het gemiddeld rapportcijfer dat klanten, per december 2017, geven als totaaloordeel over de Drechthopper is een 8,0. Dit was in 2016 nog een gemiddeld rapportcijfer van een 7,7.
Naast de Drechthopper, stuurt Stroomlijn sinds 1 januari 2017 ook het Wmo dagbestedingsvervoer aan. Voor 251 klanten met een indicatie dagbesteding inclusief vervoer wordt vervoer georganiseerd. Dit aantal neemt per 2018 toe, een aantal zorgaanbieders dat in 2017 nog zelf voor het vervoer van haar klanten zorgt, schakelt in 2018 namelijk over op Stroomlijn. Het gaat hierbij om Werkvisie de Hoop, Yulius en Swinhove. Voor zorgaanbieders Het Parkhuis en Het Spectrum wordt het aantal locaties waarvoor Stroomlijn het vervoer organiseert verder uitgebreid in 2018. Daarnaast is ook met een aantal zorgaanbieders afgesproken dat Stroomlijn het WLZ vervoer in 2018 zal aansturen.

Waar 2017 voor Stroomlijn het jaar was van een nieuwe start met focus op kwaliteitsverbetering, wordt 2018 een jaar van verdere groei en doorontwikkeling van kwaliteit en vervoersoplossingen. Stroomlijn wordt per 1 januari 2018 verantwoordelijk voor het Wmo-vervoer van geïndiceerde inwoners van Hardinxveld – Giessendam. Daarnaast zal Stroomlijn per 1 januari 2018 de aansturing van het vervoer in het kader van de Jeugdwet op zich nemen, met de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ als opdrachtgever. Voor beide ontwikkelingen geldt dat deze zorgvuldig zijn voorbereid en met vertrouwen tegemoet worden gezien. Tot slot zal Stroomlijn per 1 april 2018 het vervoer organiseren voor klanten van Baanbrekend Drechtsteden die aan het werk gaan en een vervoersvoorziening nodig hebben.

Met het oog op de doorontwikkeling van vervoersoplossingen heeft Stroomlijn samen met de SDD en samenwerkingspartners (vervoerders DVG en Munckhof, Stichting Waardeburgh uit Sliedrecht, Stichting E-wheels) de afgelopen periode een pilot voorbereidt, welke in januari 2018 in Dordrecht en in februari 2018 in Sliedrecht wordt uitgevoerd. De pilot richt zich op korte ritten die binnen een straal van 5 tot 7 kilometer worden gereden. Vanuit de ritgegevens uit 2016 blijkt namelijk dat het Drechthoppervervoer veel van deze korte ritten kent. Het idee is dat voor dit type ritten een alternatief vervoersmiddel wordt ingezet; de zogeheten Wijkhopper, in de vorm van kleinere, elektrische voertuigen. Om te ontdekken hoe het concept Wijkhopper onderdeel kan worden van het vervoersaanbod van Stroomlijn, is het nodig om te weten hoe de doelgroep reageert op dit alternatief. In de pilot krijgen gebruikers van de Drechthopper de mogelijkheid om korte ritten met verschillende elektrische voertuigen uit te voeren. Na deze ritten worden zij kort bevraagd over de ervaring in het voertuig. De pilot moet uitwijzen of de voertuigen die worden getest geschikt zijn voor de Wmo-doelgroep.

Individuele begeleiding
Individuele begeleiding kent sinds 1 januari 2017 vier varianten. De meest recente, zwaarste variant (IB4) is vanwege budgettaire redenen beperkt tot één doelgroep: 18+ jongeren die doorstromen uit de residentiële Jeugdzorg. Nog niet alle beschikbare plekken (20 in totaal) zijn gevuld, maar ze worden steeds beter gevonden. Ook in 2017 zet de toename van het gebruik van individuele begeleiding door. Het aantal actieve indicaties groeit met 283. Wanneer deze groei onveranderd voortzet in 2018 worden de budgettaire kaders overschreden. Begin 2018 zal naar aanleiding van een analyse van de groei worden bekeken welke stappen gezet kunnen worden om de budgettaire kaders niet te overschrijden. Uit onderzoek onder 138 klanten blijkt dat 98% van de klanten tevreden is over het ondersteuningsplan en ruim 90% ook tevreden of zeer tevreden is over de daadwerkelijk geboden ondersteuning. Bij 78% sloot de ondersteuning goed aan op de doelen van de klant, en bij 28% was dit gedeeltelijk het geval. Ook uit de cijfers van Zorglokaal blijkt dat veruit de meeste klanten vinden dat zij goed geholpen worden door hun begeleider.

CONCEPT

Dagbesteding
Dagbesteding is in 2017 ongewijzigd voortgezet, maar wordt per 1 januari 2018 getransformeerd. De transformatie betreft twee grote veranderingen:

1. De vereenvoudiging van de huidige productstructuur tot 3 hoofdvormen, uitgaande van de feitelijke ondersteuningsbehoefte van klanten en - waar mogelijk - maximaal gericht op hun ontwikkeling;
2. Het uniformeren van de tarieven en de overgang naar resultaatfinanciering.

De transformatie moet ertoe bijdragen dat de dagbesteding doelgerichter wordt, dat (op termijn) schotten tussen verschillende sectoren worden opgeheven en daarmee de keuzevrijheid van cliënten om passende dagbesteding te vinden, wordt vergroot. Bovendien is het, door de invoering van vaste tarieven, in beginsel eenvoudiger geworden om dagbesteding bij verschillende aanbieders te verzilveren. Daarnaast moet overgang naar resultaatfinanciering de administratieve lasten helpen verlichten en budgettair meer voorspellingskracht bieden. Tot slot opent resultaatfinanciering nieuwe handvatten om als opdrachtgever te kunnen sturen op de kwaliteit van de dienstverlening

Kortdurend verblijf
Kortdurend verblijf is ongewijzigd voortgezet.

Onderzoek bestandsontwikkeling
Onderzoeksbureau I&O Research is gevraagd een analyse te maken van de oorzaken van de bestandsontwikkelingen ten aanzien van huishoudelijke ondersteuning, individuele begeleiding en dagbesteding en te komen tot een prognose voor de komende twee jaar. De resultaten van dit onderzoek worden in het eerste kwartaal van 2018 verwacht. Omdat de stijging van het gebruik van individuele begeleiding en de kosten hiervan blijven groeien, waardoor in 2018 een budgetoverschrijding wordt verwacht, wordt aanvullend op het onderzoek van I&O een eigen analyse gedaan van de oorzaken van deze groei en naar de mogelijkheden om binnen budget te blijven.

Het bevorderen van de integraliteit van de dienstverlening

Jeugdteams
De aansluiting 18-/18+ blijft een punt waar aandacht voor is. Deze aansluiting loopt niet vanzelf en om een goede aansluiting te bieden is het vaak nodig te zoeken naar maatwerk en samenwerking voor een oplossing binnen Jeugdwet/ Wmo/ P-wet. Het is door de verschillende wetten en de gaten die daartussen nog bestaan niet mogelijk om op beleidsniveau zaken dicht te regelen. Daarom wordt op individueel niveau, per casus, bekeken wat de beste oplossing is om de klant niet tussen de wetten in te laten vallen.

Wijkteams
Net als vorige jaren ontmoeten de medewerkers van de sociale dienst de sociale wijkteams op het snijvlak van werk en inkomen, schulden en Wmo. Zij hebben op casusniveau frequent contact met elkaar op het gebied van verschillende levensgebieden zoals financiën, dagbesteding, maatschappelijke participatie, geestelijke gezondheid en ADL) algemene dagelijkse levensverrichtingen. De samenwerking met de wijkteams wordt als positief ervaren.

Leertuin Drechtsteden
Er wordt actief geparticipeerd in de leertuin Drechtsteden, een samenwerkingsverband tussen de Drechtsteden, de Sociale Dienst Drechtsteden, Zorgkantoor VGZ en zorgaanbieders in de Drechtsteden. In 2017 is tijd genomen om meer focus aan te brengen in deze leertuin. Dit is vormgegeven door te gaan werken in drie pijlers: ziekenhuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en verpleging/ verzorging en thuiszorg. In 2017 zijn reeds enkele pilots gestart, waarvan Werk als Beste Zorg er een is. De Leertuin wordt in 2018 voortgezet en de reserves blijven dan ook bestaan.

CONCEPT

Het bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening

Cliëntervaringsonderzoek (CEO)
Het wettelijk verplichte jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek Wmo is in het tweede kwartaal door het OCD uitgevoerd. De Drechtraad is door middel van een raadsinformatiebrief over de uitkomsten geïnformeerd. Net als vorig jaar zijn de cliëntervaringen voornamelijk positief. Belangrijkste verbeterpunt vormt de bekendheid met de – onder de lokale verantwoordelijkheid vallende – onafhankelijke cliëntondersteuning.

Verantwoording en kwaliteitsmeting
Bij het bieden van maatwerkvoorzieningen behoort tevens de controle op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de levering door aanbieders. Onder de externe begeleiding van adviesbureau De ToetsPraktijk is in 2017 een pilot gedaan waarmee de in 2016 ontwikkelde kwaliteitstool is toegepast bij de huisbezoeken ten behoeve van de herindicatie individuele begeleiding. Op basis van de opgedane ervaringen zal de tool in 2018 verder worden doorontwikkeld.

Toezicht
Toezicht wordt in de Drechtsteden uitgevoerd in een samenwerking tussen de sociale dienst Drechtsteden en de Dienst Gezondheid & Jeugd. Hierbij richt de DG&J zich vooral op kwaliteit en calamiteiten, terwijl de sociale dienst zich richt op rechtmatige verstrekking van ondersteuning. Het afgelopen jaar is met elkaar gezocht naar een goede werkwijze hierin.
De meeste signalen van onrechtmatigheid komen voor bij klanten met een PGB. Hierin is het belangrijk de klant te beschermen tegen kwaadwillende aanbieders. Dit wordt scherp in de gaten gehouden en waar nodig worden inspectiebezoeken gepland door de DG&J om de kwaliteit van zorg op locatie te controleren. In het laatste kwartaal is een onderzoek uitgevoerd door de Toetspraktijk naar de rechtmatigheid en kwaliteit van de persoonsgebonden budgetten in begeleiding en dagbesteding. De uitkomsten hiervan zijn op dit moment nog niet bekend.

Het versterken van de positie van cliënten

Verbeteren informatie onafhankelijke cliënt ondersteuning.
Dit was een belangrijk verbeterpunt uit het CEO. Hoewel dit onder de lokale verantwoordelijkheid valt, en de sociale dienst haar klanten in brieven en op de website standaard al wees op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning (tijdens het keukentafelgesprek), zijn de betreffende formuleringen in overleg met de regionale adviesraad verder aangescherpt om duidelijker te maken wat onafhankelijke cliëntondersteuning precies behelst en wat haar meerwaarde is. Tevens is een folder beschikbaar gekomen over het keukentafelgesprek, waarin expliciet wordt ingegaan op de onafhankelijke cliëntondersteuning. Deze folder wordt bij de afspraakbevestigingen meegezonden. Overigens blijkt de onbekendheid met de onafhankelijke cliëntondersteuning een landelijk fenomeen, zoals de VNG in terugblik op het CEO 2016 op haar website begin dit jaar publiceerde#.

Persoonsgebonden budget
In de Drechtsteden zijn ongeveer 800 klanten met een persoonsgebonden budget (413 actieve pgb's huishoudelijke ondersteuning, 292 pgb's individuele begeleiding en 91 pgb's dagbesteding). Ter verbetering van de positie van de cliënt heeft dit jaar een doorontwikkeling plaatsgevonden op het proces voor het verstrekken van een persoonsgebonden budget. Het proces is nu opgeknipt in meerdere stappen waardoor klanten de tijd hebben om rustig af te wegen of het pgb iets voor hen is. Er is ook meer tijd om voorlichting, uitleg en begeleiding te geven bij de opstart van het pgb.

Per 1 april van dit jaar is het derdenbeding opgenomen in de standaard zorgovereenkomsten van de sociale verzekeringsbank (SVB) en zijn deze formats verplicht geworden voor het sluiten van een zorgovereenkomst tussen klant en zorgverlener. Dit derdenbeding regelt dat de klant niet aansprakelijk is op het moment dat de zorgverlener fraudeert. De gemeente (of SDD) kan dan rechtstreeks terugvorderen bij de zorgverlener, zodat de klant niet de dupe is van de onrechtmatigheid.

Belangrijk voor 2018 is de koppeling van het wettelijk minimumloon aan de zorgovereenkomsten. Het is niet langer toegestaan een uurloon in te vullen onder het Wml. Hiervoor worden nog enkele overgangsbepalingen gehanteerd voor lopende contracten. Om deze overgang soepel te laten verlopen, maar ook op tal van andere onderwerpen over het pgb is nauw contact tussen de SDD en

CONCEPT

de SVB. Hierbij wordt gewerkt met vaste contactpersonen om het contact zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Rekentool
Om te voldoen aan de informatieplicht over de eigen bijdrage is een rekentool ontwikkeld waarin de kostprijzen in de Drechtsteden zijn opgenomen. De rekenhulp van het CAK geeft alleen de maximale periodebijdrage, en kijkt niet naar de werkelijke kostprijs. De rekentool van de SDD bevat beide componenten zodat klanten zo goed mogelijk worden voorgelicht over de eigen bijdrage. Belangrijk aandachtspunt hierbij is wel dat de rekentool slechts een inschatting geeft. De definitieve berekening van de eigen bijdrage wordt nog steeds gedaan door het CAK.

Het bevorderen van een inclusieve samenleving

Beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO)
Ook in 2017 voert de sociale dienst in opdracht van (centrumgemeente) Dordrecht een aantal taken uit ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het betreft: de toegang en indicatiestelling, inkoop en contractbeheer, afhandeling van klachten en bezwaar, contacten onderhouden met de partners op cliëntniveau en met hen verdere uitvoeringsafspraken (voor toegang en indicatie) maken en tot slot de administratieve taken rondom declareren en betalen van de aanbieders.

De sociale dienst is intensief betrokken geweest bij de transformatie van beschermd wonen die 17 juli 2017 onder regie van centrumgemeente Dordrecht is doorgevoerd. Naast de introductie van nieuwe arrangementen/ woonvarianten is dagbesteding binnen beschermd wonen sindsdien anders gepositioneerd (d.w.z. niet langer onderdeel van het integrale arrangement BW). Tevens is voor BW-klanten de eerder geschetste transformatie van dagbesteding op dat moment reeds doorgevoerd. De omzetting is in eerste instantie een administratieve operatie geweest, voor bestaande klanten wijzigt de dienstverlening pas bij herindicatie.

Licht Verstandelijke Beperking -problematiek
In het kader van de bestuurlijke aanbesteding Begeleiding een begin gemaakt met het ontwikkelen van een integrale aanpak voor jongeren met LVB problematiek. Naast relevante disciplines van de SDD (Wmo, participatie en schulden) zijn ook de Dienst Gezondheid en Jeugd, Zorgkantoor VGZ en de lokale gemeenten bij deze ontwikkelingsopgave aangesloten. Dit - complexe - proces wordt in 2018 voortgezet. Tevens zal de SDD deelnemen aan het traject 'Weet wat je kan' met de gemeente Zwijndrecht en het Rijk, om de ondersteuning en dienstverlening van mensen met LVB-problematiek te verbeteren.

Overig

Eigen bijdrage
In 2017 zijn de aanpassingen van de eigen bijdrage geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat er een toename van het aantal klanten individuele begeleiding en dagbesteding is. De maatregelen hebben daarmee het beoogde resultaat gehad, namelijk het voorkomen van financieel gedreven zorgmijding. Ook in 2018 zal de eigen bijdrage voor deze voorzieningen gehandhaafd blijven op €0,00.
Het Rijk heeft wijzigingen van de eigen bijdrage aangekondigd. Deze gaan naar verwachting 1 januari 2019 in. Het komende jaar wordt gebruikt om alle processen hierop voor te bereiden.

CAK
De contacten met het CAK zijn gestroomlijnd via vaste contactpersonen, zodat er snel geschakeld kan worden indien er problemen optreden met de vaststelling en inning van de eigen bijdrage.
Er wordt een wettelijke aanlevertermijn gesteld. Gemeenten moeten binnen 28 dagen de zorggegevens bij het CAK aanleveren. Tot nu toe was er geen termijn gesteld waarbinnen gemeenten de gegevens moeten aanleveren. Dit is genoemd als een van de oorzaken voor het ontstaan van stapelfacturen. Deze maatregel moet dit probleem oplossen. De publicatie in de staatcourant is half november geweest. De ingangsdatum is nog niet bekend.

CONCEPT

Invlechting Hardinxveld-Giessendam
2017 stond in het teken van het treffen van voorbereidingen om de toetreding van Hardinxveld-Giessendam tot de Drechtsteden en de overgang voor Wmo cliënten naar een nieuw regime zo soepel mogelijk te laten verlopen. Voor de meeste Wmo voorzieningen is de impact voor inwoners van Hardinxveld-Giessendam van de overgang naar een nieuw regime gering. Voor enkele voorzieningen geldt echter wel een merkbaar verschil. Hierbij gaan inwoners van HG er in sommige gevallen op vooruit en in andere gevallen iets op achteruit.

Alle klanten –met uitzondering van de klanten die een eenmalige voorziening verstrekt hebben gekregen van Hardinxveld-Giessendam- zijn door de Drechtsteden voorzien van een herindicatie per 1 januari 2018. De sociale dienst is in het laatste kwartaal van 2017 hard aan de slag geweest om dit te realiseren en om de continuïteit van de ondersteuning per 1 januari te garanderen. Dit is gelukt. Centraal uitgangspunt hierbij was uiteraard dat klanten op maat worden geholpen.

Concluderend
De voor de Wmo gestelde doelen zijn voor 2017 behaald. De taken en ambities zijn binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Het gebruik van voorzieningen neemt toe en de eigen bijdragen zijn in 2017 nog steeds erg laag in de Drechtsteden. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de voorzieningen toegankelijk en betaalbaar zijn. Echter, de groei van het gebruik van vooral individuele begeleiding en de ontwikkelingen rond de cao VVT die de prijs van huishoudelijke ondersteuning opwaarts stuwen scheppen de verwachting dat in 2018 de budgettaire kaders krap worden. Uit het cliënt ervaringsonderzoek blijkt dat cliënten de ondersteuning over het algemeen positief waarderen.

CONCEPT

Aantallen en trends

Aantal actieve Wmo indicaties* Drechtsteden 2017	Stand 01/01	Stand 30/04	Stand 31/08	Stand 31/12
Huishoudelijke ondersteuning				
- HO	4.615	4.590	4.520	4.617
- HO+	966	875	799	787
- HO Zorgstudio	56	55	55	58
- PGB HO	430	420	411	405
- PGB HO+	17	14	10	8
Hulpmiddelen:				
Rolstoelen	2.740	2.685	2.678	2.703
Vervoersvoorzieningen				
- Drechthopper (waarvan begeleiding)	8.388 (322)	8.397 (300)	8.490 (293)	8.635 (293)
- Drechthopper 75+ pas	4.011	3.913	3.927	4.007
- Scootmobielen	1.846	1.852	1.882	1.904
- Individuele vervoersvoorziening	121	118	116	112
- Overig	347	360	372	382
Woonvoorzieningen				
- Hulpmiddelen wonen	238	249	270	310
- Roerende woonvoorz.**	257	132	222	334
- Eenvoudige aanpassingen**	51	26	44	68
- Complexe aanpassingen**	3	3	3	6
- Plafond- en trapliften**	49	26	44	72
Begeleiding individueel* **	1.669	1.819	1.881	1.952
→ waarvan PGB	304	290	277	292
Dagbesteding (incl. vervoer)	1.003 (569)	1.040 (595)	1.059 (605)	1.092 (607)
→ waarvan PGB	80	86	90	91
Kortdurend verblijf	12	12	12	8
→ waarvan PGB	10	8	6	5

* Het overzicht betreft standcijfers.
** Dit cijfer heeft betrekking op het aantal nieuwe indicaties in het verslagjaar, omdat het eenmalige verstrekkingen/ (koop)voorzieningen betreft met een andere meetsystematiek. Het aantal bouwt gedurende het jaar cumulatief op. Dit in afwijking tot de andere cijfers die het aantal actieve indicaties voor doorlopende (huur) voorzieningen betreffen. De cijfers worden hier vergeleken met de cijfers op hetzelfde meetmoment 1 jaar eerder.
*** Sinds 1 januari 2016 is persoonlijke verzorging onderdeel van individuele begeleiding, nog lopende PGB-indicaties persoonlijke verzorging zijn opgenomen onder individuele begeleiding.

Aantal unieke klanten per gemeente
Klanten kunnen meerdere indicaties hebben. Bij de bepaling van het aantal unieke klanten zijn in onderstaande tabel in tegenstelling tot de rest van de rapportage tevens de maatwerkvoorzieningen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen meegenomen. Dit omdat ontvlechten geen recht zou doen aan de samenloop in het bredere domein van de Wmo-maatwerkvoorzieningen.

CONCEPT

Gemeente	31/12/2016	30/04/2017	31/08/2017	31/12/2017
Alblasserdam	1.060	1.068	1.074	1.088
Dordrecht	6.900	6.904	6.965	7.034
H-I-Ambacht	1.222	1.249	1.253	1.281
Papendrecht	1.612	1.591	1.592	1.612
Sliedrecht	1.796	1.810	1.814	1.825
Zwijndrecht	2.610	2.628	2.660	2.703
Totaal Drechtsteden	**15.200**	**15.250**	**15.358**	**15.543**

Wat heeft het gekost?

Het resultaat op de Wmo is nog niet bekend. Bij de definitieve jaarrekening 2017 zal er een analyse van het resultaat op de Wmo worden gemaakt.

Let op: in de volgende alinea's wordt een indicatie gegeven van de uitkomst van de Wmo.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Wmo									
Huishoudelijke ondersteuning	15.100	15.100	-	14.274	14.429	155	-826	-671	155
Huishoudelijke Hulp Toelage	1.681	1.681	-	630	1.681	1.051	-1.051	-	1.051
Hulpmiddelen	9.150	9.150	-	9.151	9.171	20	1	21	20
Begel. en kortdurend verblijf & Persoonlijke verzorging	19.969	19.969	-	19.817	19.969	152	-152	-	152
Innovatiereserve Leertuinen	299	299	-	52	52	-	-247	-247	-
Totaal	**46.199**	**46.199**	**-**	**43.924**	**45.302**	**1.378**	**-2.275**	**-897**	**1.378**

Huishoudelijke ondersteuning
In de 2e bestuursrapportage 2017 zijn gemeenten geïnformeerd over het afvlakken van de dalende trend van het klantenbestand huishoudelijke ondersteuning. In het tweede halfjaar 2017 steeg het klantenbestand voor het eerst sinds jaren. Ondanks deze stijging zijn de lasten met circa € 0,8 miljoen gedaald ten opzichte van de begroting. Tegenover de lagere lasten staat ook een daling van de inkomsten eigen bijdrage CAK van circa € 0,7 miljoen, waardoor 2017 met een positief saldo van circa € 0,1 miljoen wordt afgesloten. De lagere ontvangsten CAK zijn het gevolg van een stapeling van landelijke en regionale aanpassingen van het eigen bijdrage beleid. In juni 2016 heeft de Drechtraad besloten om de parameters op basis waarvan de eigen bijdrage wordt berekend, aan te passen. Vlak na het besluit van de Drechtraad om de parameters voor de eigen bijdrage te wijzigen, werd landelijk besloten per 1 januari 2017 nieuwe parameters in te voeren. Dat heeft tot gevolg gehad dat de percentages van de aangepaste parameters worden toegepast op de nieuwe (lagere) landelijke bedragen. Daardoor is sprake van een onbedoeld stapelingseffect van verlagingen op de eigen bijdrage. In oktober 2017 is door de Drechtraad besloten om de parameters aan te passen naar het landelijke beleid. Het onbedoelde stappelseffect wordt daarmee met ingang van 2018 teruggedraaid. De verwachting is dat definitief een einde is gekomen aan de dalende trend van afgelopen jaren. In 2018 zullen de lasten stijgen door de groei van het klantenbestand en als gevolg van de nieuwe cao voor huishoudelijke hulpen.

Huishoudelijke Hulp Toelage
Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is besloten om tussentijds € 1 miljoen van het budget Huishoudelijke Hulp Toelage ten gunste van de gemeenten vrij te laten vallen. Het beschikbare budget 2017 bedraagt hierdoor circa € 1,68 miljoen, waarvan € 0,63 miljoen in 2017 is uitgegeven. Het restantbudget 2017 wordt bij deze jaarrekening via resultaatbestemming overgeheveld naar 2018.

Hulpmiddelen
Het resultaat op het onderdeel Hulpmiddelen (individuele vervoer, rolstoelen, woonvoorzieningen en collectief vervoer & Drechthopper) is nagenoeg nihil.

CONCEPT

Begeleiding en kortdurend verblijf (inclusief vervoer)
Het resultaat in deze jaarrekening op het onderdeel Begeleiding en kortdurend verblijf bedraagt circa € 0,2 miljoen positief. Het overschot wordt vooral verklaard door een incidenteel voordeel over 2016. Door de stijging van het klantenbestand is het beschikbare budget 2017 wel volledig besteed. De verwachting is dat de stijging in 2018 vooralsnog zal aanhouden.

Innovatiereserve Leertuinen
In 2017 is € 52.000 uitgeven aan innovatieprojecten Leertuinen. De projecten lopen door in 2018. De innovatiereserve leertuinen is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociale domein die samen met externe partijen als VGZ, Yulius en anderen worden geïnitieerd. De directeur van de SDD zit, namens de regio het platform voor.

2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling

Wat hebben wij bereikt?

Doelstelling:	Inwoners van de Drechtsteden met schulden en/of beperkte financiële zelfredzaamheid begeleiden en schulden duurzaam oplossen of beheersbaar maken.

In het beleidsplan is de verplichting opgenomen om jaarlijks een doelstelling te formuleren ten aanzien van de wachttijd en de kwaliteit van zowel het stabilisatie- als het schuldregelingstraject. Hieronder staan deze doelstellingen en realisatie voor 2017 weergegeven:

	Doelstelling 2017	Stand 31/12
• Wachttijd: in 95% van de gevallen wordt maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld	95%	94%
• Aantal trajecten: naast de bestaande klanten wordt minimaal 1.200 nieuwe klanten een dienstverleningstraject aangeboden	1.200	1.035
• Kwaliteit stabilisatietraject: minimaal 70% van de stabilisatietrajecten wordt positief* afgesloten	70%	79%
• Kwaliteit schuldregelingstraject: minimaal 80% van de schuldregelingstrajecten wordt positief** afgesloten	80%	94%

**Kwaliteit stabilisatietraject: Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald - er is een betalingsregeling getroffen - de schulden zijn geherfinancierd - overdracht naar schuldregelen.*
***Kwaliteit schuldregelingstraject: Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend - een schuldbemiddeling wordt gestart of als een WSNP verklaring wordt afgegeven.*

CONCEPT

Wat hebben wij daarvoor gedaan?
Meldingen schuldhulpverlening en wachttijd
Zoals in de 1e en 2e bestuursrapportage 2017 beschreven, is het aantal meldingen voor schuldhulpverlening in 2017 gedaald ten opzichte van 2016. In 2017 bedroeg het aantal meldingen 1.446 ten opzichte van 1.591 meldingen in 2016. Dit betreft een afname van 145 meldingen. Van alle aanmeldingen is 19% niet verschenen op de afspraak voor de aanmeldbijeenkomst. Het percentage is nagenoeg gelijk gebleven, in 2016 was dit 20%. De doelstelling van de wachttijd voor de aanmeldbijeenkomst is, op een minimaal verschil na, behaald: in 94% van de gevallen wordt in maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld.

Naast de daling van het aantal meldingen is ook het aantal nieuw gestarte trajecten gedaald. In 2017 zijn er 1.035 nieuwe trajecten gestart ten opzichte van 1.101 nieuwe trajecten in 2016. De doelstelling voor 2017 voor wat betreft het aantal aangeboden nieuwe trajecten is niet gehaald. De verwachting is dat dit in 2018 wel het geval zal zijn door de inzet op vroegsignalering van wanbetalers zorgverzekering. Via een integrale aanpak zal worden ingezet op het verlagen van het aantal wanbetalers (5.140 in 2016) in de Drechtsteden. Uit CBS gegevens blijkt dat een ongeveer een kwart van de wanbetalers een bijstandsuitkering ontvangt. In 2018 wordt ingezet op het actief benaderen van deze doelgroep en het (indien nodig) aanbieden van schuldhulpverlening.

Zoals in eerdere bestuursrapportages aangegeven is de daling van het aantal meldingen conform landelijk beeld. Diverse aspecten zoals de groei van beschermingsbewind en de rol van de Sociaal (Wijk)Teams spelen hierin een rol. Deze rol is tweeledig. Enerzijds kunnen interventies van het Sociaal (Wijk) Team voorkomen dat een situatie escaleert en er een beroep moet worden gedaan op schuldhulpverlening. Anderzijds is er ook het signaal dat de Sociaal (Wijk)Teams in individuele gevallen curatieve interventies plegen of niet tijdig doorverwijzen naar schuldhulpverlening. Om dit te ondervangen wordt de bestaande samenwerking met de Sociaal (Wijk) Teams verder geïntensiveerd. Daarnaast speelt natuurlijk ook het gedrag van mensen mee. Mensen melden zich ondanks het feit dat ze hulp nodig hebben niet snel aan en proberen zo lang mogelijk zelf tot een oplossing te komen. Er is al een aantal preventieve acties ingezet om het bereik van schuldhulpverlening te vergroten en invloed uit te kunnen oefenen op o.a. de toestroom van het aantal 'onder bewind gestelden'. Zo is budgetbeheer meer in positie gebracht als passend alternatief, hetgeen zich vertaalt in een toename van zowel regulier als preventief budgetbeheer. Daarnaast wordt in 2018 het instrument beschermingsbewind toegevoegd aan het productaanbod van schuldhulpverlening (zie ook onderdeel Minimabeleid).

Het aantal lopende trajecten op 31 december 2017 bedraagt 1.559 trajecten. Dit betreft een stijging ten opzichte van 2016. Op 31 december 2016 bedroeg het aantal lopende trajecten 1.451. Een verklaring voor deze stijging is de toename in het aantal trajecten Preventief Budgetbeheer (+67%) en Regulier Budgetbeheer (+18%).

Kwaliteitsdoelstellingen stabilisatie- en schuldregelingstraject
De doelstellingen op het gebied van kwaliteit, vertaald naar het aantal positief afgesloten trajecten, zijn ruimschoots behaald. De kwaliteit van het stabilisatietraject is in 2017 verder verbeterd en het aantal succesvol afgesloten trajecten bedraagt 79%. Dit is hoger dan de doelstelling en hoger dan het resultaat van 2016 (76%). De kwaliteit van het schuldregelingstraject is met 94% succesvol afgesloten trajecten tevens boven de doelstelling en ligt boven het behaalde resultaat van 2016 (90%).

Preventief Budgetbeheer
Het bereik van Preventief Budgetbeheer is sterk verbeterd, de stijgende lijn die sinds eind 2016 is ingezet blijft zich continueren. Eind 2017 waren er 96 personen in een traject Preventief Budgetbeheer ten opzichte van 58 trajecten in 2016. Desondanks is de ambitie voor het jaar 2017, een aantal van 160 cliënten, niet bereikt. Gezien de stijgende lijn van het aantal trajecten, in combinatie met de preventieve acties inzake bereik en bewindvoering, is de verwachting dat dit in 2018 wel het geval zal zijn.

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

Programma	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
(Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Schuldhulpverlening	50	50	0	41	50	9	-9	0	9
Totaal	**50**	**50**	**0**	**41**	**50**	**9**	**-9**	**0**	**9**

Het programma budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 50.000. In 2017 is er circa € 41.000 uitgegeven op het beschikbare budget. Gemaakte kosten hebben met name betrekking op bekendheid en doorontwikkeling van schuldhulpverlening in de Drechtsteden (onderzoek, externe audits, communicatie en kennisuitwisseling, hierop is iets minder uitgegeven dan begroot.

2.2.5. Apparaatskosten

Wat heeft het gekost?

Programma	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
(Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaatskosten	34.420	34.420	0	33.576	35.014	1.437	-844	594	1.437
Totaal	**34.420**	**34.420**	**0**	**33.576**	**35.014**	**1.437**	**-844**	**594**	**1.437**

Op de apparaatskosten is er een voordeel van ongeveer € 1,4 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt omdat er minder ingehuurd hoefde te worden (€ 0,5 miljoen) dan vooraf voorzien. Er was vooral minder inhuur ('flexibele schil') nodig om de groei van de bijstand op te vangen. In de primaire begroting werd nog uitgegaan van een groei naar 7.000 bijstandsgerechtigden. Deze groei is uiteindelijke echter bijna 500 lager uitgekomen. De gerelateerde extra capaciteit is dus achteraf gezien maar beperkt noodzakelijk geweest.

Verder is binnen de apparaatskosten sprake van vrijval binnen de voorziening frictiekosten (€ 0,2 miljoen), vertraagde uitvoering van innovatieprojecten (€ 0,2 miljoen) en diverse kleine andere apparaatskosten (€ 0,4 miljoen) die lager zijn uitgevallen zoals vrijval van salariskosten als gevolg van moeilijk invulbare vacatures.

CONCEPT

2.3. Bedrijfsvoering

2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden

Wat hebben we bereikt en gedaan?

Uitbreiding eigenaarschap
Eind 2016 is een samenwerkingsovereenkomst getekend met de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Deze gemeente treedt per 1-1-2018 toe tot de Drechtsteden. In 2017 heeft IBD voor de gemeente enkele projecten uitgevoerd. Daarnaast zijn enkele bijeenkomsten georganiseerd en opleidingen aangeboden om elkaar beter te leren kennen. Ook voor de gemeentes die niet structureel gebruik maken van het IBD zijn regelmatig bijeenkomsten en opleidingen verzorgt.

Samenwerken met de markt
Een van de belangrijke ontwikkelingen in 2017 is samenwerken met de markt. Het IBD heeft een Europese aanbesteding uitgeschreven waarop circa 30 ingenieursbureaus hebben ingeschreven. In november 2017 heeft het IBD opdracht verstrekt aan 5 bureaus die samen met het IBD aan de projecten gaan werken.

Ondernemingsplan 2018-2020
Gedurende 2017 is een nieuwe ondernemingsplan 2018-2020 tot stand gekomen in nauwe samenwerking met onze eigenaren. Nieuwe ontwikkelthema's zijn benoemd: 3D modeleren en ontwerpen, circulaire economie, klimaatadaptatie en datagestuurd werken. Daarnaast willen we de zeven IBD-disciplines duidelijker gaan profileren: contracten & kosten, groen- en cultuurtechniek, inrichting & ontwerp openbare ruimte, wegen & verhardingen, constructies & geotechniek, riolering & stedelijk water en directievoering & toezicht.

IB3D en VISI
In de technische en kennis ontwikkeling heeft IBD stappen gemaakt naar de toekomstige BIM werkwijze. Al eerder werd getekend volgens de standaard NLCS. In 2017 zijn we gebruik gaan maken van VISI en 3D-visualisaties. VISI ondersteunt het communicatieproces met opdrachtnemers waarmee faalkosten kunnen worden gereduceerd. De 3D techniek wordt nu toegepast in de ontwerpfase voor presentaties.

Kennis delen
De zichtbaarheid van het IBD richting het bestuur en de gemeenteraden is in 2017 verder opgepakt. Ons communicatieplan zet in op het bekend maken van onze prestaties, in lijn met onze visie: 'Versterkt en verlengd opdrachtgeverschap'. Uiteindelijk realiseren wij deze projecten voor onze publieke opdrachtgevers. We moedigen ons personeel aan om goede relaties op te bouwen en te houden met ons netwerk. We hebben workshops, themabijeenkomsten en excursies georganiseerd waar we onze kennis delen en vergroten. Dit deden we met onze bestuurders, opdrachtgevers en partners in de uitvoering.
Onze klanten hebben in 2017 Klant Tevredenheid Onderzoeken (KTO's) ingevuld die in lunchbijeenkomsten door opdrachtgevers en projectleiders zijn besproken. Deze uitwisseling is positief ervaren en zal ook in 2018 worden toegepast. De gemiddelde score in 2017 is 7,7. Het gemiddelde rapportcijfer over de periode 2015-2016 was 7,4.

Hoe hebben wij gemeten?
Het IBD stelt maandelijks een managementrapportage op, die gebruikt wordt als sturingsinstrument, waarmee op korte termijn de organisatie bijgestuurd kan worden. Naast het meten van reguliere bedrijfsvoeringindicatoren (Omzet, kosten, resultaat, productiviteit, orderportefeuille etc.) hebben we in dit instrument ook ruimte ingebouwd voor meting van kwaliteit en beleving van onze dienstverlening. Ieder maand wordt het managementdashboard gedeeld met de medewerkers en de eigenaren van het IBD.

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Saldo van baten en lasten	7.560	8.000	440	8.420	8.922	502	-860	922	62
Mutaties reserve	440	-	-440	500	-	-500	-60	-	-60
Resultaat	8.000	8.000	-	8.920	8.922	2	-920	922	2

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Meer capaciteits- en directe projectkosten vanwege grotere productievraag	I	-	860	-860	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Subtotaal		-	*860*	*-860*	
	Baten					
B.	Meer omzet door extra productieve uren en doorbelasting van directe projectkosten	I	862	-	862	Dordrecht/ Zwijndrecht
C.	Extra vrijval voorziening frictiekosten	I	60	-	60	n.v.t.
	Subtotaal		*922*	-	*922*	
	Saldo van baten en lasten		**922**	**860**	**62**	
D.	Mutaties reserve		-	60	60	
	Resultaat		**922**	**920**	**2**	

Toelichting:

A. Meer capaciteits- en directe projectkosten vanwege grotere productievraag
Samenhangend met de grotere productievraag (dan begroot) is extra personele capaciteit aangetrokken en zijn de directe projectkosten hoger uitgevallen. Deze kosten worden financieel via de projecten doorbelast aan de opdrachtgevers en zijn dus volledig gedekt.

B. Meer omzet door extra productieve uren en doorbelasting van directe projectkosten
Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is de verwachte omzet positief bijgesteld voor geheel 2017 van € 6,8 miljoen tot € 8,0 miljoen. Als gevolg van een in omvang toegenomen orderportefeuille en hogere gerealiseerde productie bedraagt de werkelijke omzet uiteindelijk € 8,8 miljoen. Tegenover deze extra omzet staan extra capaciteit(inhuur)kosten en directe projectkosten (zie A.).

C. en D. Extra vrijval voorziening frictiekosten en mutatie reserve
Per jaareinde wordt de voorziening frictiekosten herijkt aan de hand van de nieuwste inzichten, risico's en kengetallen. Deze herijking leidt tot een extra vrijval van de voorziening (bovenop de begrote € 440.000) van € 60.000. Deze vrijval wordt aangewend ter aanzuivering van de per ultimo 2016 gevormde negatieve frictiekostenreserve.

CONCEPT

2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden

Wat hebben wij bereikt?

- De strategische opgaven voor de bedrijfsvoering zijn in samenwerking met onze klantorganisaties geformuleerd in de Strategische Bedrijfsvoeringsagenda 2017-2020;
- In 2017 is veel aandacht besteed aan privacywetgeving en de impact voor de organisaties;
- In 2017 is de uitrol van het project KZA door het SCD voorbereid. Inmiddels spelen er twee grote ontwikkelingen die de stuurgroep KZA hebben doen besluiten om de uitrol van het KZA tijdelijk te parkeren;
- De organisatie van het SCD ontwikkelt zich door om aan de vraag en verwachtingen van onze klanten te kunnen voldoen, met twee leidende principes: 'uitmuntende operatie' en 'klantnabijheid';
- De dienstverlening door afdeling Vastgoedbeheer & Onderhoud is in 2017 verankerd in het SCD;
- De invlechting van de bedrijfsvoering van Hardinxveld-Giessendam in de SCD-organisatie is in 2017 afgerond.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?
Naast de 'going concern' taken was de focus voor 2017 gericht op de volgende onderwerpen:

Strategische bedrijfsvoeringsagenda
In samenwerking met onze klantorganisaties hebben we de gezamenlijke ambities en opgaven voor de bedrijfsvoering binnen de Drechtsteden bepaald. Deze zijn vastgelegd in de strategische bedrijfsvoeringsagenda 2017-2020. De belangrijkste onderwerpen op deze agenda zijn:
1. We werken aan betrouwbare en passende bedrijfsvoering;
2. Goed werkgeverschap geïnspireerd op waarden van de participatiemaatschappij;
3. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst;

Samen met het MT-Middelen en CIO office zijn we verantwoordelijk voor het geven van volwaardige ondersteuning aan het primaire proces van onze klanten.

Ad 1. Betrouwbare en passende bedrijfsvoering
De omgeving van onze klanten en de opgaven waar zij voor staan veranderen. Bij het SCD zijn we ons hier bewust van. Klanten vragen steeds meer flexibiliteit en innovatie en dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening. Waar we nu standaarddienstverlening bieden, zullen we overgaan naar meer flexibele dienstverlening die aansluit bij de omgevingscontext van gemeenten, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen.
Dit vraagt van het SCD een interne doorontwikkeling. Zie daarvoor het onderdeel 'Interne ontwikkelingen SCD'.

Ad 2. Goed werkgeverschap
Goed werkgeverschap is één van de belangrijke speerpunten in bedrijfsvoeringsstrategie. De rol van de lokale overheid verandert en dat vraagt aanpassingsvermogen van organisaties om hierop in te spelen. Om in deze ontwikkeling mee te gaan zijn betrokkenheid en bevlogenheid bij medewerkers belangrijk. Goed werkgeverschap richt zich enerzijds op het behouden en vergroten van deze betrokkenheid en bevlogenheid van medewerkers en anderzijds op het zijn van een aantrekkelijke werkgever voor nieuwe medewerkers. Daarbij vragen de huidige ontwikkelingen flexibiliteit van medewerkers en wendbaarheid van organisaties. Wat hebben medewerkers hiervoor nodig en wat wordt er verwacht van de organisatie?
Momenteel wordt gewerkt aan een visie op goed werkgeverschap in de Drechtsteden en een agenda op hoofdlijnen. In nauwe samenwerking met het netwerk is deze vertaald naar een agenda met vier thema's:
a. Inspirerend en persoonlijk leiderschap;
b. Duurzame inzet op talent en drijfveren;
c. Inspirerende werkplek en ICT;
d. Digitale en wendbare HR systemen.

Hierbij is het uitgangspunt dat we niet streven naar een generiek programma, maar een programma dat past bij de behoefte en 'fase' van de organisatie(s) op basis van deze vier thema's. In haar rol als adviseur en dienstverlener levert afdeling P&O bijdragen aan projecten en initiatieven op het gebied van organisatieontwikkelingen en – aanpassingen. Zo ook bij het programma Goed Werkgeverschap.

CONCEPT

Ad 3. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst
De doelstelling is een ICT-omgeving te creëren die toekomstbestendig is en waarin we kunnen beschikken over de juiste communicatiekanalen en toegankelijke data. Hierbij draagt de ICT-omgeving bij aan een goede (virtuele) werkomgeving die ondersteunend is aan de opgave buiten én de integrale werkprocessen passend is bij de 'nieuwe overheid'.
In 2017 zijn er twee onderzoeken uitgevoerd voor een verdere concretisering van deze doelstelling. Berenschot heeft onderzoek gedaan naar de invulling en de organisatie van informatiemanagement bij de gemeenten en de GRD. KPMG heeft onderzoek gedaan naar een IT sourcingstrategie. Beide organisaties is gevraagd om vanuit hun expertise een advies uit brengen onafhankelijk van de Drechtstedelijke mening over beide onderwerpen.
Op basis van deze twee onderzoeken is in nauwe samenwerking met het CIO office en in opdracht van het DSB een informatievisie opgesteld. Deze informatievisie geeft richting aan de strategie die gevolgd wordt om de ICT doelstelling te realiseren. Deze strategie wordt vervolgens uitgewerkt in een Transitieplan 'ICT Sourcing en Regie'. Op basis van dit transitieplan zal de fundamentele heroriëntatie op het hele ICT domein verder worden vormgegeven. In het laatste kwartaal van 2017 is er een start gemaakt met het opstellen van het transitieplan en zal in het tweede kwartaal van 2018 klaar zijn voor bestuurlijke besluitvorming.
Totdat het transitieplan is opgesteld en vastgesteld, beperken we de investeringen in de ICT infrastructuur tot de noodzakelijke vervangingen om de continuïteit te borgen. Onder deze voorwaarden is er in 2017 aan een twaalftal ICT infrastructuur projecten gewerkt conform het ICT meerjaren investeringsplan.

Lopende belangrijke projecten
Klant-, zaak- en archiefsysteem (KZA)
In 2017 zijn voorbereidingen door het SCD gedaan voor de uitrol van het project KZA. De vervanging van Mozaïek en de uitrol van een nieuw Klant-, zaak- en archiefsysteem is een complexe aangelegenheid. Dat was bekend toen de aanbesteding plaatsvond in 2016. Inmiddels spelen er twee grote ontwikkelingen die de stuurgroep KZA hebben doen besluiten om de uitrol van het KZA tijdelijk te parkeren. Allereerst heeft Green Valley nog onvoldoende antwoord op de nieuwe wetgeving in het kader van de AVG (privacywet). En verder heeft, na het vaststellen van de sourcingstrategie door het ONS-D, de stuurgroep KZA aan Green Valley gevraagd of er ook een SaaS-oplossing (Software as a Service) mogelijk is. De stuurgroep KZA is voornemens in februari 2018 aan de hand van een businesscase een keuze te maken voor een eventuele vervolgstap.

Privacywetgeving (bescherming persoonsgegevens)
De (Europese) Algemene verordening gegevensbescherming is in werking getreden en van toepassing met ingang van 25 mei 2018. De Wet bescherming persoonsgegevens vervalt dan.
Het Netwerk MT-Middelen heeft vorig jaar ingestemd met een voorstel voor de aanpak en implementatie Privacy compliance, inclusief de financiële middelen voor 2017 en 2018. Hierdoor is de implementatie van de naleving van de privacywetgeving in regionaal verband opgepakt. Er is in 2017 onder meer gewerkt aan het ontstaan van 'privacy-awareness'. Dit punt blijft belangrijk in het komend half jaar. Daarnaast is een concept privacy beleid opgesteld en zijn de eerste stappen gezet voor de implementatie van enkele verplichtingen die voortvloeien uit de Europese verordening. In het eerste kwartaal van 2018 zal de vaststelling van het privacy beleid een belangrijk zijn. Daarnaast werken we aan de implementatie van een aantal verplichtingen. Bijvoorbeeld het opstellen en vullen van de (verplichte) registers met de informatie over processen waarin persoonsgegevens worden verwerkt en het afsluiten van verwerkersovereenkomsten.

Generatiepactregeling
Om te komen tot een toekomstbestendige personeelsopbouw is de afgelopen periode verkend of alle Drechtstedelijke organisaties tot een generatiepactregeling kunnen komen: een regeling waarin oudere medewerkers afbouw van uren wordt geboden met compensatie voor loon- en pensioenopbouwverlies in combinatie met instroom van jonge medewerkers. De verschillen in standpunten bij de deelnemers heeft ertoe geleid dat werkgevers niet tot een gezamenlijke regeling zijn gekomen. Een aantal organisaties beraadt zich nu op dit lokaal te regelen.

CONCEPT

Interne ontwikkelingen SCD

Organisatieontwikkeling

Onze klanten kijken ernaar uit dat het SCD de volgende stap zet, namelijk onze kennis en expertise nog strategischer inzetten en meer nabij de klant opereren, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Naast standaardisering en uniformering zien klanten graag dat het SCD oog heeft voor de verschillen tussen gemeenten en de GRD-dochters en daar naar handelen. Daarnaast verwachten zij van ons dat wij weten welke ontwikkelingen er spelen, dat wij hiervan een vertaling kunnen maken naar onze organisatie en die van onze klanten en daarover proactief adviseren.

De vraag en verwachtingen van onze klanten scherpen de strategische mijlpalen aan van het SCD. De ontwikkelthema's zijn daarin:

- Een groot deel van wat het SCD levert, draait om terugkerende producten en diensten, die we zo slim, voordelig en innovatief mogelijk leveren. Het leidende principe hier is *'uitmuntende operatie'.* De uitvoering en beheer bedrijfsvoering is 'state of art'. Het SCD sluit aan op de ontwikkelingen bij de klantorganisaties;
- Het SCD ontwikkelt zich verder in de *adviesrol*. Het belangrijkste is dat we zo goed mogelijk naar de klant luisteren en onze aanpak afstemmen op diens individuele behoefte. Onze expertise en klantkennis zetten we in om alle gevarieerde en individuele vragen te beantwoorden. Hier is *'klantnabijheid'* het leidende principe. De strategische denkkracht van het SCD wordt vergroot. Onze adviezen zijn gebaseerd op inzichten en worden niet vanuit de regels gestuurd;
- De *reputatie van het SCD en de relatie met onze klanten wordt versterkt,* omdat het SCD investeert in die relaties op basis van wederkerigheid en partnership. Het SCD weet wat er in de organisaties en omgeving speelt. Het SCD draagt bij aan initiatieven op landelijk niveau;
- Het SCD ontwikkelt zich tot *een expertisecentrum voor de bedrijfsvoering*, dat een constante kwaliteit levert. Kernwoorden daarin zijn: gedreven, slagvaardig en deskundig.

Op beide leidende principes, uitmuntende operatie en klantnabijheid, worden in concrete ideeën en projecten verder uitgewerkt. We zijn aan de slag en kijken wat werkt.

Vastgoed Beheer en Onderhoud (VB&O)

Inmiddels is de dienstverlening voor Vastgoedbeheer en Onderhoud verankerd in het SCD. Er wordt hard gewerkt om de onderhoudscyclus beter af te stemmen op de planning- en controlcyclus bij gemeenten. Met een groot aantal gemeenten wordt nauw samengewerkt aan het vraagstuk hoe het SCD maatwerk kan leveren. Daarbij houden we rekening met de vastgoedstrategie van die gemeente én het zo efficiënt en effectief mogelijk vormgeven van de onderhoudscyclus. Een andere opgave in 2018 is het aanleggen van gebouwendossiers per gemeente waarmee compliance wordt gewaarborgd. De vraagstellingen richten zich op het totale vastgoedbeheer, dat wil zeggen Bouwkundig (B), Elektrotechnisch (E) en Werktuigbouwkundig (W). Bij het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden kiezen we zoveel mogelijk voor duurzame oplossingen. Twee belangrijke pijlers waar het SCD zich hierbij op richt zijn circulaire economie en energie.

Invlechting Hardinxveld-Giessendam

Op basis van de voortgangsrapportages invlechting Hardinxveld-Giessendam in de GRD zijn de gerealiseerde invlechtingskosten in de lijn met het plan van aanpak. Gerealiseerd zijn onder meer de investeringen in ICT, het plaatsingsproces van medewerkers, het inregelen van klantmanagement en de inrichting van de financiële en personele administratie. Er is een start gemaakt met het wegwerken van de archiefachterstanden. Per 1-1-2018 is Hardinxveld Giessendam ingevlochten in het SCD en opgenomen in de reguliere bedrijfsvoering. Het project is daarmee afgesloten.

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reguliere exploitatie	45.614	44.883	-731	46.122	46.189	67	-508	1.306	798
Mutaties reserve	-	731	731	-	731	731	-	-	-
Resultaat	45.614	45.614	-	46.122	46.920	798	-508	1.306	798

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Hogere personele kosten	I	-	312	-312	Ja
B.	Lagere materiële kosten	I	504	-	504	Ja
C.	Regionale contracten	I	-	794	-794	Ja
D.	Mutatie voorzieningen	I	94	-	94	Ja
	Subtotaal		*598*	*1.106*	*-508*	
	Baten					
A.	Extra dienstverlening	I	512	-	512	Ja
C.	Regionale contracten	I	794	-	794	Ja
	Subtotaal		*1.306*	-	*1.306*	
	Saldo van baten en lasten		**1.904**	**1.106**	**798**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**1.904**	**1.106**	**798**	

Dit resultaat is opgebouwd als volgt:

- Exploitatieresultaat voor onttrekking aan reserves: € 304.000
- Onttrekking/ bijdrage uit reserve ZHZ: € 400.000
- Vrijval voorziening: € 94.000

Totaal resultaat 2017: € 798.000

Toelichting:

A. Hogere personele lasten en extra dienstverlening
De klantorganisaties vragen extra dienstverlening ten opzichte van de basisdienstverlening van het SCD. Om invulling te kunnen geven aan deze extra vraag, zet het SCD personeel flexibel in en huurt het SCD waar nodig personeel in. Tegenover de hogere personele lasten, inclusief inhuur staan baten voor de geleverde extra diensten boven de basisdienstverlening.

B. Lagere materiële lasten
Het voordeel op de materiële lasten is verdeeld over verschillende posten. De afwijking zit met name op personeel gerelateerde kosten die wordt veroorzaakt door vacatureruimte.

C. Regionale contracten
Bij de regionale projecten zijn afspraken gemaakt om regionale contracten aan te gaan. Het SCD verzorgt de administratie van deze kosten en belast deze door aan de gebruikers. Lasten en baten zijn gelijk aan elkaar.

D. Mutaties voorzieningen
De hoogte van voorziening voor boven formatief personeel is opnieuw vastgesteld bij de jaarrekening. Een deel van de voorziening valt vrij door uitstroom van personeel, conform de bestendige gedragslijn.

CONCEPT

2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Naast de uitvoering van de strategische visie GBD (DR 2 februari 2016) en het SmartDataCenter, blijft het van belang de andere kerntaken van de GBD op hoog niveau en met goed resultaat uit te voeren.

Dit jaar is begonnen met het inkwartieren van het OCD op de kantoorlocatie van de GBD in het gemeentekantoor van Sliedrecht. Het OCD is nog een zelfstandige dochter, maar wordt geleid door het management van de GBD. Deze beweging heeft als belangrijkste voordeel dat de informatie die nodig is voor de onderzoeken voor een groot deel aanwezig is bij de GBD.

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
Het realiseren van belastingopbrengsten is de primaire taak van de GBD. In 2017 ging het over de volgende totale opbrengsten (exclusief BIZ).

(bedragen x € 1.000.000)

Gemeente	Bedrag
Dordrecht	56
Hendrik-Ido-Ambacht	11
Papendrecht	13
Sliedrecht	9
Zwijndrecht	23
Totaal	**112**

De begrote opbrengsten zijn vrijwel geheel opgelegd en veelal is er enige meeropbrengst gehaald. De gemeenten ontvangen hier afzonderlijke jaarrapportages van. Daarin wordt gedetailleerd verantwoording afgelegd over de opbrengsten, de kwijtschelding en het debiteurensaldo. Deze rapportages worden door de accountant gecontroleerd en vormen een deel van de gemeentelijke jaarrekeningen.

Met ingang van 2016 is de GBD aangesloten op MijnOverheid. Burgers die zich hiervoor hebben aangemeld ontvangen hun belastingaanslagen en WOZ-beschikkingen niet meer per post, maar digitaal via de berichtenbox. Inmiddels gaat het hier ongeveer om 20% van de aanslagen/ WOZ-beschikkingen. Verdere digitalisering van de belasting- en waarderingsprocessen zijn integraal onderdeel van de strategische visie.

De samenwerkingsovereenkomsten op het gebied van de ruimtelijke informatievoorziening zijn afgerond. De samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht is voorzien van de laatste bijstellingen en op 2 februari 2017 getekend.

De aansluiting op de Landelijke Voorziening WOZ (LV-WOZ) is inmiddels gerealiseerd.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	5.985	5.795	-190	6.229	6.044	-185	-244	249	5
Mutaties reserve	-	190	190	-	190	190	-	-	-
Resultaat	5.985	5.985	-	6.229	6.234	5	-244	249	5

CONCEPT

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Extra activiteiten GEO LM Dordrecht	I	-	61	-61	Dordrecht
A.	Extra activiteiten GEO LM overige gemeenten/ derden	I	-	35	-35	Alle, excl. Dordrecht
A.	Aansluiting LV-WOZ/ BGB/ SDC	I	-	148	-148	Alle
	Subtotaal		*-*	*244*	*-244*	
	Baten					
A.	Extra activiteiten GEO LM Dordrecht	I	61	-	61	Dordrecht
A.	Extra activiteiten GEO LM overige gemeenten/ derden	I	114	-	114	Alle, excl. Dordrecht
B.	Meeropbrengst invorderingsactiviteiten	I	74	-	74	Deelnemers belastingen
	Subtotaal		*249*	*-*	*249*	
	Saldo van baten en lasten		**249**	**244**	**5**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**249**	**244**	**5**	

Toelichting:

A. Extra activiteiten
Binnen de taken van de Ruimtelijke Informatievoorziening leidt de incidentele bekostiging van de aansluiting op de Landelijke Voorziening WOZ (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en de bijdrage aan het BGB-project tot een verhoging van zowel de baten als de lasten. Daarnaast werd voor de gemeente Dordrecht € 120.000 geraamd voor landmeetkundige activiteiten, conform de samenwerkingsovereenkomst. Dit betreft te declareren kosten. Deze waren over 2017 € 181.000.

B. Meeropbrengst invorderingsactiviteiten
Hogere baten op vooral invorderingsactiviteiten. In de begroting 2018 wordt deze post structureel verhoogd van € 300.000 naar € 350.000.

2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
In 2017 is verder concreet uitvoering gegeven aan het besluit van het Drechtstedenbestuur van juni 2016. Het vastgestelde ontwikkelplan '***Perspectief 2017-2020'*** heeft als motto ***Netwerkend de snelste weg naar onderbouwing van advies en beleid***. Het ontwikkelplan is de leidraad van waaruit wij de heruitvinding van het OCD gaan realiseren.

De ambitie van het OCD voor de periode tot 2020 is drieledig:
1. Het OCD is kennispartner voor de Drechtsteden;
2. Het OCD doet onderzoek, verzorgt strategische advisering en levert beleidsondersteuning bij bestuurlijke vraagstukken;
3. De organisatie is compact, wendbaar en kan flexibel inspelen op uiteenlopende beleidsvraagstukken.

Het OCD is gestart met het maken van de omslag van een functionele vorm van dienstverlening naar een integrale aanpak. Het OCD kan een brugfunctie vervullen voor kennisstromen. We gaan de zichtbaarheid verbeteren en daarbij is het een mooie uitdaging om actief te opereren binnen het speelveld van bestuur, beleid onderzoek en advies.

Op basis van gevalideerd onderzoek en analyses gaan we comfort bieden aan het bestuur en beleidsvormers. We geven hierbij meer verklaringen op *waarom vragen,* op basis van samengebrachte interdisciplinaire kennis. Ook zien we het als uitdaging om een signaalfunctie te

CONCEPT

bekleden voor actuele maatschappelijke ontwikkelingen én diepte- en vergelijkingskennis (benchmarks) toe te passen voor evidence based onderzoek voor beleid.

Verder zien we het als uitdaging om netwerkend ondernemerschap te tonen, door meer betaalde opdrachten van buiten naar binnen te halen en meer samen te werken met stakeholders en externe partijen. En tot slot willen we een waardevollere netwerkpartner worden van het Smart Data Center. Samen met het Smart Data Center willen we beschikbare databestanden combineren en analyseren om de opbrengst vervolgens te duiden en te visualiseren in eigentijdse media.

Realisatie
Onderbrenging van het OCD onder het management van de GBD is inmiddels een feit. Het OCD is vanaf juli 2017 gehuisvest bij de GBD in het gemeentekantoor van Sliedrecht. In de nabijheid van de GBD kunnen eenvoudiger dwarsverbanden worden aangebracht op het gebied van de Smart Data. Aan de andere kant kan het analytisch en empirisch vermogen van het OCD een bijdrage leveren aan de verwerking van de gegevens voor de belastingheffing en de ruimtelijke informatievoorziening.

De productie van het OCD zal aan de hand van een uitgebreide set van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) geschieden. De uitkomsten vormen input voor een voortdurende verbetering. De sets aan KPI's zijn gerubriceerd in vier procesgroepen: Basisinformatie en vraagbaak; Monitoren, dashboards, kennisateliers en infographics; beleidsondersteuning en –onderzoek én Bedrijfsvoering. De KPI's zijn inmiddels integraal in de geactualiseerde begroting 2018 opgenomen.

Anders dan aanvankelijk bij de 2e bestuursrapportage 2017 werd geraamd, is de gehele taakstelling 2017 nog niet gehaald. Ten eerste zijn de geraamde baten uit het detachement van de voormalig directeur niet gerealiseerd. Ten tweede is het OCD genoodzaakt geweest de formatiereductie uit te stellen vanwege nog lopende verplichtingen richting gemeenten. In totaal gaat het hier om een negatief saldo van € 220.000. Omdat het detachement medio 2018 afloopt en inmiddels maatregelen zijn getroffen om de personeelsreductie te realiseren, zien wij 2017 als overgangsjaar. Het nadelig saldo heeft een incidenteel karakter en werkt niet door naar de begroting 2018. Tevens zijn er in 2017 incidenteel extra kosten gemaakt voor de voorbereiding van het starten van het Smart Data Center per 1 januari 2018.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.253	1.253	-	1.374	1.154	220	-122	-98	-220
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.253	1.253		1.374	1.154	220	-122	-98	-220

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Lasten voormalig personeel	I	-	122	-122	Alle
	Subtotaal		-	*122*	*-122*	
	Baten					
B.	Dienstverlening pluspakket	I	-	98	-98	Alle
	Subtotaal		-	*98*	*-98*	
	Saldo van baten en lasten		**-**	**220**	**-220**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**-**	**220**	**-220**	

CONCEPT

Toelichting:

A. Lasten voormalig personeel
Voormalig werknemer (directeur) is in dienst getreden bij een externe partij. De salariskosten worden door het OCD vergoed. Daar staat tegenover dat de inkomsten, die deze externe partij ontvangt uit projectmatige inzet van betrokkene, worden afgedragen aan het OCD. Tegen de verwachting in zijn er echter geen inkomsten gegenereerd. Hierdoor drukken de salariskosten volledig op de begroting 2017. Het contract waarin één en ander is vastgelegd eindigt op 31 juli 2018.

B. Dienstverlening pluspakket
Het pluspakket van het OCD draagt zorg voor de dekking van de kosten van een deel van de formatie. Omdat de verlaging van de formatie nog niet geheel is gerealiseerd, en de inkomsten uit het pluspakket niet afdoende is om de kosten daarvan te dekken is hier een tekort ontstaan. Dit nadeel is incidenteel gelet op de formatieve ontwikkeling die in 2018 wordt voorzien. Tevens zijn er in 2017 incidenteel extra kosten gemaakt voor de voorbereiding van het starten van het Smart Data Center per 1 januari 2018.

2.3.5. Bureau Drechtsteden (CIO office)

De CIO office houdt zich bezig met het maken van beleid en stellen van kaders, het bepalen van de architectuur op technisch en informatiegebied en het omzetten van klantvraagstukken naar Informatieadvies, vooronderzoeken en business cases. Zij zorgt ervoor dat binnen de Drechtsteden heldere kaders zijn waarbinnen de klantorganisaties en het SCD als uitvoerende, ondersteunende organisatie werken. De CIO office voert regie over de regionale projectportfolio. Daarnaast voert het CIO office het secretariaat over diverse regionale overlegplatformen, zoals het Informatiemanagement Platform Drechtsteden (IPD), het Platform Informatiebeveiligingsoverleg Drechtsteden (PIOD), de Change Advisory Board (CAB) en diverse stuurgroepen voor programma's en projecten.

Wat hebben we bereikt en gedaan?
Het CIO office bestaat uit twee teams: (1) Beleid, Kaders en Programmering en (2) het team Pre-project en Advisering. Begin van het jaar bestond het CIO office uit 10 personen. In het 2017 zijn 3 nieuwe collega's gestart. 2 Op het gebied van informatiebeveiliging en architectuur en 1 als vervanging voor een vertrokken collega.
Beleid
In 2017 is het sourcingbeleid vertaald in een actieve strategie. Verder heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de doorontwikkeling van Informatiemanagement aan de kant van de opdrachtgever (gemeenten en GRD). De eigenaren hadden behoefte aan een nieuwe koers met meer ruimte voor lokale ambitie (maatwerk) en realisatiekracht. In 2017 is dat uitgewerkt in een nieuwe governance. Het motto van de nieuwe koers is: *alles kan, maar we maken wel de consequenties inzichtelijk!* Centraal daarbij staan storyboards. Een visuele weergave van het te realiseren idee. De eigenaar van het idee blijft in het hele proces aan het stuur. Daarmee krijgt de lijn weer het stuur in handen. De sourcingstrategie, de uitkomsten van het onderzoek naar het informatiemanagement en de nieuwe governance zijn bij elkaar gebracht in de I&A Strategie Drechtsteden. Deze strategie is door het collectief van gemeentesecretarissen omarmd en vastgesteld. Ze hebben de opdracht gegeven deze in een transitieplan uit te werken. Deze moet in juni 2018 gereed zijn voor besluitvorming.

Informatiebeveiliging
In 2017 is veel inspanning gestoken in de (jaarlijkse) auditinspanningen, de maatregelen als gevolg daarvan en de incidentbeheersing (waaronder sinds 1 januari 2016 de datalekmeldingen naar de Autoriteit Persoonsgegevens). Daarnaast is de campagne doorgelopen voor informatiebeveiligingsbewustzijn. Onderdeel van de jaarlijkse verplichte auditcyclus is de nieuwe verplichting rondom de ENSIA (Eenduidige Normering Single Information Audit). Onder regie van beleidsambtenaar informatiebeveiliging van het CIO office is in de tweede helft van 2017 veel tijd gestoken om de eerste vulling van de meer dan 300 normen van de ENSIA samen met de gemeenten op te pakken. Probleem daarbij was dat de normen in de ENSIA en de rapportagelijnen niet ingericht waren voor samenwerkingsverbanden. De inspanningen hebben er toe geleid dat de gemeenten van de Drechtsteden ondanks de problemen tijdig de rapportages hebben kunnen aanleveren. Het aantal informatiebeveiligingsincidenten in 2017 is met 1.008 geregistreerde meldingen vergelijkbaar met

CONCEPT

2016. Inhoudelijk zijn echter verschillende verschuivingen zichtbaar, waaruit valt af te leiden dat de inspanningen binnen de Drechtsteden uit de in 2015 gestarte, doorlopende iBewustzijnscampagne (de verplichte e-learning voor medewerkers en themabijeenkomsten in de regio) hun vruchten beginnen af te werpen. De totale stijging van 2,9% ten opzichte van 2016 valt met name te verklaren door een toename van 2,0% in het aantal extra *gemelde* spamberichten (wederom goed voor 82% van het totaal aantal geregistreerd incidenten). Een specifieke e-learningmodule en de interne phishingsacties waren gericht op het leren herkennen en melden van spam/ phishing-e-mails. Mede als gevolg hiervan is het aantal virusmeldingen/ besmettingen met 38% afgenomen. Daarnaast is het aantal meldingen over het onrechtmatig gebruik van (andermans) account met 31% afgenomen. De twee laatste e-learningmodules gingen specifiek over datalekken en privacy. Het resultaat hiervan is een toename in het aantal gemelde incidenten met gegevensverzamelingen en verloren/ gestolen apparatuur (53 ten opzichte van de 30 meldingen in 2016). Vooral door de toename in deze twee categorieën is het aantal zichtbare datalekken in 2017 ruim verdubbeld. De datalekken zijn conform de wettelijke bepaling uiteraard gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.
In 2017 zijn meerdere bestuurlijke sessies met diverse raden en auditcommissies gehouden over informatiebeveiliging.

Architectuur
Veel werk zit in het vertalen van de architectuurprincipes naar Project Start Architecturen. Deze zijn noodzakelijk om alle ontwikkelingen een plek te geven zodat op een veilige en verantwoorde manier gegevens kunnen worden uitgewisseld binnen en buiten de Drechtsteden. Belangrijk onderdeel daarvan is het stelsel van Binnengemeentelijke Gebruik van Basis- en Kernregistraties. Vanuit diverse wettelijke verplichtingen over het vastleggen van wie welke informatie wanneer en onder welke voorwaarden mag gebruiken of inzien, ontstaat veel noodzakelijke administratieve last. Nadat we in 2016 tot de conclusie waren gekomen dat de door VNG/ KING opgestelde en beheerde standaarden voor gegevensuitwisseling tussen systemen eigenlijk niet bestaan en dat 'plug and play' niet mogelijk is, hebben we richting VNG/ KING gepleit voor een nieuwe sterk versimpelde standaard voor gegevensuitwisseling. Dankzij onze inspanningen is deze standaard inmiddels omarmd als de nieuwe toekomstbestendige standaard. Eerst nog naast de oude, maar later in plaats van de oude standaard.

Projecten
In 2017 hebben we succesvol aan de invlechting van Hardinxveld-Giessendam gewerkt. Dit traject is zonder noemenswaardige problemen gerealiseerd. In 2017 hebben we de governance voor projecten aangepakt. Tegelijkertijd hebben we de governance rondom het Regionaal Projectportfolio strak getrokken in samenspraak met het meervoudig lokale PFO middelen. Daarnaast constateren we nog steeds dat de hoeveelheid projecten waar tegelijkertijd aan gewerkt wordt, enorm is. We zien in 2017 wel de eerste tekenen van de door de eigenaren gevraagde koerswisseling. De eerste storyboards zijn opgeleverd en we zijn ook duidelijk meer bezig met innovatie en experimenten. Een aantal noemenswaardige projecten in dit licht zijn het experiment met innovatieve technologie om grondwaterstanden te meten, onze inspanning met open data rondom verkiezingen hebben het landelijke nieuws gehaald en zijn inmiddels de standaard voor gemeenten, onze experimenten rondom de blockchain zijn landelijk opgepakt en de Gehandicapten Parkeerkaart wordt inmiddels uitgewerkt samen met de VNG en tenslotte zijn we met divers marktpartijen aan het kijken hoe we meer maatschappelijk toegevoegde waarde kunnen leveren.
In 2017 zijn we ook gestart met een nadrukkelijke leveranciersstrategie. De markt voor softwareleveranciers voor gemeenten is zich steeds verder aan het consolideren rondom een beperkt aantal invetseringsmaatschappijen. Met deze partijen zijn we intensief in gesprek. Hier kunnen we nadrukkelijk de kracht van het samenwerkingsverband inzetten. We vertegenwoordigen alle schalen van gemeenten (behalve de G4) en samen zijn we groter dan de 5e gemeente van Nederland. Die leveranciersstrategie wordt door de investeringsmaatschappijen onderkend en gewaardeerd. Hierdoor zijn we in staat de doorontwikkeling van deze bedrijven mee te bepalen en daarmee de doorontwikkeling van de dienstverlening die we aan onze inwoners kunnen bieden.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.289	1.289	-	1.202	1.289	87	87	-	87
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.289	1.289	-	1.202	1.289	87	87	-	87

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Personele lasten	I	87	-	87	Alle zes
	Subtotaal		*87*	-	*87*	
	Baten					
	Subtotaal		-	-	-	
	Saldo van baten en lasten		**87**	**-**	**87**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**87**	**-**	**87**	

Toelichting:

A. Personele lasten
Er is een onderbesteding op het personeelsbudget. Ook in 2017 was het lastig om openstaande vacatures te vervullen. Hierdoor is er een positief resultaat van € 87.000 ontstaan. Inmiddels zijn de vacatures vervuld.

2.4. Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	781	300	-481	830	508	-322	-49	208	159
Mutaties reserve	-	481	481	-	481	481	-	-	-
Resultaat	781	781	-	830	989	159	-49	208	159

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Bedrijfsvoering	I	-	49	-49	Alle zes
	Subtotaal		-	*49*	*-49*	
B.	Rente	I	208	-	208	Alle zes
	Subtotaal		*208*	-	*208*	
	Saldo van baten en lasten		**208**	**49**	**159**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**208**	**49**	**159**	

Toelichting:

A. Bedrijfsvoering
Op diverse bedrijfsvoeringsbudgetten is op de lastenkant per saldo een nadeel ontstaan van € 49.000. Dit is het gevolg van diverse kleinere posten (voornamelijk huisvesting en een lagere doorberekening van de concern budgetten aan de dochters).

B. Rente
De interne rekenrente is hoger dan de feitelijke rente. Hierdoor is een positief renteresultaat behaald van € 208.000.

CONCEPT

2.5. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

In deze versie van de concept-jaarstukken 2017 is de eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting nog niet opgenomen. Bij de definitieve jaarstukken 2017 wordt inzicht gegeven in het bedrag voor de heffing vennootschapsbelasting.

CONCEPT

3. Verplichte paragrafen

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die de GRD heeft om deze niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de GRD in staat is om materiële tegenvallers op te kunnen vangen binnen de eigen begroting zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus de continuïteit van de GRD te waarborgen. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening ondervangen kunnen worden.

Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GRD beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves. De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de gemeentelijke taken, ook voor de taken die aan de GRD zijn overgedragen. Gemeenten zijn dan ook beter in staat het benodigde weerstandsvermogen integraal en efficiënt te bepalen en daarbij in te passen in het lokale beleid daarvoor. Hierbij wordt tevens onnodige reservevorming en daarmee onnodig beslag van financiële middelen voorkomen;
2. De keuze weerstandsvermogen op één plaats, bij de gemeenten, te organiseren geeft duidelijkheid. Indien bij de GRD ook reserves worden aangehouden blijft onzeker of die reserves wel nodig zijn, of ze groot genoeg zijn en wanneer gemeenten toch aangesproken gaan worden wanneer risico's zich voordoen;
3. Besluitvorming is eenvoudiger. Door de keuze bij de GRD geen reserves aan te houden voor het organiseren van weerstandsvermogen, zullen bij positieve exploitatieresultaten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

Bij de 2e bestuursrapportage 2017 zijn de meeste reserves uitgekeerd aan de gemeenten, in het kader van de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Het nieuwe beleid heeft als uitgangspunt dat bij de GRD geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan volledig plaats bij de gemeenten zelf.

In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Voorbeelden hiervan zijn fondsvorming, budgetoverheveling, tijdelijke negatieve reserves. De Drechtraad beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve, en over de omvang, opbouw en aanwending.

(bedragen x € 1.000)

	2013	2014	2015	2016	2017
Algemene reserve	**84**	**147**	**481**	**481**	**-700**
Exploitatiereserves	**789**	**1.039**	**1.039**	**1.042**	**164**
Bureau Drechtsteden	109	194	194	194	-
Regiogriffie	-	-	-	10	-
Sociale Dienst Drechtsteden	250	250	250	250	-
Ingenieursbureau Drechtsteden	69	-	-	-	-
Servicecentrum Drechtsteden	97	331	331	331	-
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	164	164	164	257	164
Onderzoekcentrum Drechtsteden	100	100	100	-	-

CONCEPT

Bestemmingsreserves	**7.226**	**8.010**	**3.664**	**2.155**	**596**
Bestemmingreserve BWS subsidie.	591	415	542	465	-
Innovatiereserve BDS	-	187	187	187	-
Reserve rMJP 2014-2018	-	-	-	-	110
Innovatiereserve SDD	137	318	268	221	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	-	-	-	299	246
Programmareserve minimabeleid	300	186	186	186	-
Reserve inkomensdeel WWB	4.500	5.376	1.177	-	-
Frictiereserve IBD	-	-	-	-	-366
Frictiereserve SCD	1.698	1.528	1.304	797	397
Totaal	**8.099**	**9.196**	**5.184**	**3.678**	**60**

In onderstaande tabel zijn de risico's opgenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In de derde kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans zeer groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 90%, 80% bij een grote kans, 50% bij een gemiddelde kans, 30% bij een kleine kans en 10% bij een zeer kleine kans.

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Middel	max. € 2,0	De ontwikkeling van het aantal klanten in 2018 is afhankelijk van een aantal factoren: • herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt; • (Rijks)beleid; • conjunctuur; • instroom als gevolg van huisvesting statushouders; • mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand. Het CPB geeft voor de komende jaren een landelijke stijging aan van +/- 2%.
SDD	Ontwikkeling kosten bewindvoering	Hoog	€ 0,6	De kosten bewindvoering zijn in 2017 met 40% gestegen t.o.v. 2016. Indien deze groei zich voortzet vormt dit een financieel risico. In de geactualiseerde begroting 2018 is namelijk uitgegaan van een groei van 10% ten opzichte van 2017.
SDD	Lagere opbrengst eigen bijdrage CAK	Middel	€ 0,4	In 2017 is de opbrengst eigen bijdrage met € 0,7 miljoen gedaald door stapeling van landelijke en regionale beleidsaanpassingen. Voor 2018 is het regionale beleid gelijkgetrokken aan het landelijke beleid. Of de daling van de eigen bijdrage hiermee volledig wordt gecompenseerd is nog onzeker.
SCD	Klant, zaak en archief systeem	Groot	€ 0,2 per jaar	Het nieuwe pakket Klant, zaak en archief systeem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV beheer, onderhoudskosten pakket). Naast beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering. Om dit risico te beheersen wordt begin 2017 een implementatievoorstel opgesteld.
SCD	ICT op orde project	Groot	€ 0,5	Het programma 'ICT op Orde' is in 2015 afgerond. Door 'fraude in de keten' heeft het programma te maken gehad met onvoorziene en additionele kosten door het uitlopen van projecten en hogere aanschafkosten voor ICT onderdelen. Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. Dit risico is nog steeds aanwezig, omdat er een hoger beroep loopt. In het voorjaar van 2018 wordt de uitspraak verwacht.
Totaal			**€ 3,7**	

CONCEPT

Openstaande positieve risico's (kansen)

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	Klein	€ 0,6	De eerste verfijning van het verdeelmodel had voor de Drechtsteden een nadelig effect van € 2,3 miljoen. De kans dat hiervoor een herberekening/ nabetaling komt, is gezien de landelijke signalen over dit onderwerp klein. Derhalve is in de risicokaart een kans van 25% opgenomen.
Totaal			**€ 0,6**	

Afgeronde en vervallen risico's

Enkele materiële risico's die eerder nog waren opgenomen in de risicoparagraaf zijn komen te vervallen. Deze risico's zijn vervallen, omdat zij zich werkelijk hebben voorgedaan en in de werkelijke cijfers zijn verwerkt óf omdat deze risico's zijn afgewend.

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
GRD	Invoering vennootschapsbelasting	Groot	< € 0,1	De vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen is reeds in werking getreden.
BDS	Verantwoording Walstroomsubsidie EFRO	Zeer klein	Groot	In 2013 is het project Walstroom afgerond en hebben we ons verantwoord over de besteding van de subsidiemiddelen vanuit EFRO. Nog tot en met 2017 blijven nadere inspecties vanuit Europa daarop mogelijk. We hebben onze verantwoording daartoe vooraf laten toetsen door het Nederlandse EFRO-loket. We verwachten dan ook geen problemen.
SDD	Wmo begeleiding	Klein	€ 0,5	De uitgaven individuele begeleiding en dagbesteding blijven sinds medio 2016 stijgen. Met name het grotere beroep dat wordt gedaan op individuele begeleiding en dagbesteding baart zorgen. Bij gelijke voortzetting van de groei gedurende de rest van het jaar zal het budget overschreden worden. Echter in het tweede kwartaal 2017 stijgt het aantal klanten met en actieve indicatie minder hard dan voorgaande maanden en lijkt zelfs te stabiliseren.
SDD	Vangnetregeling	Middel	€ 2,8	Voor het jaar 2016 is een aanvraag gedaan voor een uitkering in het kader van de Vangnetregeling. Gezien de inschatting dat we voldoen aan de voorwaarden is deze meegenomen in de prognose. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2017 bekend worden.
SCD	Invlechting Hardinxveld-Giessendam	Middel	p.m.	Per 01-01-2018 wordt Hardinxveld-Giessendam ingevlochten in het SCD en opgenomen in de reguliere bedrijfsvoering.
Totaal			**€ 3,4**	

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen voortaan een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Gezien het feit dat de GRD geen grondexploitatie heeft en gemeentelijke belastingen heft, zijn deze kengetallen niet opgenomen. Naast de door de BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Realisatie 2017
Netto schuldquote	4%	4%	4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4%	4%	4%
Solvabiliteitsratio	9%	9%	4%
Structurele exploitatieruimte	2,0%	0,1%	0,4%
Weerstandsratio	0,60	Niet bekend	0,02

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GRD ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de

CONCEPT

aflossingen op de exploitatie. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GRD heeft een netto schuldquote van 4%. Dit geeft aan dat de GRD in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. Met correctie voor leningen bedraagt de netto schuldquote van de GRD 4%.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de GRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsrisico wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80%. De GRD heeft een ratio van 4% wat zou aangeven dat het bezit van de GRD relatief zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de GRD is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio conform de verwachtingen. Immers, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen mag de GRD een beperkte structurele weerstandscapaciteit in de vorm van reserves aanhouden. Hierdoor heeft de GRD een beperkt eigen vermogen. Wel heeft de GRD relatief hoge bezittingen in de vorm van ICT activa. Ook moet opgemerkt worden dat een groot deel van de activiteiten die de SDD verricht zijn gefinancierd op basis van voor- en nacalculatie. Het positieve resultaat van de SDD zorgt voor een incidentele toename van de balans, of wel hoge vlottende activa (= bezittingen), waar tegenover conform de nacalculatie tevens relatief hoge betalingen aan gemeenten staan.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruimingen van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Weerstandsratio
Het weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GRD. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, post onvoorzien en de stille reserves. De GRD heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 60.000. Het totaal van de risico's bedraagt € 3,7 miljoen. Hiermee is de weerstandsratio gelijk aan 0,02. De ratio is onvoldoende. Dit is overeenkomstig met het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen. Hierin is vastgelegd dat de weerstandscapaciteit van de GRD een incidenteel karakter heeft en op zeer beperkte basis structurele capaciteit (in de vorm van reserves) wordt georganiseerd. Gevolg hiervan is dat gemeenten direct aangesproken worden indien financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoen.

CONCEPT

3.2. Bedrijfsvoering

3.2.1. Algemeen

Bureau Drechtsteden
Op het gebied van de bedrijfsvoering is in 2017 vanuit concerncontrol gewerkt aan de voorbereiding van het werken met de nieuwe accountant. Daarnaast is er sprake van continue verbetering van de werkprocessen en de producten.
Binnen Bureau Drechtsteden is er op bedrijfsvoeringsgebied met name gewerkt aan verdergaande digitalisering van informatie binnen het bureau. Tevens is er een stevige start gemaakt met de invoering van programmamanagement, zodat de sturing op de uitvoering van het rMJP en de Groeiagenda verder kan worden verbeterd.

Regiogriffie
In 2017 is onder meer gewerkt aan:

- Actualiseren van Reglementen van orde en protocollen. Voorbeeld hiervan is het Reglement van orde Drechtraad;
- (Externe) communicatie. Zo is bij wijze van pilot gestart met een maandelijkse uitzending via lokale tv van Rechtstreeks uit de Drechtraad. Ook is een deel van de communicatiewerkzaamheden overgenomen van de afdeling Communicatie, om kosten te besparen.

Een relatief kleine griffie is kwetsbaar bij uitval. Een goede vervangingsregeling voor alle griffiemedewerkers is essentieel. Hierbij worden sluitende afspraken gemaakt binnen de Regiogriffie, met het Bureau Drechtsteden en – indien mogelijk – met collega-griffies in de Drechtsteden.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
Regiogriffie	Ziekteverzuim griffier			Vervanging voor de dagelijkse gang van zaken geschiedt door de raadsadviseur en de procescoördinator. Vervanging voor de Drechtraadsvergaderingen geschiedt door de plaatsvervangend regiogriffier.
Regiogriffie	Ziekteverzuim raadsadviseur			Vervanging geschiedt door de regiogriffier en de procescoördinator.
Regiogriffie	Ziekteverzuim proces-coördinator			Vervanging geschiedt door de raadsadviseur en de regiogriffier. Vervanging van facilitaire en praktische ondersteuning geschiedt door personeel van het Bureau Drechtsteden.

Ingenieursbureau Drechtsteden
Per 2017 heeft het IBD, als gevolg van de overplaatsing van de business unit Vastgoedbeheer & onderhoud naar het SCD, de civieltechnische focus gekregen die verwoord was in het laatste ondernemingsplan. De compacte organisatie die daarmee is ontstaan bleek ook in het achterliggende jaar in omvang niet toereikend om het vele werk te kunnen uitvoeren. Er is daarom weer een groot beroep gedaan op de inzet van de flexibele schil. Afhankelijk van de omvang van het werk kan deze flexibele schil meebewegen in de tijd met de beschikbare werkvoorraad.

Een belangrijke ontwikkeling in 2017 is het samenwerken met de markt op het gebied van ingenieursdiensten. Het IBD heeft een Europese aanbesteding uitgeschreven waarop circa 30 ingenieursbureaus hebben ingeschreven. In november 2017 heeft het IBD opdracht verstrekt aan 5 bureaus die samen met het IBD aan de projecten zullen gaan werken. Hierbij zal steeds een afweging plaatsvinden of we werkzaamheden zelf dan wel door de markt (onder begeleiding van het IBD) zullen uitvoeren.

Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2017 Dordrecht en Zwijndrecht) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt

CONCEPT

kan worden. Gezien de omvangrijke productie in 2017 kon totaal € 715.000 korting terugvloeien aan de eigenaren.

Servicecentrum Drechtsteden
In de paragraaf programmaverantwoording (hoofdstuk 2) 'Wat hebben wij bereikt?' wordt de ontwikkeling van de producten, diensten en bedrijfsvoering vermeld. Die onderwerpen geven een beeld van de ontwikkeling van de organisatie en de bedrijfsvoering.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden heeft het afgelopen jaar de voorbereidingen voor het uitvoeren van haar strategische visie afgrond. Digitalisering van de dienstverlening is hierbij de belangrijkste activiteit. Aansluiting op de Landelijke voorziening WOZ, het opzetten van het beheer van een Smart data Center en het ontwikkelen van een nieuwe methode om het objectenbeheer doelmatiger in te richten zijn belangrijke activiteiten in dit jaar geweest.

Onderzoekcentrum Drechtsteden
Voor het OCD is 2017 echt een overgangsjaar geweest. De voorgenomen besparingen kwam sterk onder druk vanwege (1) de herhuisvesting medio 2017 (de huurpenningen moesten tot 1 januari 2018 worden afgedragen) en (2) de kosten van voormalig personeel. Daarnaast liepen er verplichtingen met gemeenten over onderzoeken, die een reductie van het personeel belemmerde. Aan de andere kant geeft het incidentele karakter van deze tegenvallers perspectief voor de toekomst.

3.2.2. Dienstverlening

Bureau Drechtsteden
Net als in 2016 is in 2017 het Kompas rMJP uitgebracht. Na evaluatie van de versie van 2016 is deze versie veel compacter geworden en is getracht met infographics de voortgang van het rMJP weer te geven. Het Kompas, waarin op de inhoudelijke voortgang van het rMJP wordt ingegaan, biedt daarmee de gelegenheid om inhoudelijke discussie tussen Drechtstedenbestuur en Drechtraad op het gebied van het regionale beleid zoals beschreven in het rMJP te voeren.

Regiogriffie
Afhankelijk van het vergaderschema verzorgt de Regiogriffie circa 10 Drechtstedendinsdagen per jaar, inclusief de daartoe behorende carrousels en vergaderingen van de Drechtraad. De organisatie en inhoud van themabijeenkomsten liggen voor een groot deel bij de programmamanagers en regisseurs van Bureau Drechtsteden. De Regiogriffie werkt nauw met hen samen op het gebied van planning en voorbereiding. In de (commissies van de) Drechtraad is de regiogriffier de eerste adviseur van de voorzitter. Jaarlijks organiseert de regiogriffie een werkbezoek voor de leden van de Drechtraad.

Sociale Dienst Drechtsteden
De klanttevredenheid is in 2017 verder gestegen naar een 7,5 gemiddeld voor alle onderdelen en voldoet daarmee aan de doelstelling van een 7,5 voor de Sociale Dienst Drechtsteden als geheel. Onderstaande grafiek geeft een beeld van de ontwikkeling van dit cijfer over de afgelopen jaren.

CONCEPT

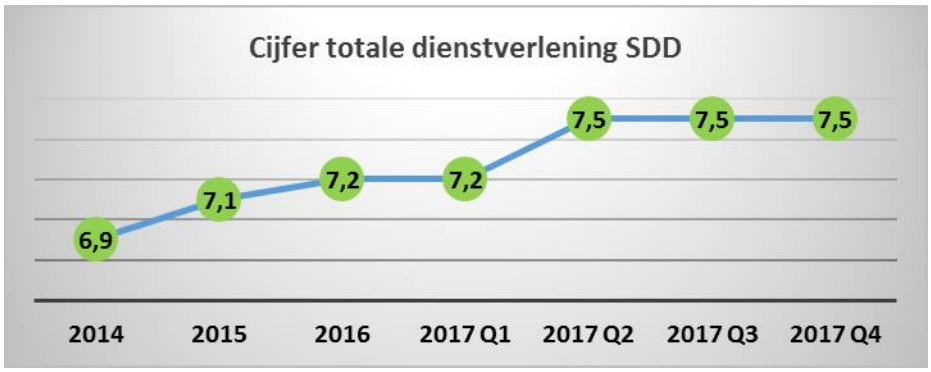

Per gemeten onderdeel verschilt de score als volgt (laatste kwartaal 2017).

KTV Cijfer 2017	**Q4**
Telefonie	7,7
Balie	8,2
Email	6,9
Werk & Inkomen	7,3
Schuldhulpverlening	7,6
Wmo	8,0

De belangrijkste acties ter verbetering van de dienstverlening aan de klant in 2017 zijn:

- De invoering van extra contactmogelijkheden voor de klant om de wachttijd aan de telefoon terug te dringen (bv. WhatsApp en terugbelservice);
- Experimenteren met multidisciplinair werken bij werk & Inkomen ter bevordering van integrale dienstverlening aan de klant;
- Verbeteren van de informatie aan de klant o.a. door invoering nieuwe website;
- In dialoog zijn gegaan met onze klanten over schaarste en dienstverlening door de Sociale Dienst drechtsteden;
- invoering van het organisatie breed het dienstverleningsprincipe van de "5 B's"; Beleefd, Betrokken, Behulpzaam, Begrijpelijk en Betrouwbaar;
- Start met de training "beter worden in goed zijn" voor alle medewerkers van de Sociale Dienst Drechtsteden;
- De verbouwing van het werkplein tot een laagdrempelige en gastvrije ontvangstruimte voor alle klanten;
- Werkwijze inkomstenverrekening (berekening bijstand met inkomsten part time werk) is herzien omdat hier veel vragen over kwamen van klanten. Met behulp van infografics is de werkwijze verduidelijkt voor de klant. Zie ook hierna bij klachten.

Digitalisering
In 2017 zijn de digitale aanvragen uitgebreid met de aanvragen voor een Bijstandsuitkering en het Persoonlijk Minima Budget(PMB). Op dit moment wordt gemiddeld ruim 76% van de aanvragen voor een bijstandsuitkering digitaal ingediend en 45% van de aanvragen PMB. Voor klanten die dit nodig hebben is ondersteuning bij het digitaal aanvragen beschikbaar. Parallel aan deze ontwikkeling loopt de inrichting van klant feed back op de digitale producten. Deze meting gaat in het 1e kwartaal van 2018 van start. Het verbeteren van de digitale dienstverlening komt niet *'in plaats van*', maar naast de reguliere dienstverlening, dus als extra service voor de klanten.

Klachten
Klachten vormen een onderdeel van alle signalen die binnenkomen en zijn input voor de organisatiebrede leer- en verbetercyclus. Het aantal klachten ligt in 2017 is 35% hoger dan in 2016. Dat is procentueel een forse stijging, die met name zichtbaar was in het eerste half jaar van 2017.

CONCEPT

De klachten hebben vooral betrekking op:

- De werkwijze vormt 25,8% van de klachten. Dat gaat om bijvoorbeeld onduidelijkheid over inkomstenverrekening, berekening beslagvrije voet/ vakantiegeld, gemaakte fouten of niet ontvangen stukken. Gelet op het aantal klachten over de inkomstenverrekening is besloten om de werkwijze aan te passen (zie hiervoor). De klanten die geklaagd hebben, zijn hierbij betrokken. De nieuwe werkwijze is eind 2017 in gegaan;
- Bejegening is 20% van de klachten, bijvoorbeeld het ervaren van weinig empathie, denigrerend, dwingend of onvriendelijk. Er zijn in 2017 workshops klantgerichtheid en gesprekstechnieken gegeven. De workshops zijn niet alleen gegeven aan de mensen met dagelijks klantcontact, maar ook aan de overige medewerkers, om het klantbewustzijn in de hele organisatie te vergroten;
- Niet nakomen van afspraken vormt 18,2% van de klachten, bijvoorbeeld niet reageren op terugbelverzoeken en mails. De managers van de betreffende medewerkers sturen daar op bij.

Ondanks het grotere aantal af te handelen klachten is de tijdigheid in de afhandeling aanzienlijk verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Hierop is in 2017 een gerichte en intensieve verbeteractie gezet, wat duidelijk een positief effect heeft.

Doel: 100% binnen wettelijke termijn (6 wk)	**2016**	**2017**
Afgehandeld binnen 6 weken	73%	87%
Waarvan binnen 3 weken	32%	52%

Bezwaarschriften

Het jaar 2017 stond in het teken van een "moderne" oplossing van geschillen, ook wel (binnen de rechterlijke macht) de nieuwe zaaksbehandeling genoemd.
De nieuwe zaaksbehandeling vereist dat al in het bestuurlijk voortraject, dus bij de behandeling van de bezwaarschriften, de focus ligt op het achterliggend conflict (en niet alleen op het juridisch geschil), de mogelijkheden van alternatieve oplossingen zoals een schikking, en op de vraag welke stappen in de procedure genomen moeten worden (is aanvullende informatie of bewijsvoering nodig?). Deze aanpak kenmerkt zich dus door finaliteit, snelheid, maatwerk door het zoeken naar alternatieve oplossingen en aandacht voor het echte conflict in plaats van louter het juridisch geschil.
In 2017 zijn in totaal 805 bezwaarschriften ontvangen op grond van de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning, Wet schuldhulpverlening, Wet inburgering en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen. Het totaal aantal bezwaren is, in verhouding tot heel 2016, met 12% gedaald.

Tabel 1. Instroom bezwaren

Jaar	**2015**	**2016**	**2017**
Totaal bezwaren	949	915	805

Het aantal bezwaarschriften met betrekking tot uitkeringen voor levensonderhoud (afwijzingen van aanvragen en beëindigingen van lopende uitkeringen) is, na een aanvankelijk lichte stijging gedurende het eerste kwartaal van dit jaar, over het tweede en derde kwartaal fors gedaald. Aan de dalende tendens kwam het afgelopen kwartaal een einde en werd iets vaker bezwaar gemaakt op besluiten levensonderhoud. In totaal werden het afgelopen jaar 39 minder bezwaarschriften levensonderhoud ingediend in vergelijking met 2016, een daling van 13%.
Daarnaast heeft het terrein van de zorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de schuldhulpverlening weinig bezwaarschriften opgeleverd. Daarentegen is een lichte toename van het aantal bezwaren zichtbaar ten aanzien van besluiten op aanvragen voor bijzondere bijstand. Al met al is er in 2017 tot nu toe sprake van een daling van het aantal bezwaarschriften in vergelijking met 2016. Tegen de achtergrond van deze daling zal dit jaar het tijdelijk wegvallen van een medewerker in verband met een sabbatical niet worden gecompenseerd en dat geldt ook voor de uren die door een andere medewerker bezwaar worden besteed aan werkzaamheden voor de Ondernemingsraad.
Onderstaande tabel geeft een inzicht in de ontwikkeling van het aantal bezwaarschriften in relatie tot het aantal primaire besluiten. Hieruit blijkt dat er over 2017 naar verhouding tot het aantal genomen besluiten minder vaak bezwaar is gemaakt in vergelijking met het kalenderjaar 2016.

CONCEPT

Tabel 2. Aantal bezwaarschriften in vergelijking met aantal primaire besluiten

	Periode	Aantal primaire besluiten	Aantal bezwaarschriften	Bezwaarschriften in verhouding tot het aantal primaire besluiten
Besluiten P-wet, Wmo en schuldhulp	2016	76.805	839	1,0%
	2017	99.965	692	0,7%

Kijkend naar het resultaat van de behandeling van bezwaarschriften zijn er in 2017 tot nu toe geen grote wijzigingen opgetreden in vergelijking met 2016. Het aandeel bezwaarschriften dat in de beschikking op bezwaar gegrond is verklaard is toegenomen, van 11% naar 16%. Er is namelijk meer dan voorheen tegemoet gekomen aan de burger op grond van tijdens de bezwaarprocedure alsnog ontvangen informatie. Daarentegen is minder vaak aan de bezwaren tegemoet gekomen door middel van een nieuw primair besluit (van 17% in 2016 naar 15% in 2017).

Tabel 3. Resultaat van behandeling 2017

Periode	*Behandeld*	*(gedeeltelijk) gegrond*	*Ambtshalve herzien (gegrond)*	*ongegrond*	*Ingetrokken of niet-ontvankelijk*
2016	953	103 (11%)	164 (17%)	530 (56%)	156 (16%)
2017	812	129 (16%)	120 (15%)	429 (53%)	134 (16%)

Ingenieursbureau Drechtsteden
De (uren)omzet 2017 van het IBD bedraagt in totaal € 7,7 miljoen. Het aandeel van de grootste Drechtsteden-opdrachtgever hierin is als volgt gerealiseerd:

- Dordrecht € 4,6 miljoen;
- Zwijndrecht € 1,6 miljoen;
- Alblasserdam € 0,2 miljoen.

Uitkomsten klanttevredenheidsonderzoek (KTO) 2017
In 2017 heeft het IBD, evenals in 2016, een twaalftal klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd bij de opdrachtgevers van het IBD. Hiermee meet het IBD de waardering van onze klanten op de uitgevoerde projecten. Op een twaalftal vragen wordt door de opdrachtgever een rapportcijfer gegeven. Het gemiddelde rapportcijfer voor 2017 is een 7,7. Dit is een stijging ten opzichte van de score in 2016 van 7,6. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten per vraag en totaal weergegeven. Ook de trend ten opzichte van 2016 is weergegeven.

CONCEPT

Aantal afgenomen KTO's in 2017	1	7	1	1	1	1	12		
Vragen	Derden	Dordrecht	GRD	Moerdijk	Haven-bedrijf Rotterdam	Zwijndrecht	Eind-totaal 2017		Eind-totaal 2016
1. De totale offerte voor het project, inclusief deeloffertes en meerwerken.	7,0	7,8	8,0	9,0	8,0	8,0	7,8		7,4
2. Specificatie van en inzicht in de opbouw van de kosten IBD.	8,0	7,6	8,0	9,0	8,0	6,0	7,7		7,2
3. De planning van de werkzaamheden.	7,0	7,5	8,0	9,0	8,0	7,0	7,6		7,5
4. De voorbereiding, technisch ontwerp.	7,0	7,5	8,0	9,0	8,0	7,0	7,6		7,5
5. De servicekwaliteit bij de uitvoering van het project.	8,0	8,1	9,0	9,0	9,0	8,0	8,3		7,7
6. Het eindresultaat van de werkzaamheden IBD.	8,0	6,9	8,0	9,0	8,0	7,0	7,3		7,9
7. Prijs-Kwaliteit verhouding IBD.	6,0	7,1	8,0	9,0	5,0	5,0	6,9		7,1
8. De aanpak van de projectleider IBD.	8,0	7,8	9,0	9,0	8,0	7,0	7,9		7,9
9. Samenwerking en communicatie.	8,0	7,9	8,0	9,0	10,0	8,0	8,2		8,0
10. Projectbeleving Intern.	6,0	7,4	8,0	9,0	10,0	7,0	7,6		7,8
11. Projectbeleving Extern.	8,0	7,0	8,0	9,0	8,0	8,0	7,5		7,7
12. Totaalcijfer, samenvattend over de werkwijze van het IBD.	8,0	7,9	8,0	9,0	8,0	6,0	7,8		7,6
Eindtotaal	**7,4**	**7,5**	**8,2**	**9,0**	**8,2**	**7,0**	**7,7**		**7,6**

Servicecentrum Drechtsteden
Het SCD monitort de kwaliteit van onze dienstverlening op verschillende manieren. Bij onze partners halen we feedback op in periodieke gesprekken over de dienstverlening. Voor een aantal specifieke processen verzamelden we feedback van de klant aan de hand van de klantreismethode. Deze methode gebruiken we om onze dienstverlening vanuit klantperspectief te bekijken en verbeteringen aan te brengen.

Binnen onze eigen organisatie monitoren we de kwaliteit door het bewaken van prestatie-indicatoren. Via de benchmarkmethode zetten we onze prestaties periodiek af tegen die van vergelijkbare organisaties. Daarnaast bewaken en versterken we de kwaliteit van onze beleids- en adviestaken met behulp van evaluaties en audits.

3.2.3. Informatievoorziening buitenlandse reizen DSB

Het Drechtstedenbestuur ontvangt regelmatig uitnodigingen om deel te nemen aan (studie)reizen naar het buitenland. Om kader te verstrekken voor deze buitenlandse reizen is in 2015 een protocol vastgesteld. In het protocol is een uitzondering gemaakt voor dienstreizen binnen de Benelux. Door middel van een raadsinformatiebrief is de Drechtraad hierover geïnformeerd. In dit protocol is opgenomen dat in de jaarstukken een overzicht van de gemaakte buitenlandse reizen zal worden verstrekt. Hieronder is dit overzicht opgenomen met de gemaakte kosten.

Waar	Wanneer	Wat	Wie	Kosten
Bulgarije, Varna	1 t/m 4 oktober	De volledige voorbereiding en organisatie van de handelsmissie met maritieme bedrijven uit de Drechtsteden.	Wethouder gemeente Dordrecht Reynvaan, ambtelijke ondersteuning.	€ 23.118
Italië, Rome en Milaan	21 t/m 23 juni	Deelname aan de Economische missie gekoppeld aan staatsbezoek Koninklijk paar.	Regionaal portefeuillehouder Van Eekelen, Burgemeester Sliedrecht Van Hemmen, 2 personen ambtelijke ondersteuning.	€ 5.874
Noorwegen, Oslo	31 mei t/m 1 juni	Deelname aan maritiem evenement NorShipping samen met Deal.	Regionaal portefeuillehouder Van Eekelen.	€ 622

CONCEPT

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de GRD bestaan grotendeels uit investeringen in ICT-middelen. De ICT-investeringen komen grotendeels voort uit het programma 'ICT op Orde'. Medio 2016 zijn de laatste deelprojecten van dit programma afgerond. Het aan dit programma gekoppelde krediet was van voldoende omvang en is met het beëindigen van het programma afgesloten.

Eind 2016 is er door de Drechtraad[5] een notitie vastgesteld in het kader van de verdeling van ICT-kosten over de eigenaren. Een onderdeel van de systematiek is het 'Meerjaren InvesteringsPlan ICT' (MIP). Deze ICT-investeringen zijn een significant onderdeel van de totale ICT-kosten voor de Drechtsteden. Daarnaast is het van belang dat we met deze ICT-investeringen niet alleen de continuïteit van de ICT-voorzieningen borgen, maar tegelijkertijd de ICT- ambitie van de Drechtsteden kunnen realiseren. Het MIP beschrijft (1) de methodiek, (2) de wijze waarop structuur gegeven wordt aan de noodzakelijke vervangingen van de onderdelen uit de ICT infrastructuur en (3) de wijze waarop de strategische keuzes en ambitie op het ICT-domein vertaald worden in de noodzakelijk investeringen. Het MIP werkt met jaarschijven die jaarlijks herijkt zullen worden in samenspraak tussen SCD, CIO office en eigenaren.

In 2017 is beperkt uitvoer gegeven aan de investeringsplanning uit het MIP. Dit heeft met name te maken met een tweetal onderzoeken die lopen in het kader van de IT-sourcing. Uitkomsten van deze onderzoeken zullen in 2018 worden vertaald in een Transitieplan 'ICT-sourcing en Regie' en hebben consequenties voor de investeringen in ICT-middelen van de Drechtsteden de komende jaren. Totdat het transitieplan is opgesteld en is vastgesteld, zullen de investeringen in de ICT-infrastructuur beperkt blijven tot de noodzakelijke vervangingen om de continuïteit te borgen.

Daarnaast heeft de GRD kapitaalgoederen in de vorm van investeringen (verbouwingen) in de kantoorpanden die worden gebruikt voor huisvesting van de dochters. De GRD heeft voor die panden met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontract voor de periode van 15 jaar afgesloten. De onderhoudskosten van deze panden worden opgevangen binnen de exploitatie van de GRD.

CONCEPT

[5] DR 1 november 2016.

3.4. Financiering

Algemeen
De renteontwikkelingen in 2017 waren in algemeen opzicht redelijk stabiel. Het gehele jaar bewoog de 10-jaars IRS zich tussen de 0,6% en 1,0%. Na de zomer is de weg naar een wat structureel hoger niveau ingeslagen, maar in absolute termen is de lange rente nog steeds laag gebleven. De rente op de geldmarkt was als gevolg van de ECB-maatregelen zeer constant.

Onder de huidige marktomstandigheden blijft het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet zoveel mogelijk optimaal te benutten en kort te financieren. De financieringsfunctie van de GRD dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2017 kan als volgt worden weergegeven:

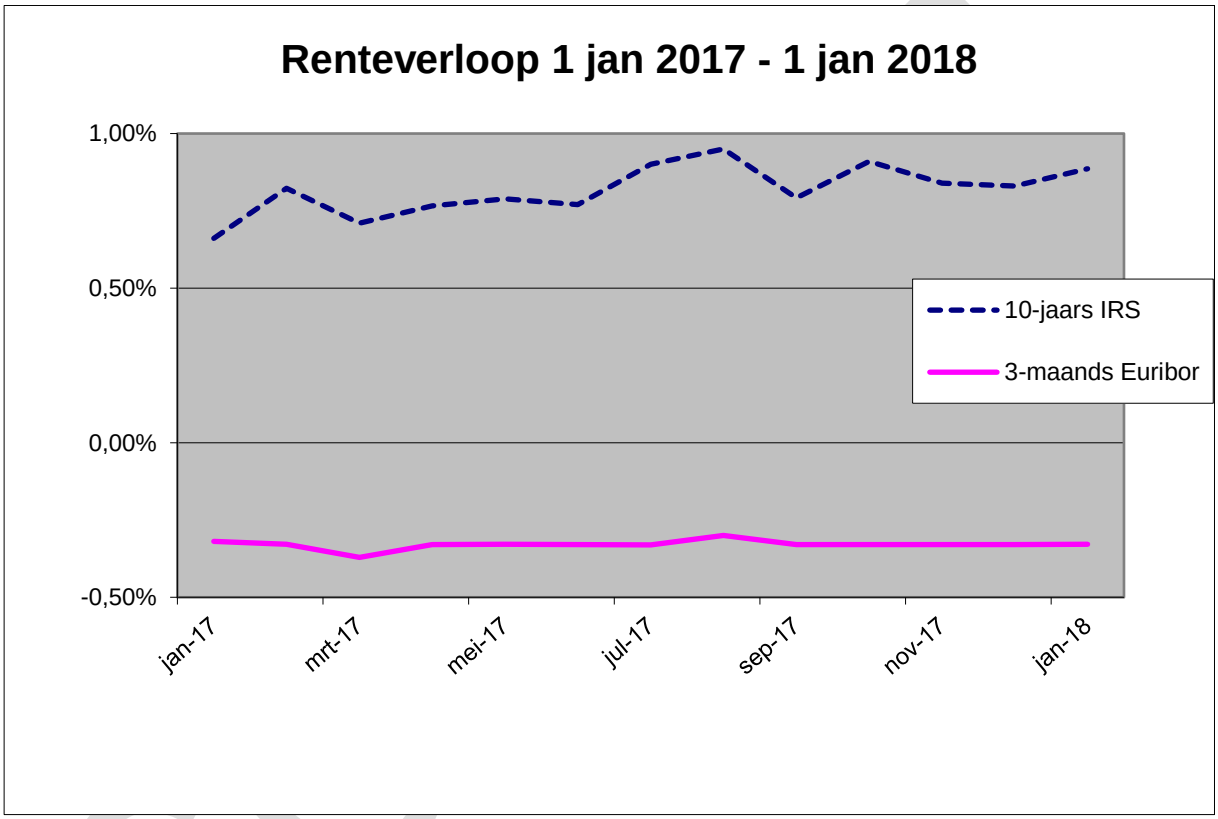

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2017 circa 0,15 procentpunt.

Schatkistbankieren
Bij het verplicht schatkistbankieren mag een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist worden gehouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag van bijna € 2,2 miljoen niet is overschreden.

Bedragen x € 1.000,-

1) Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2017:

Begrotingstotaal	€	290.799
Wettelijk percentage		0,75%
Drempelbedrag	€	2.181

2) Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2017:

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
gemiddeld positieve banksaldi	€ 190	€ 800	€ 895	€ 753

In het najaar van 2016 heeft het Agentschap van het Ministerie van Financiën een enquête uitgezet over het gebruik en ervaringen met schatkistbankieren. De in 2017 gepubliceerde resultaten zullen worden betrokken in de ministeriële beleidsdoorlichting schatkistbankieren die voor 2018 gepland staat. Deze beleidsdoorlichting zal ook worden gebruikt als input voor de evaluatie van de wijziging van de Wet fido in december 2013, waarbij het verplichte schatkistbankieren is ingevoerd.

Interne ontwikkelingen

Financiering
In 2017 zijn geen nieuwe financieringsmiddelen aangetrokken.

Risicobeheer
De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn (1) de kasgeldlimiet, (2) de renterisico's en (3) de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop een gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%). Voor het jaar 2017 bedroeg de kasgeldlimiet € 23,8 miljoen.

In onderstaande tabel is de benutting van de kasgeldlimiet over 2017 weergegeven.

Tabel 1: verloop kasgeldlimiet 2017

Bedragen x € 1.000,-

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 8.211-	€ 12.523-	€ 1.152-	€ 11.166-
Kasgeldlimiet	€ 23.846	€ 23.846	€ 23.846	€ 23.846
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 32.057	€ 36.369	€ 24.998	€ 35.012

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GRD zeer ruim binnen de kasgeldlimiet heeft geopereerd. Er was daarom geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Renterisiconorm
De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op grond van het eerder in deze paragraaf vermelde begrotingstotaal bedroeg de renterisiconorm van de GRD over 2017 € 58,2 miljoen.

CONCEPT

Het werkelijke renterisico voor de GRD gedurende 2017was nihil; de enig langlopende fixe-lening van € 10 miljoen wordt pas in 2020 afgelost.

Kredietrisico's
De GRD loopt een zeer laag kredietrisico op uitzettingen. Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. Per eind 2017 beschikte de GRD over de volgende uitzetting:

Tabel 2: overzicht uitzettingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Per 1 januari 2017	Per 31 december 2017
Lening St. Breedband (Dark Fiber)	€ 113	€ 89
Lening Stroomlijn BV	€ 300	€ 300
Totaal	**€ 413**	**€ 389**

De in 2016 aan Stroomlijn BV verstrekte fixe-lening van € 300.000, rente 1,5%, wordt in 2021 afgelost.

De GRD loopt geen kredietrisico's uit verstrekte borgstellingen.

Informatievoorziening
Op grond van de bepalingen in het Financieringsstatuut beschikt de GRD over een Treasury Comité waaraan ook de portefeuillehouder Financiën deelneemt. In dit overleg kunnen alle aspecten die samenhangen met de uitvoering van de financieringsfunctie aan de orde komen. De reguliere treasuryactiviteiten gaven geen aanleiding tot het bijeen roepen van het Treasury Comité.

Relatiebeheer
De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GRD. Het jaarlijkse BNG-overleg met de treasurers van 100.000+ gemeenten heeft in december in Dordrecht plaatsgevonden. Naast de BNG houdt de GRD een rekening aan bij Rabobank, ING en ABN Amro Bank. Dit vindt zijn oorsprong in de door het SCD beheerde betalingsmodules van deze banken.

3.5. Verbonden partijen

Breedband Drechtsteden Groep BV
In 2004 is het Programma ICT in Dordrecht gestart. Eén van de grootste successen van dit programma is de oprichting van Stichting Breedband Drechtsteden. Doelstelling van deze stichting luidt: 'het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht'. Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiency te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de sub-regio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In de afgelopen jaren is het aantal deelnemers en klanten van Stichting Breedband Drechtsteden zodanig gegroeid dat er in begin 2011 een voorstel is gedaan om Stichting Breedband Drechtsteden om te vormen naar een nieuwe structuur die professioneler en slagvaardiger is. Dit heeft ertoe geleid dat de stichting is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert, met daaronder uitvoering BV's en een netwerk BV waar het glasvezelnetwerk in eigendom is. Vanuit de GRD is er geen rechtstreekse deelneming in de BV's.

CONCEPT

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang dat wordt behartigd	Oorspronkelijk was het doel het in eigendom verwerven en beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Drechtsteden. Momenteel is het doel het beheren van aandelen/ certificaten en het uitoefenen van stemrecht in de Breedband Drechtsteden Groep BV.
Omvang van financieel belang	Schuldrest eind 2017: € 89.000 (aflossing € 23.000 per jaar).
Deelnemende partijen	De stichting Breedband Drechtsteden was een samenwerkingsverband tussen 32 non-profit organisaties uit de regio. 2012 Was een transitiejaar van een stichting naar de nieuwe Breedband Drechtsteden Groep BV. De Breedband Drechtsteden Groep BV bedient samen met de dochter BV's Breedband Drechtsteden BV (voor de certificaathouders in STAK) en VitrumNet BV (voor alle andere activiteiten) de relaties.
Beleidsinformatie	
Actuele opgaven van de verbonden partij	- Het realiseren van naamsbekendheid VitrumNet en Breedband Drechtsteden; - Netwerk infrastructurele en strategische investeringen; - Duidelijke positionering; - Opbouwen en actief maken van een partner netwerk; - Borging van de activiteiten en directe zelfstandige marktbenadering; - Professionalisering van de organisatie.
Financiële informatie	
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01-01-2016 € 1.257.110 31-12-2016 € 1.612.900 01-01-2016 € 3.208.458 31-12-2016 € 3.093.773
Financieel resultaat (2016) Verwacht financieel resultaat (2017)	€ 355.790 p.m.
Risico's	n.v.t.

InnovationQuarter

In 2017 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter is de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland (ZH) en Nederland.
Omvang van financieel belang	De GRD is in het bezit van 500.000 aandelen van € 1,00.
Deelnemende partijen	Ministerie van Economische zaken, Provincie Zuid Holland, Gemeenten Rotterdam, Den Haag, Leiden, Delft, Westland, Diverse universiteiten.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Met de deelname beoogt de regio Drechtsteden steviger aan te sluiten op de inzet van InnovationQuarter om innovatief bedrijfsleven in Zuid-Holland én regio Drechtsteden te stimuleren.
Actuele opgaven van de verbonden partij	- het positioneren en profileren van de regio ZH en het uitvoeren van marktstrategieën; - het bevorderen van het vestigingsklimaat in de regio ZH door het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, advisering en begeleiden van ondernemingen; - het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking; het structureren en organiseren van toegang tot financiering

CONCEPT

	voor startende en snel groeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische innovatie
Financiële informatie	
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01-01-2016 € 26.329.000 31-12-2016 € 26.217.000 01-01-2016 € 1.243.000 31-12-2016 € 1.526.000
Financieel resultaat (2016) Verwacht financieel resultaat (2017)	€ -2.612.000 p.m.
Risico's	n.v.t.

Stroomlijn BV

Sinds1 januari 2017 wordt publieke regie gevoerd op het doelgroepenvervoer in de Drechtsteden. Hiertoe is – conform besluit Drechtraad d.d. 6 september 2016 – een mobiliteitsplatform opgericht, genaamd Stroomlijn BV. Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo-dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Sinds 1 februari is de aansturing van het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) van start gegaan.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven.
Omvang van financieel belang	Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). De GRD heeft, conform Drechtraadbesluit d.d. 6 september 2017, een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt. Ten slotte financiert de GRD de regiekosten en daarmee de exploitatiekosten van Stroomlijn.
Bestuurlijk belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bestaat, conform Drechtraadbesluit d.d. 4 oktober 2016, uit 2 portefeuillehouders vanuit het Drechtstedenbestuur. Dit betreft de portefeuillehouders Wmo en Fysiek.
Deelnemende partijen	Het Openbaar Lichaam Drechtsteden is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV en tevens de grootste opdrachtgever. Stroomlijn kent naast de SDD ook andere opdrachtgevers. Zo wordt in 2017 aansturing gegeven aan individueel Wsw-vervoer in opdracht van Drechtwerk. Vanaf 2018 worden de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Baanbrekend Drechtsteden nieuwe opdrachtgevers voor Stroomlijn.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Zoals vastgesteld in het Wmo beleidsplan Drechtsteden 2016-2018, moeten inwoners van de Drechtsteden naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. De Drechtsteden streven ernaar dat zo min mogelijk inwoners afhankelijk zijn van zware zorg en ondersteuning. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen middels een publiek mobiliteitsplatform, kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. Hiervoor geldt ook dat deze compensatie naar vermogen zal worden ingezet. Het mobiliteitsplatform kan deur-tot-deur vervoer inzetten waar nodig, maar ook andere vervoersmodaliteiten kunnen naar de mogelijkheden van de klant worden ingezet. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Regie voeren op doelgroepenvervoer.

CONCEPT

Financiële informatie	
Aandelenkapitaal GRD	01-01-2017 € 1 31-12-2017 € 1
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01-01-2017 € -5.185 31-12-2017 € -46.692
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	Aan Stroomlijn BV is in 2017 een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt. 01-01-2017 € 357.521 31-12-2017 € 498.905
Vaststelling begroting en jaarrekening	De begroting van Stroomlijn BV voor 2018 is in de Algemene Vergadering van 29 juni 2017 vastgesteld. De jaarrekening over 2017 zal in de Algemene Vergadering van 5 maart 2018 worden vastgesteld.
Financieel resultaat (2017)	Stroomlijn BV heeft € 40.000 verlies gemaakt. (Op de vervoerkosten (begroting SDD) is door de inzet van Stroomlijn een voordelig resultaat behaald van € 60.000.)
Verwacht financieel resultaat (2018)	€ 0 (Stroomlijn BV heeft geen winstoogmerk).
Risico's	n.v.t.

3.6. Rechtmatigheid

In de vergadering van de Drechtraad van 4 juli 2017 is het controleprotocol voor 2017 vastgesteld. Op basis van het controleprotocol zijn interne controles uitgevoerd die de accountant uit hoofde van zijn wettelijke taak heeft beoordeeld.

Begrotingsrechtmatigheid
Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- bij de staat van baten en lasten is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het totaal van baten of lasten per programma met minimaal € 125.000 is overschreden of onderschreden;
- bij investeringen is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 125.000 of 10% is overschreden.

Bij de overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is:
1. Onjuist programma, product, budget;
2. Onjuist begrotingsjaar;
3. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;
4. Extra kosten of minder baten, tijdig gesignaleerd;
5. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig (zoals mutaties algemene uitkering);
6. Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;
7. Fout in de begroting;
8. Extra kosten of minder baten, niet tijdig gesignaleerd;
9. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;
10. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);
11. Extra kosten door niet passende activiteiten;
12. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken onder 1 tot en met 7 genoemd zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring. De oorzaken die onder de punten 8 tot en met 12 worden genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden goedgekeurd.

Begrotingsonderschrijdingen zijn in principe niet onrechtmatig tenzij deze in strijd zijn met het beleid dat de Drechtraad heeft vastgesteld.

CONCEPT

(bedragen x € 1.000)

Programma	Lasten	Onrecht-matig	Soort onrechtmatigheid en toelichting	Oordeel
Bureau Drechtsteden - Beleid	581	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Bureau Drechtsteden - Bestuur	-/-35	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de tolerantiegrens van € 125.000.	Rechtmatig
Regiogriffie	12	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Sociale Dienst Drechtsteden	89	-	Betreft onderschrijding van de lasten op onderdeel werk & inkomen binnen bestaand beleid. Geen invloed op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	-/-50	-	Betreft overschrijding van de lasten op onderdeel minimabeleid (openeinde regeling). Valt binnen de tolerantiegrens van € 125.000.	Rechtmatig
	p.m.	-	Wmo	Rechtmatig
	-	-	Budgetadvies en schuldbemiddeling.	Rechtmatig
	1.053	-	Apparaatslasten: betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Ingenieursbureau Drechtsteden	-/-920	-	Extra lasten ter grootte van € 860.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 862.000. De overige extra lasten ter grootte van € 60.000 vallen binnen de tolerantiegrens van € 125.000.	Rechtmatig
Servicecentrum Drechtsteden	-/-508	-	Extra lasten ter grootte van € 508.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 1.306.000.	Rechtmatig
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	-/-244	-	Extra lasten ter grootte van € 244.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 175.000.	Rechtmatig
Onderzoekcentrum Drechtsteden	-/-122	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de tolerantiegrens van € 125.000.	Rechtmatig
Bureau Drechtsteden – CIO office	87	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Algemene dekkingsmiddelen	-/-49	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de tolerantiegrens van € 125.000.	Rechtmatig
Totaal	**-/-106**	**-**		

Voor een toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging (2e bestuursrapportage 2017 GRD) en de realisatie in 2017 wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel ‘Wat heeft het gekost?’ een toelichting opgenomen.

CONCEPT

JAARREKENING

De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten, wet normering topinkomens, de balans en toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa).

4.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

(bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2017			Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	***8.521***	***7.439***	***-1.082***	***10.111***	***8.532***	***-1.579***	***9.553***	***8.585***	***-968***	***558***	***53***	***611***
- Beleid	5.373	4.991	-382	6.744	6.062	-682	6.163	5.880	-283	581	-182	399
- Bestuur	2.767	2.067	-700	2.976	2.089	-887	3.011	2.324	-687	-35	235	200
- Regiogriffie	381	381	-	391	381	-10	379	381	2	12	-	12
Sociale Dienst Drechtsteden	***230.659***	***230.659***	***-***	***238.777***	***235.326***	***-3.451***	***238.300***	***235.706***	***-2.594***	***477***	***380***	***857***
- Werk en inkomen	144.003	144.003	-	147.624	147.624	-	147.535	147.535	-	89	-89	-
- Minimabeleid	8.188	8.188	-	10.013	10.013	-	10.063	10.063	-	-50	50	-
- Wmo	44.319	44.319	-	46.199	43.219	-2.980	46.814	43.044	-3.770	-615	-175	-790
- budgetadvies en schuldbemiddeling	70	70	-	50	50	-	50	50	-	-	-	-
- Apparaatskosten	34.079	34.079	-	34.891	34.420	-471	33.838	35.014	1.176	1.053	594	1.647
Bedrijfsvoering	***59.378***	***58.726***	***-652***	***61.701***	***61.220***	***-481***	***63.347***	***63.598***	***251***	***-1.646***	***2.378***	***732***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	8.000	8.000	-	7.560	8.000	440	8.420	8.922	502	-860	922	62
- Servicecentrum Drechtsteden	43.161	42.509	-652	45.614	44.883	-731	46.122	46.189	67	-508	1.306	798
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.675	5.675	-	5.985	5.795	-190	6.229	6.044	-185	-244	249	5
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	1.253	1.253	-	1.253	1.253	-	1.374	1.154	-220	-121	-99	-220
- Bureau Drechteden - CIO	1.289	1.289	-	1.289	1.289	-	1.202	1.289	87	87	-	87
Algemene dekkingsmiddelen	***300***	***300***	***-***	***781***	***300***	***-481***	***830***	***507***	***-323***	***-49***	***207***	***158***
Vennootschapsbelasting	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Saldo van baten en lasten	**298.858**	**297.124**	**-1.734**	**311.370**	**305.378**	**-5.992**	**312.030**	**308.396**	**-3.634**	**-660**	**3.018**	**2.358**
Beleid en Bestuur	***-***	***1.082***	***1.082***	***110***	***1.689***	***1.579***	***110***	***1.689***	***1.579***	***-***	***-***	***-***
- Beleid	-	382	382	110	792	682	110	792	682	-	-	-
- Bestuur	-	700	700	-	887	887	-	887	887	-	-	-
- Regiogriffie	-	-	-	-	10	10	-	10	10	-	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	***-***	***-***	***-***	***-***	***3.451***	***3.451***	***-***	***2.995***	***2.995***	***-***	***-456***	***-456***
- Werk en inkomen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Minimabeleid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Wmo	-	-	-	-	2.980	2.980	-	2.733	2.733	-	-247	-247
- budgetadvies en schuldbemiddeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Apparaatskosten	-	-	-	-	471	471	-	262	262	-	-209	-209
Bedrijfsvoering	***-***	***652***	***652***	***440***	***921***	***481***	***500***	***921***	***421***	***-60***	***-***	***-60***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	-	-	-	440	-	-440	500	-	-500	-60	-	-60
- Servicecentrum Drechtsteden	-	652	652	-	731	731	-	731	731	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	-	-	-	-	190	190	-	190	190	-	-	-
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***481***	***481***	***-***	***481***	***481***	***-***	***-***	***-***
Totaal mutaties reserves	**-**	**1.734**	**1.734**	**550**	**6.542**	**5.992**	**610**	**6.086**	**5.476**	**-60**	**-456**	**-516**
Beleid en Bestuur	***8.521***	***8.521***	***-***	***10.221***	***10.221***	***-***	***9.663***	***10.274***	***611***	***558***	***53***	***611***
- Beleid	5.373	5.373	-	6.854	6.854	-	6.273	6.672	399	581	-182	399
- Bestuur	2.767	2.767	-	2.976	2.976	-	3.011	3.211	200	-35	235	200
- Regiogriffie	381	381	-	391	391	-	379	391	12	12	-	12
Sociale Dienst Drechtsteden	***230.659***	***230.659***	***-***	***238.777***	***238.777***	***-***	***238.300***	***238.701***	***401***	***477***	***-76***	***401***
- Werk en inkomen	144.003	144.003	-	147.624	147.624	-	147.535	147.535	-	89	-89	-
- Minimabeleid	8.188	8.188	-	10.013	10.013	-	10.063	10.063	-	-50	50	-
- Wmo	44.319	44.319	-	46.199	46.199	-	46.814	45.777	-1.037	-615	-422	-1.037
- budgetadvies en schuldbemiddeling	70	70	-	50	50	-	50	50	-	-	-	-
- Apparaatskosten	34.079	34.079	-	34.891	34.891	-	33.838	35.276	1.438	1.053	385	1.438
Bedrijfsvoering	***59.378***	***59.378***	***-***	***62.141***	***62.141***	***-***	***63.847***	***64.519***	***672***	***-1.706***	***2.378***	***672***
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	8.000	8.000	-	8.000	8.000	-	8.920	8.922	2	-920	922	2
- Servicecentrum Drechtsteden	43.161	43.161	-	45.614	45.614	-	46.122	46.920	798	-508	1.306	798
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.675	5.675	-	5.985	5.985	-	6.229	6.234	5	-244	249	5
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	1.253	1.253	-	1.253	1.253	-	1.374	1.154	-220	-121	-99	-220
- Bureau Drechteden - CIO	1.289	1.289	-	1.289	1.289	-	1.202	1.289	87	87	-	87
Algemene dekkingsmiddelen	***300***	***300***	***-***	***781***	***781***	***-***	***830***	***988***	***158***	***-49***	***207***	***158***
Vennootschapsbelasting	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Resultaat	**298.858**	**298.858**	**-**	**311.920**	**311.920**	**-**	**312.640**	**314.482**	**1.842**	**-720**	**2.562**	**1.842**

CONCEPT

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een toelichting opgenomen. Deze toelichting maakt onderdeel uit van de jaarrekening.

Interne verrekeningen

De commissie BBV is van mening dat vanaf 2009 verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden en het Onderzoekcentrum. Zij verrekenen namelijk kosten met hun zusters. Door de eliminatie toe te passen ontstaat het volgende programmaoverzicht van deze onderdelen.

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2017			Realisatie 2017			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	***10.221***	***10.221***	***-***	***9.663***	***10.274***	***611***	***558***	***53***	***611***
Sociale Dienst Drechtsteden	***238.777***	***238.777***	***-***	***238.300***	***238.701***	***401***	***477***	***-76***	***401***
Bedrijfsvoering	***62.141***	***62.141***	***-***	***63.847***	***64.519***	***672***	***-1.706***	***2.378***	***672***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	8.000	8.000	-	8.920	8.922	2	-920	922	2
- Servicecentrum Drechtsteden	45.614	45.614	-	46.122	46.920	798	-508	1.306	798
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.985	5.985	-	6.229	6.234	5	-244	249	5
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	1.253	1.253	-	1.374	1.154	-220	-121	-99	-220
- Bureau Drechteden - CIO	1.289	1.289	-	1.202	1.289	87	87	-	87
Algemene dekkingsmiddelen	***781***	***781***	***-***	***830***	***988***	***158***	***-49***	***207***	***158***
Saldo van baten en lasten	**311.920**	**311.920**	**-**	**312.640**	**314.482**	**1.842**	**-720**	**2.562**	**1.842**
Interne verrekening OCD									
Beleid en Bestuur	***-***	***-***	***-***	***18***	***-***	***-18***	**-18**	***-***	***-18***
Sociale Dienst Drechtsteden	***-***	***-***	***-***	***102***	***-***	***-102***	**-102**	***-***	***-102***
Bedrijfsvoering	***-***	***-***	***-***	***33***	***153***	***120***	***-33***	***153***	***120***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	16	-	-16	-16	-	*-16*
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	-	-	-	18	-	-18	-18	-	*-18*
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	-	-	-	-	153	153	-	153	*153*
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Totaal interne verrekening OCD	**-**	**-**	**-**	**153**	**153**	**0**	**-153**	**153**	**0**
Interne verrekening SCD									
Beleid en Bestuur	***559***	***-***	***-559***	***559***	***-***	***-559***	-	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	***5.176***	***-***	***-5.176***	***5.276***	***-***	***-5.276***	-100	-	*-100*
Bedrijfsvoering	***2.608***	***8.343***	***5.735***	***2.598***	***8.433***	***5.835***	***10***	***90***	***100***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	783	-	-783	773	-	-773	10	-	*10*
- Servicecentrum Drechtsteden	805	8.343	7.538	805	8.433	7.628	-	90	*90*
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	829	-	-829	829	-	-829	-	-	-
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	191	-	-191	191	-	-191	-	-	-
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Totaal interne verrekening SCD	**8.343**	**8.343**	**-**	**8.433**	**8.433**	**-**	**-90**	**90**	**-**
Resultaat geschoond met interne activiteiten									
Beleid en Bestuur	***9.662***	***10.221***	***559***	***9.086***	***10.274***	***1.188***	***576***	***53***	***629***
Sociale Dienst Drechtsteden	***233.601***	***238.777***	***5.176***	***232.922***	***238.701***	***5.779***	***679***	***-76***	***603***
Bedrijfsvoering	***59.533***	***53.798***	***-5.735***	***61.216***	***55.933***	***-5.283***	***-1.683***	***2.135***	***452***
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	7.217	8.000	783	8.147	8.922	775	-930	922	-8
- Servicecentrum Drechtsteden	44.809	37.271	-7.538	45.301	38.487	-6.814	-492	1.216	724
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.156	5.985	829	5.382	6.234	852	-226	249	23
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	1.062	1.253	191	1.183	1.001	-182	-121	-252	-373
- Bureau Drechteden - CIO	1.289	1.289	-	1.202	1.289	87	87	-	87
Algemene dekkingsmiddelen	***781***	***781***	***-***	***830***	***988***	***158***	***-49***	***207***	***158***
Totaal	**303.577**	**303.577**	**-**	**304.054**	**305.896**	**1.842**	**-477**	**2.319**	**1.842**

CONCEPT

Overzicht van incidentele baten en lasten
De provincie Zuid-Holland toetst gemeenten en GR-en op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)

Dochter	Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten		Analyse Verwijzing
		Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd	
BDS	Invlechting Hardinxveld-Giessendam	865	1.050	1.050	1.050	A.
SDD	Voorziening frictiekosten SDD	-	-	195	-	B.
SDD	Innovatiereserve SDD	12	221	12	221	C.
SDD	Innovatiereserve Leertuinen SDD	53	299	53	299	D.
SDD	Pilot Beschermd Thuis	110	-	110	-	E.
IBD	Voorziening frictiekosten IBD	-	-	200	140	B.
IBD	Frictiereserve IBD	500	440	-	-	F.
SCD	Voorzieningen frictiekosten SCD	10	-	104	-	B.
SCD	Exploitatiereserve SCD	331	331	331	331	G.
SCD	Frictiereserve SCD	-	-	400	400	H.
OCD	Lasten voormalig personeel	122	-	-	-	I.
Alg. dekk.midd.	Aanwending van een deel van de algemene reserve	481	481	481	481	J.
	Totaal	**2.484**	**2.822**	**2.936**	**2.922**	

Toelichting:

A. Invlechting Hardinxveld-Giessendam
In de Drechtraad van 14 juni 2016 is het plan van aanpak voor de invlechting van Hardinxveld-Giessendam vastgesteld. Over de dekking van deze kosten zijn afspraken gemaakt met Hardinxveld-Giessendam. De Drechtstedengemeenten dragen in 2017 € 350.000 bij. In 2017 is tevens € 700.000 uit de algemene reserve ingezet. Hardinxveld-Giessendam zal deze onttrekking weer aanzuiveren.

B. Voorzieningen frictiekosten
Jaarlijks worden de voorzieningen frictiekosten herijkt. Voor meer informatie over de voorzieningen frictiekosten, zie ook paragraaf 4.3.3. Toelichting op de balans onder voorzieningen.

C. Innovatiereserve SDD
Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is besloten om de innovatiereserve SDD in te zetten voor de verdere digitalisering van de dienstverlening. In de jaarrekening 2017 is de feitelijke onttrekking aan de reserve verwerkt op basis van de werkelijke bestedingen (€ 12.000).

D. Innovatiereserve Leertuinen SDD
Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is besloten om de innovatiereserve Leertuinen SDD af te ramen. In de jaarrekening 2017 is de feitelijke onttrekking aan de reserve verwerkt op basis van de werkelijke bestedingen (€ 53.000).

E. Pilot Beschermd Thuis
In 2017 heeft de SDD van de centrumgemeente Dordrecht € 110.000 ontvangen voor de apparaatskosten SDD in verband met de pilot Beschermd Thuis.

F. Frictiereserve IBD
In 2017 is naast de begrote aanzuivering van € 440.000 een extra aanzuivering mogelijk gebleken als gevolg van een vrijval uit de voorziening. Deze vrijval wordt volledig aangewend om de frictiereserve IBD aan te zuiveren. Daarmee kan in totaal € 500.000 aan de reserve worden toegevoegd.

G. Exploitatiereserve SCD
Om de initiële bijdrage van Hardinxveld-Giessendam te beperken is besloten om de exploitatie reserves af te rekenen met de gemeenten (DR 12 december 2017).

H. Frictiereserve SCD
Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve is ter dekking van wegvallende inkomsten en doorlopende kosten.

CONCEPT

I. Lasten voormalig personeel
Voor meer informatie over de lasten voormalig personeel, zie ook paragraaf 2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden.

J. Aanwending van een deel van de algemene reserve
Extra, incidentele onderhoudskosten ter grootte van € 400.000 zijn gedekt uit de algemene reserve. Het restant van de algemene reserve ter grootte van € 81.000 is afgerekend met de zes gemeenten (DR 12 december 2017).

4.2. Wet normering topinkomens

Op 6 december 2011 is de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen gemeenschappelijke regeling kunnen als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GRD betreft het hier de Drechtraad, het Drechtstedenbestuur en de Drechtstedensecretaris. De WNT kent een openbaarmakingregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

Het algemeen bestuur van de GRD bestaat uit de leden van de Drechtraad. In onderstaande tabel zijn de leden van de Drechtraad opgenomen.

Naam	Partij	Gemeente	Bezoldiging
A.A.M. Brok (voorzitter tot 01-03-2017)			Onbezoldigd
P.A.C.M. van der Velde (voorzitter van 07-03-2017 tot 03-10-2017)			Onbezoldigd
A.W. Kolff (voorzitter vanaf 03-10-2017)			Onbezoldigd
J.C. Brand	SGP	Alblasserdam	Onbezoldigd
J.J.G. Lok	PvdA	Alblasserdam	Onbezoldigd
A.C. van 't Zelfde	CDA	Alblasserdam	Onbezoldigd
J.R. Pardo Kruidenier	D66	Alblasserdam	Onbezoldigd
P.J. Sterrenburg	ChristenUnie	Alblasserdam	Onbezoldigd
F.C. de Gier	VVD	Alblasserdam	Onbezoldigd
U. Oflaz	Leefbaar Alblasserdam	Alblasserdam	Onbezoldigd
D.T. van Antwerpen	Beter Voor Dordt	Dordrecht	Onbezoldigd
I.E. Mous	CDA	Dordrecht	Onbezoldigd
N. de Smoker – van Andel	D66	Dordrecht	Onbezoldigd
C.A. van Verk	PvdA	Dordrecht	Onbezoldigd
R. Portier	SP	Dordrecht	Onbezoldigd
B. Staat	SGP-ChristenUnie	Dordrecht	Onbezoldigd
I. Koene (van 01-01-2017 tot 24-01-2017 en weer vanaf 02-05-2017)	VVD	Dordrecht	Onbezoldigd
J.C. van der Net (van 24-01-2017 tot 02-05-2017)	VVD	Dordrecht	Onbezoldigd
H.J. Tazelaar	VSP	Dordrecht	Onbezoldigd
K. Kruger	GroenLinks	Dordrecht	Onbezoldigd
H.P.A. Wagemakers	Gemeentebelangen	Dordrecht	Onbezoldigd
A. Meijer	Fractie Meijer	Dordrecht	Onbezoldigd
S.J. Greve (vanaf 29-08-2017)	Fractie Greve	Dordrecht	Onbezoldigd
P. Boudewijn	SGP-ChristenUnie	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd
M.B. Braber	Gemeentebelangen	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd
W.P. van der Hee–Pasterkamp	CDA	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd
J. Struik	Ambacht Uw Belang	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd

CONCEPT

M.C.G. Gommans-Dane	D66	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd
O. Doevendans	VVD	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd
M.J.H. van den Heuvel	PvdA	Hendrik-Ido-Ambacht	Onbezoldigd
A.M.J.M. Janssen	PAB	Papendrecht	Onbezoldigd
M. van der Valk	VVD	Papendrecht	Onbezoldigd
E.B.A. Lichtenberg	CDA	Papendrecht	Onbezoldigd
T.C. van Es	D66	Papendrecht	Onbezoldigd
C. de Ruijter	ChristenUnie	Papendrecht	Onbezoldigd
D. Yildiz-Karso	PvdA	Papendrecht	Onbezoldigd
M.C. Hoogland (tot 28-09-2017)	SGP	Papendrecht	Onbezoldigd
A.J. Kosten (vanaf 28-09-2017)	SGP	Papendrecht	Onbezoldigd
R. Lammers	Onafhankelijk Papendrecht	Papendrecht	Onbezoldigd
R.V. van Engelen	GroenLinks	Papendrecht	Onbezoldigd
C.N. de Jager	SGP-ChristenUnie	Sliedrecht	Onbezoldigd
G.P. Venis	PRO Sliedrecht	Sliedrecht	Onbezoldigd
T.A. Spek	CDA	Sliedrecht	Onbezoldigd
A. van Rees-Huijzer	PvdA	Sliedrecht	Onbezoldigd
R. Bijderwieden	VVD	Sliedrecht	Onbezoldigd
F. Loos	ABZ	Zwijndrecht	Onbezoldigd
A. van Gemerden	SGP-ChristenUnie	Zwijndrecht	Onbezoldigd
H.E. Berg	CDA	Zwijndrecht	Onbezoldigd
R.F.M. Biil	VVD	Zwijndrecht	Onbezoldigd
M. Pater	D 66	Zwijndrecht	Onbezoldigd
S. Berrag-Nahari	PvdA	Zwijndrecht	Onbezoldigd
G.G.F. Hartmeijer	ZPP	Zwijndrecht	Onbezoldigd
L. Kroes	GroenLinks	Zwijndrecht	Onbezoldigd

CONCEPT

Het dagelijks bestuur van de GRD is het Drechtstedenbestuur. In onderstaande tabel zijn de leden van het Drechtstedenbestuur opgenomen.

Naam	Portefeuille (indien van toepassing op 31 december 2017)	Bezoldiging
A.A.M. Brok (tot 1 maart 2017)	- Voorzitter DSB - Algemeen bestuurlijke zaken - Bovenregionale samenwerking	Onbezoldigd
P.C.A.M. van der Velden (7 maart t/m 7 september 2017)	- Voorzitter DSB - Algemeen bestuurlijke zaken - Bovenregionale samenwerking	Onbezoldigd
heer A.W. Kolff (vanaf 5 okt 2017)	- Voorzitter DSB - Algemeen bestuurlijke zaken - Bovenregionale samenwerking	Onbezoldigd
P.J. Verheij	- Netwerkbestuur en -ontwikkeling	Onbezoldigd
P.J. Heijkoop	- Werk en Inkomen - Arbeidsmarkt en Werkgelegenheid en Beroepsonderwijs	Onbezoldigd
C.M.L. Lambrechts	- Maatschappelijke ondersteuning	Onbezoldigd
A.J. Flach	- Financiën - ICT	Onbezoldigd
A.J. van Eekelen	- Economische profilering - Acquisitie	Onbezoldigd
J.P. Tanis	- Ruimtelijke-Economische ontwikkeling (Wonen en Bereikbaarheid) - Ondernemerschap - 1e vicevoorzitter DSB	Onbezoldigd
J.E.T.M. van Dongen	- Duurzaamheid - Bedrijfsvoering (exclusief ICT)	Onbezoldigd

Conform publicatieplicht worden in onderstaand overzicht de gegevens van de Drechtstedensecretaris(sen), gepresenteerd.

(bedragen x € 1)

Naam	M.J.A. van Bijnen	P.I.M. van den Wijngaart*
Functie(s)	Drechtstedensecretaris en Algemeen Directeur	Drechtstedensecretaris en Algemeen Directeur
Duur dienstverband in 2016	01-01-2017 / 30-11-2017	23-11-2017 / 31-12-2017
Omvang dienstverband (in FTE)	1	0,89
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	echt	extern ingehuurd
Zoniet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam		
Individueel WNT maximum	165.627,40	26.400,00
Bezoldiging	113.812,55	23.437,50
Belastbare onkostenvergoedingen	50,14	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.577,76	-
Subtotaal	129.440,45	23.437,50
Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	**129.440,45**	**23.437,50**

*) Het werkelijke uurtarief van dhr. P.I.M. van den Wijngaart is lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief ter grootte van € 176.

Er zijn geen functionarissen die een bezoldiging boven de WNT-norm ontvangen. Daarnaast is er geen sprake van onverschuldigde betalingen.

CONCEPT

4.3. Balans en toelichting

4.3.1. Balans

Balans per 31 december 2017				
(bedragen x € 1.000)				
ACTIVA	**2017**		**2016**	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		**16.257**		**21.460**
Investeringen met economisch nut				
overige investeringen met een economisch nut	16.257		21.460	
Financiële vaste activa		**889**		**913**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500		500	
Leningen aan deelnemingen	300		300	
Overige langlopende leningen	89		113	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**17.146**		**22.373**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**183**		**2**
Onderhanden werk:				
Onderhanden werk IBD	182		0	
Gereed product en handelsgoederen	1		2	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**30.063**		**42.343**
Vorderingen op openbare lichamen	4.788		11.750	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	22.000		25.000	
Overige vorderingen	3.275		5.593	
Liquide middelen		**26**		**23**
Kas	3		3	
Banken	23		20	
Overlopende activa		**4.911**		**14.844**
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingdoel	103		226	
Overige nog te ontvangen bedragen	2.334		13.480	
Vooruitbetaalde bedragen	2.474		1.138	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**35.183**		**57.212**
TOTAAL ACTIVA		**52.329**		**79.585**

CONCEPT

Balans per 31 december 2017

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA	2017		2016	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**1.902**		**7.045**
Reserves:				
Algemene reserve	-700		481	
Bestemmingsreserves	760		3.197	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	1.842		3.367	
Voorzieningen		**3.123**		**4.233**
Nog te besteden doeluitkeringen	2		2	
Overige voorzieningen	3.121		4.144	
Verliesvoorziening onderhanden werk IBD	0		87	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		**10.000**		**10.000**
financiële instellingen	10.000		10.000	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**15.025**		**21.278**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**17.331**		**21.021**
Banksaldi	8.842		11.368	
Overige schulden	8.489		9.653	
Overlopende passiva		**19.973**		**37.286**
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	5.929		8.590	
Overige vooruit ontvangen bedragen	953		1.381	
Overlopende verplichtingen	13.091		27.315	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**37.304**		**58.307**
TOTAAL PASSIVA		**52.329**		**79.585**

CONCEPT

4.3.2. Waarderingsgrondslagen

Financiële analyse en begrotingsrechtmatigheid

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per dochter op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording') van de jaarstukken, per programma onder het kopje 'wat heeft het gekost?'. Dit geldt ook voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de programmarekening. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.6 waar er wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van het BBV in acht genomen. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

De commissie BBV is van mening dat vanaf 2009 verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden en het Onderzoekcentrum. Zij verrekenen namelijk kosten met hun zusters.

Vaste activa

Materiële vaste activa
De GRD beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het eerstvolgende jaar van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Boekwinsten of -verliezen worden verwerkt als incidentele bate of last in de programmarekening. De drempel voor investeringen die geactiveerd dienen te worden bedraagt € 50.000. De afschrijvingstermijnen zijn niet aangepast. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

CONCEPT

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn
Huisvesting	15
Gebouweninrichting	15
Technische infrastructuur	10
Vervoersmiddelen	5
Hardware en software	3-5

Financiële vaste activa
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingprijs vindt afwaardering plaats. Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs. Winst en/of verliesneming vindt plaats naar ratio van de kosten. Verlies wordt genomen wanneer dit bekend is.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van vorderingen verrekend. Voor twee dochters van de GRD is er een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen (Ingenieursbureau Drechtsteden en Sociale Dienst). Bij de SDD vindt de afwikkeling van de totale debiteuren plaats via de balans. De herwaardering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Bij de herwaardering is in hoofdzaak de methodiek gehanteerd waarbij rekening is gehouden met de ouderdom van de debiteur.

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste en vlottende passiva
Reserves, voorzieningen en lang- en kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Gebruikelijk is om het resultaat op Inkomensondersteuning per jaar einde, indien mogelijk, te muteren met de reserve Inkomensondersteuning. Bij de bestuursrapportages wordt dan ook inzichtelijk gemaakt wat op dat moment het geprognosticeerde tekort of overschot zou betekenen voor de reserve Inkomensondersteuning.

Baten en lasten
In de rekening worden zowel de baten als de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

CONCEPT

4.3.3. Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa
In onderstaande tabel is het verloop van de waarde van de materiële vaste activa met economisch nut weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2017	Investering-en	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ring	Boekwaarde 31-12-2017
Bedrijfsgebouwen	6.574	203	-	-892	-	-	5.885
Machines, apparaten en installaties	462	-	-	-87	-	-	375
Overige materiële vaste activa	14.424	1.616	-	-6.043	-	-	9.997
Totaal	**21.460**	**1.819**	**-**	**-7.022**	**-**	**-**	**16.257**

Onder de overige materiële vaste activa vallen de hard- en software van de GRD. Deze hebben per eind 2017 een boekwaarde van ongeveer € 10 miljoen. In paragraaf 3.3, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, wordt verder ingegaan op de stand van zaken van de 'ICT-investeringen'.

De investeringen in bedrijfsgebouwen betreft hoofdzakelijk de verbouwing van het werkplein en de aangrenzende ruimte (SDD) van het gebouw de 'Hellingen'.

Financiële vaste activa
Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2017	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2017
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500	-	-	-	-	500
Leningen aan deelnemingen	300	-	-	-	-	300
Overige langlopende leningen	113	-	-	-24	-	89
Totaal	**913**	**-**	**-**	**-24**	**-**	**889**

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft een deelname in het participatiefonds van de Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter B.V. voor een bedrag van € 500.000. De lening aan deelnemingen betreft een verstrekking van een lening u/g aan Stroomlijn B.V. ter grootte van € 300.000. De overige langlopende leningen u/g betreft een lening aan Breedband Drechtsteden. De totale lening aan Breedband Drechtsteden was oorspronkelijk groot € 350.000. Hiervan is € 261.000 ontvangen, waarvan € 23.000 in 2017. In paragraaf 3.5. wordt verder ingegaan op verbonden partijen.

Vlottende activa

Voorraden

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Onderhanden werk IBD	182	-
Gereed product/ handelsgoederen	1	2
Totaal	**183**	**2**

Het onderhanden werk betreft opdrachten die het Ingenieursbureau Drechtsteden open heeft staan bij diverse partijen.

CONCEPT

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	4.788	11.750
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	22.000	25.000
Overige vorderingen	3.275	5.593
Totaal	**30.063**	**42.343**

De vorderingen op openbare lichamen betreffen vorderingen op publiekrechtelijke lichamen. Het betreft hier met name vorderingen op Drechtstedengemeenten en GR-en waarvan de nota in de laatste periode van het jaar is verzonden.

In het kader van schatkist bankieren is, conform artikel 52c BBV, voor het begrotingsjaar 2017 een drempelbedrag geldig van € 2,2 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 3.4. Financiering.

(bedragen x € 1.000)

	1e kwartaal 2017	2e kwartaal 2017	3e kwartaal 2017	4e kwartaal 2017
Totaal	**190**	**800**	**895**	**753**

In de overige vorderingen is de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Bij de Sociale Dienst Drechtsteden is deze voorziening gevormd voor de uitkeringsdebiteuren. De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De actualisering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Doordat vanuit de decentralisatie het volume van de Wmo is toegenomen, is verhoudingsgewijs de voorziening hierop aangepast.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Debiteuren	17.874	22.956
Voorziening dubieuze debiteuren	-14.599	-17.363
Netto waardering	**3.275**	**5.593**

In de tabel hieronder is een overzicht opgenomen met betrekking tot de hoogte van de voorziening per dochter.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Sociale Dienst Drechtsteden	14.599	17.363
Totaal	**14.599**	**17.363**

CONCEPT

Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Kassaldi	3	3
Banksaldi	23	20
Totaal	**26**	**23**

Overlopende activa

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel	103	226
Overige nog te ontvangen bedragen	2.334	13.480
Vooruitbetaalde bedragen	2.474	1.138
Totaal	**4.911**	**14.844**

Hieronder is een specificatie opgenomen van de 'nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel'.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2016	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2017
Nog te ontvangen Wandelpadennetwerk	60	13	60	13
Nog te ontvangen RPV 2014-2017	132	-	132	-
Nog te ontvangen mobiliteitsmanagement	34	56	-	90
Totaal	**226**	**69**	**192**	**103**

De post 'overige nog te ontvangen bedragen' bestaat voornamelijk uit nog te ontvangen middelen van Wmo-zorgaanbieders. De door de SDD verstrekte voorschotten bleken hoger te zijn dan hetgeen wat door de aanbieders bij Zorg Lokaal is gedeclareerd. Hierdoor heeft de SDD een vordering op Zorg-Lokaal. Daarnaast zijn er nog diverse bedragen die nog ontvangen moeten worden van gemeenten onder deze post opgenomen. Het betreft hier onder andere de nacalculatorische bijdrage van gemeenten voor de Wmo.

(bedragen x € 1.000)

Overige nog te ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Nog te ontvangen bedragen in het kader van Wmo	74	8.314
Nog te ontvangen bedragen in het kader van onder andere detacheringen	1.616	3.462
Overige nog te ontvangen bedragen	644	1.704
Totaal	**2.334**	**13.480**

(bedragen x € 1.000)

Vooruitbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Vooruitbetaalde bedragen zorgkosten	553	52
Vooruitbetaalde ICT kosten (licenties en onderhoud)	1.724	963
Overige vooruitbetaalde bedragen	197	123
Totaal	**2.474**	**1.138**

CONCEPT

Vaste Passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen op de balans van de GRD bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2017	Stand 31-12-2016
Algemene reserve	-700	481
Bestemmingsreserves	760	3.197
Resultaat na bestemming volgens saldo van de rekening	p.m.	3.367
Totaal	**p.m.**	**7.045**

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder 'bestemming 2016' staan de toevoegingen en/of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Conform het besluit van de Drechtraad van 4 juli 2017 is € 1.093.000 onttrokken en is € 2.952.000 aan de reserves toegevoegd.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 01-01-2017	Resultaat bestemming 2016	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-2017
Algemene reserve	481	-	-	-1.181	-700
Totaal algemene reserve	**481**	**-**	**-**	**-1.181**	**-700**
Exploitatie reserve BDS	194	-	-	-194	-
Bestemmingsreserve BWS subsidiebel.	465	-	-	-465	-
Innovatiereserve BDS	187	-	-	-187	-
Reserve rMJP 2014-2018	-	133	110	-133	110
Exploitatie reserve regiogriffie	10	-	-	-10	-
Exploitatie reserve SDD	250	-	-	-250	-
Reserve Huishoudelijke hulp toelage	-	2.681	-	-2.681	-
Programmareserve minimabeleid	186	-186	-	-	-
Innovatiereserve SDD	221	-	-	-12	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	299	-	-	-53	246
Frictiereserve IBD	-	-866	500	-	-366
Exploitatie reserve SCD	331	-	-	-331	-
Frictiereserve SCD	797	-		-400	397
Bestemmingsreserve GBD	257	97	-	-190	164
Totaal bestemmingsreserves	**3.197**	**1.859**	**610**	**-4.906**	**760**

Toelichting:

Algemene reserve
Conform het besluit van de Drechtraad van 14 juni 2016 is voor de invlechting van Hardinxveld-Giessendam € 700.000 uit de algemene reserve ingezet. Hardinxveld-Giessendam zuivert deze onttrekking weer aan. In 2017 zijn extra onderhoudskosten ter grootte van € 400.000 gedekt uit de algemene reserve. Het restant ter grootte van € 81.000 is afgerekend met de zes gemeenten (DR 12 december 2017).

Exploitatie reserves BDS, regiogriffie, SDD, IBD, SCD, GBD en OCD
De exploitatie reserves zijn gevormd doordat rekeningresultaten uit voorgaande jaren niet geheel met de gemeenten zijn afgerekend. Het handhaven van deze reserves ná 2017 betekent in principe dat Hardinxveld-Giessendam moet bijdragen aan deze reserves om te voorkomen dat ze financieel profijt

CONCEPT

heeft van de bijeengebrachte middelen door de zes gemeenten. Om de initiële bijdrage van Hardinxveld-Giessendam te beperken is besloten om de exploitatie reserves af te rekenen met de zes gemeenten (DR 12 december 2017).

Bestemmingsreserve BWS subsidiebel.
Voor de Woonvisie 2017 is bij de geactualiseerde begroting 2017 € 100.000 uit de bestemmingsreserve BWS ingezet. Daarnaast is voor intensiveringsvoorstellen van het rMJP bij de geactualiseerde begroting 2017 € 282.000 uit de bestemmingsreserve BWS ingezet. Vervolgens is € 33.000 aan deze reserve onttrokken voor afgeronde werkzaamheden van activiteiten van de Woonvisie 2016. Het restant ter grootte van € 50.000 is ten slotte afgerekend met de zes gemeenten (DR 12 december 2017).

Innovatiereserve BDS
De innovatiereserve is afgerekend met de zes gemeenten (DR 12 december 2017).

Reserve rMJP 2014-2018
Bij de jaarrekening 2016 is via resultaatbestemming een budget van € 133.000 overgeheveld naar 2017. Dit bedrag is ingezet voor activiteiten uit 2016, die doorliepen in 2017. Bij de 2e bestuurs-rapportage 2017 is besloten om € 110.000 te storten in de reserve rMJP 2014-2018 (DR 12 december 2017).

Reserve Huishoudelijke hulp toelage
Conform het besluit van de Drechtraad van 4 juli 2017 is door middel van resultaatbestemming bij de jaarstukken 2016 het restant budget Huishoudelijke Hulp Toelage van € 2,7 miljoen overgeheveld naar 2017. Op 7 september 2017 heeft het Drechtstedenbestuur besloten de Huishoudelijke Hulp Toelage te verlengen tot 1 juli 2018. Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is besloten om tussentijds € 1 miljoen van het budget Huishoudelijke Hulp Toelage ten gunste van de gemeenten vrij te laten vallen. Het beschikbare budget 2017 bedraagt hierdoor circa € 1,7 miljoen. De werkelijke uitgaven in 2017 waren € 650.000. Voorgesteld wordt het restantbudget 2017 (€ 1,0 miljoen) via resultaat-bestemming over te hevelen naar 2018 (zie ook paragraaf 1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma).

Programmareserve minimabeleid
Bij de jaarrekening 2016 is via resultaatbestemming een bedrag ter grootte van € 186.000 ingezet om een deel van het tekort 2016 te dekken. Hiermee is de reserve ultimo 2017 nihil.

Innovatiereserve SDD
Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is besloten om de innovatiereserve SDD in te zetten voor de verdere digitalisering van de dienstverlening. In de jaarrekening 2017 is de feitelijke onttrekking aan de reserve verwerkt op basis van de werkelijke bestedingen (€ 12.000). Het project is vertraagd en loopt door in 2018.

Innovatiereserve Leertuinen SDD
Bij de 2e bestuursrapportage 2017 is besloten om de innovatiereserve Leertuinen SDD af te ramen. In de jaarrekening 2017 is de feitelijke onttrekking aan de reserve verwerkt op basis van de werkelijke bestedingen (€ 53.000). De projecten lopen door in 2018. De innovatiereserve leertuinen SDD is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociale domein die samen met externe partijen als VGZ, Yulius en anderen worden geïnitieerd. De directeur van de SDD zit, namens de regio het platform voor.

Frictiereserve IBD
In 2014 is een voorziening frictiekosten gevormd vanwege de destijds lopende reorganisatie van het IBD van 76 fte naar 39 fte. Eind 2016 is de voorziening frictiekosten van het IBD geharmoniseerd met de bestaande voorzieningen van andere GRD-dochters. Dit leidde destijds tot een forse dotatie aan deze voorziening. Deze dotatie is gefinancierd uit een gevormde negatieve frictiereserve IBD. Het IBD heeft beleid gemaakt om deze reserve in maximaal 3 jaar aan te zuiveren. In 2017 is naast de begrote aanzuivering een extra aanzuivering mogelijk gebleken als gevolg van een vrijval uit de voorziening. Deze vrijval wordt volledig aangewend om de frictiereserve IBD aan te zuiveren. Daarmee kan (naast de in de begroting geplande aanzuivering) totaal € 500.000 aan de reserve worden toegevoegd.

CONCEPT

Frictiereserve SCD
Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ in 2012 is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve is dan ook ter dekking van wegvallende inkomsten en doorlopende kosten. De onttrekking van deze reserve zal de komende jaren als volgt plaatsvinden: 2018 € 250.000 en 2019 € 150.000 (afgerond).

Bestemmingsreserve GBD
Conform het besluit van de Drechtraad van 2 februari 2016 is voor de financiering van de uitvoering van de strategische visie GBD een bedrag ter grootte van € 190.000 onttrokken aan deze reserve.

Voorzieningen
Voorzieningen zijn gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 01-01-2017	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2017
Voorziening giften cliënten BSHV	2	-	-	-	2
Voorziening frictiekosten SDD	1.587	-	-116	-195	1.275
Voorziening frictiekosten IBD	982	-	-158	-200	624
Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)	655	-	-75	-104	476
Voorziening frictiekosten SCD FZ	921	10	-185	-	746
Voorziening onderhanden werk IBD	87	-	-87	-	-
Totaal voorzieningen	**4.234**	**10**	**-621**	**-499**	**3.123**

Toelichting:

Voorziening giften cliënten BSHV
Het betreft bij deze voorziening giften van derden die specifiek besteed moeten worden. Indien de giften besteed zijn, eindigt de financiële hulp.

Voorziening frictiekosten SDD
De voorziening frictiekosten is voor de dekking van kosten van bovenformatief personeel. Bij de jaarrekening is € 116.000 ten laste van de voorziening gebracht. Een nieuwe beoordeling van de toereikendheid van de voorziening heeft plaatsgevonden. De omvang van de voorziening is afgestemd op de te verwachten kosten voor WW, sociaal plan, outplacement en begeleiding minus te verwachten baten over de periode waarover deze verplichting bestaat. Op basis van de herberekening van de voorziening vindt er een vrijval plaats van € 195.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2016		1.587
Kosten 2017	116	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		116
Restant		**1.471**
Kosten 2018 tot en met 2030	1.275	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2017		**1.275**
Vrijval ten gunste van 2017		**195**

Voorziening frictiekosten IBD
In 2017 heeft een onttrekking aan de voorziening frictiekosten IBD plaatsgevonden van € 158.000. Daarnaast heeft een vrijval plaatsgevonden van € 200.000 als gevolg van enerzijds het instromen van een ex-collega in de WIA en anderzijds een herijking van de voorziening aan de hand van de nieuwste

CONCEPT

inzichten, risico's en prognoseberekeningen. Deze vrijval wordt volledig aangewend om de eind 2016 gevormde negatieve frictiereserve IBD aan te zuiveren. Daarmee kan in 2017 voor in totaal € 500.000 aan deze reserve worden toegevoegd.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2016		982
Kosten 2017	158	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		158
Restant		**824**
Kosten 2017 tot en met 2024	624	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2017		**624**
Vrijval ten gunste van 2017		**200**

Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)
Deze voorziening is gevormd ten aanzien van de bovenformatieven die zijn ontstaan door de fijnstructuur en de daarmee gedeeltelijke invulling van de taakstelling (trap af 1). Aan het einde van de Werk naar Werk periode, voornamelijk vanaf 2015, maken medewerkers die niet zijn uitgestroomd aanspraak op een WW-uitkering. De voorziening frictiekosten *SCD (trap af 1)* omvat de volledige geschatte kosten voor de periode van boventalligheid en WW-uitkering. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2017 herberekend.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2016		655
Kosten 2017	75	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		75
Restant		**580**
Kosten 2017 tot en met 2030	476	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2017		**476**
Vrijval ten gunste van 2017		**104**

Voorziening frictiekosten SCD FZ
Door het besluit Drechtraad 9 juni 2015 om facilitaire taken, tot dan toe door het SCD uitgevoerd, af te stoten, is voor de kosten van de bovenformatieven een voorziening gevormd. Aan het einde van de Werk naar Werk periode, vanaf 2018, maken medewerkers die niet zijn uitgestroomd aanspraak maken op een WW-uitkering. De voorziening frictiekosten *SCD FZ* omvat de volledige geschatte kosten voor de periode van boventalligheid en WW-uitkering. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2017 herberekend.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2016		921
Kosten 2017	185	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		185
Restant		**736**
Kosten 2017 tot en met 2030	746	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2017		**746**
Toevoeging ten laste van 2017		**10**

CONCEPT

Voorziening onderhanden werk IBD
Deze voorziening was gevormd wegens de negatief gewaardeerde positie van het onderhanden werk van de IBD.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.000	10.000
Totaal	**10.000**	**10.000**

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2017.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2016	Vermeerderingen	Aflossingen	Stand 31-12-2017
Onderhandse lening	10.000	-	-	10.000
Totaal	**10.000**	**-**	**-**	**10.000**

Eind 2016 is een langlopende lening bij de BNG afgesloten. De hoogte hiervan bedraagt € 10 miljoen met een rentepercentage van 0,495%. De rentelast van deze lening bedroeg voor 2017 € 49.500. De lening zal in zijn geheel in 2020 worden afgelost.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Banksaldi	8.842	11.368
Overige schulden	8.489	9.653
Totaal	**17.331**	**21.021**

De overige schulden kunnen in grote lijnen als volgt worden onderverdeeld.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017
Crediteuren	8.158
Diverse overige schulden korter dan 1 jaar	331
Totaal	**8.489**

Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Overlopende verplichtingen	13.091	27.315
Overige vooruit ontvangen bedragen	953	1.381
Vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen	5.929	8.590
Totaal	**19.973**	**37.286**

Dit betreft posten welke ten laste van het dienstjaar 2017 zijn gebracht, doch waarvan de facturen in de loop van 2017 zijn ontvangen en betaalbaar zijn gesteld. De overlopende verplichtingen bevat onder andere het positieve resultaat wat op de Wmo en participatie is behaald. Conform de financiële afspraken vindt hierover resultaatbepaling plaats, wat betekent dat dit bedrag nog met de gemeenten verrekend moet worden. Ook is in deze post de nog te betalen maatwerkvoorzieningen Wmo aan

CONCEPT

diverse aanbieders en de vergoeding voor participatie plekken opgenomen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

Overlopende verplichtingen	Saldo 31-12-2017
Nog te betalen bedragen in het kader van Schuldhulpverlening	1.860
Nog te betalen bedragen in het kader van de Wmo e.d.	3.091
Nog te betalen bedragen aan gemeenten en Drechtwerk	3.711
Nog te betalen bedragen in het kader van reg. werkbedrijf	101
Nog te betalen bedragen belastingdienst	1.184
Overige overlopende verplichtingen	3.144
Totaal	**13.091**

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overige overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

Overige vooruit ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2017
Batig saldo Stichting VCC	182
Vooruit ontvangen bedragen BDS	332
Vooruit ontvangen bedragen SCD	349
Overige vooruit ontvangen bedragen	90
Totaal	**953**

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2016	Toevoegingen	Vrijgevallen	Saldo 31-12-2017
Sociaal beleid	112	-	112	-
Luchtkwaliteit	150	-	58	92
Recreatie routes	17	-	17	-
Deelprogramma 2 IPA	3.904	1.700	2.923	2.681
Walstroom	23	24	-	47
RPV MJP 2011-2013	42	-	3	39
RPV MJP 2017-2019	-	234	227	7
ISV 2	288	-	-	288
ISV 3	1.329	-	170	1.159
HOV-D	1.085	-	-	1.085
Wandelpaden	-	88	60	28
UP-Decor	50	1	-	51
Fonds economie	500	-	500	-
Regionaal duurzaamheidsbudget	94	-	80	14
Invlechting H.veld-G.dam	618	-	415	203
MKB Katalysatorfonds	377	-	143	234
Totaal	**8.590**	**2.047**	**4.708**	**5.929**

CONCEPT

4.3.4. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn verplichtingen die financiële consequenties hebben voor de toekomstige jaren, maar niet zijn opgenomen in een balanspost. Voor de GRD is voor het boekjaar 2017 geen sprake van borg- en/of garantstelling. De GRD is gebonden aan een aantal niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Hiervan zijn de belangrijkste:

- Aanbestedingsverplichtingen in het kader van de Wmo:
  - Wmo Woonvoorzieningen/ woningaanpassingen € 1,4 miljoen;
  - Wmo Hulpmiddelen (rolstoelen en scootmobielen) € 3,4 miljoen;
  - Wmo Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Drechthopper) € 3,9 miljoen;
  - Wmo Huishoudelijke Ondersteuning € 14,1 miljoen;
- De voorbelasting op een deel van de re-integratie activiteiten blijkt waarschijnlijk toch BCF-declarabel te zijn. Momenteel onderzoeken wij de omvang van de compensabele BTW. Hierover wordt overleg gevoerd met de belastingdienst;
- Leaseauto's € 114.562;
- Huurovereenkomst met de gemeente Dordrecht voor de dienstengebouwen Noordendijk; Spuiboulevard en Hellingen. Totaalbedrag ongeveer € 2,7 miljoen;
- Leaseovereenkomst met Sharp voor ICT-apparatuur € 134.000;
- In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen.

CONCEPT

4.4. SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*	
			1	PZH-2010-184921490	€ 55.902	€ 54.772			
			2	PZH-2010-226239790	€ 0	€ 0			
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B/ 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*	
			1	PZH-2010-184921490	€ 628.430	€ 205.660		Ja	
			2	PZH-2010-226239790	€ 295.055	€ 0		Nee	

CONCEPT

SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2017** **Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)** **Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 03*	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 04*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 05*	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 06*
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 4.594.897	€ 67.253	€ 241.173	€ 229	€ 15.358
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 56.204.446	€ 1.311.104	€ 2.542.039	€ 22.167	€ 137.775
			3	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 4.456.723	€ 73.958	€ 108.196	€ 0	€ 39.597
			4	060590 Gemeente Papendrecht	€ 7.203.172	€ 132.317	€ 513.852	€ 2.523	€ 9.980
			5	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 6.575.985	€ 165.785	€ 426.364	€ 719	€ 42.204
			6	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 14.975.176	€ 319.364	€ 831.968	€ 4.602	€ 36.781
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 07*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 08*	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 09*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 10*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 11*	
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 0	€ 13.140	€ 8.153	€ 0	
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 144.571	€ 51.893	€ 0	
			3	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 2.945	€ 0	€ 0	
			4	060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 40.082	€ 5.286	€ 0	
			5	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 111	€ 33.415	€ 7.683	€ 0	

CONCEPT

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 14*			
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 193.186	€ 0			
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 1.800.706	€ 0			
			3 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 124.277	€ 0			
			4 060590 Gemeente Papendrecht	€ 183.692	€ 0			
			5 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 152.087	€ 0			
			6 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 370.964	€ 0			
SZW	**G3B**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2017**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 03*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 05*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 06*
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 36.092	€ 0	€ 21.547	€ 5.524	€ 2.103
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 103.701	€ 0	€ 61.548	€ 97.214	€ 53.720
			3 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 4.647	€ 0	€ 1.748	€ 21.375	€ 2.175
			4 060590 Gemeente Papendrecht	€ 14.198	€ 22.000	€ 9.524	€ 2.387	€ 4.350
			5 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 25.847	€ 0	€ 4.572	€ 16.635	€ 2.175
			6 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 8.664	€ 10.000	€ 5.137	€ 9.276	€ 10.732
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 07*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 08*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 09*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 10*		
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 400	€ 0		
			3 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 0	€ 0		

OVERIGE GEGEVENS

5. Controleverklaring

6. Vaststelling

CONCEPT

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht investeringen 2017

In dit onderdeel wordt de stand van zaken over 2017 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. Tevens wordt aangegeven of het krediet kan worden afgesloten. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Drecht-raad d.d.	Oorspron-kelijk krediet	Beschikbaar krediet 2017	Uitgegeven	Restant per 31-12-2017	Meenemen naar 2018	Voortgang t.o.v. planning
Werkplein gebouw Hellingen 2017 SDD	Jul-17	400	400	203	197	Ja	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte.
Mobile devices 2017 SDD	Jul-17	150	150	111	39	Ja	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management.
Salarispakket vernieuwen SCD	dec-13	1.000	265	115	150	Ja	Implementatie van nieuw P-systeem is afgerond. Oplevering ESS-MSS fase 1, verdere optimalisering en afronding volgen in 2018. Daarna kan het krediet worden afgesloten.
Bedrijfsvoering-krediet SCD	jan-14	500	350	-	350	Ja	Krediet is benodigd voor de reguliere bedrijfsvoering van het SCD. Bij uitgaven op dit krediet dienen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten binnen de reguliere begroting van het SCD worden gedekt.
Klant Zaak en archief systeem	okt-15	272	142	82	60	Ja	Medio 2016 is het software pakket aangeschaft. Implementatie is in volle gang. Restant krediet is bedoeld voor binnen de aanbesteding nog af te nemen 'kansen'.
Vervangings-krediet ICT 2016	jan-16	1.500	664	244	420	Ja	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT vervangingskrediet jaarschijf 2016. Deels zijn de projecten, in het kader van het IT sourcingstraject, aangehouden.
Invlechting Hardinxveld-Giessendam	jun-16	456	270	127	143	Nee	Betreft krediet voor investeringen in ICT hardware ten behoeve van integratie van Hardinxveld-Giessendam in de Drechtstedenregio. Project is eind 2017 afgesloten.
Vervangingskrediet ICT 2017	jul-16	8.800	8.800	936	7.864	Ja	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT vervangingskrediet jaarschijf 2017. Deels zijn de projecten, in het kader van het IT sourcingstraject, aangehouden.
Totaal		**13.078**	**11.041**	**1.818**	**9.223**		

CONCEPT

CONCEPT